

Süle Zsolt

Önkormányzati képviselő

Előterjesztés - önálló képviselői indítvány

Tárgy: Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestülete, a 2020. évet a trianoni békediktátum 100. évfordulója alkalmából Trianon Emlékévvé nyilvánítja.

Indoklás:

Tisztelt Képviselőtársaim!

2020-ban lesz a trianoni békediktátum megkötésének 100. évfordulója. A 1920. június 4-én aláírt szerződés hazánk történelmének egyik legsúlyosabb és legfájdalmasabb eseménye, amely katasztrofális következményeket hozott magával Magyarország számára. Elcsatolták hazánk területének 72 %-át, és a magyarság egyharmada került üldöztetett kisebbségi sorba. A trianoni tragédia máig hatással van nemzetünkre, mind fizikai, mind lelki értelemben. Az évről-évre történő megemlékezések sorában a centenáriumi emlékév különös és rendkívüli hangsúllyal bír. A méltó megemlékezésre, a történelmi sebek enyhítésére, valamint a határokon átívelő nemzeti egység és összetartozás kifejezésére időszerű és megfelelő alkalom településünk számára a centenáriumi emlékév megrendezése. Az emlékév keretében megvalósuló programsorozat lehetőséget nyújt a Kárpát-medencei magyar közösségek megerősítésére, a társadalom – különösképpen a fiatalok – történelmi emlékezetének ápolására, a nemzeti önazonosság megújítására, a nemzeti összetartozás megélésére, valamint a magyar kultúra gyarapítására.

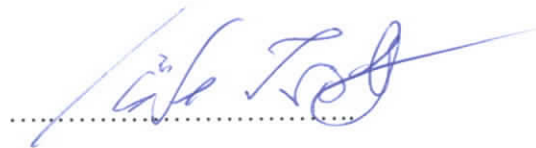
Az emlékév előkészítése, a programok koordinálása érdekében javaslom a tisztelt Képviselőtestületnek, hogy alakítson helyi emlékbizottságot, amelynek tagjai a civil szervezetek közreműködésével előkészítik, koordinálják és összeállítják a 2020-as emlékév programjaira, eseményeire és költségvetésére vonatkozó javaslatokat.

Takács K. Tünde
2019. 03. 18.
2019. 03. 18.

[Handwritten signature]

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés és a határozati javaslat megvitatása után támogassa az emlékvé méltó megrendezésének lehetőségét.

Tisztelettel:

Önkormányzati képviselő

Kelt: Pápa, 2019. 09. 17.

Határozat javaslat

1. Pápa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020. évet a trianoni békediktátum 100. évfordulója alkalmából Trianon Emlékvé nyilvánítja.
Felelős: Polgármester
Határidő: azonnal
2. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, az Emlékvé programsorozatának előkészítését és kidolgozását szervező Emlékbizottság létrehozására, amelynek tagjai településünk köztisztviselőiben álló és a témában jártas polgárai lehetnek.
Felelős: Polgármester
Határidő: azonnal
3. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy az Emlékbizottság ajánlásainak figyelembe vételével állítsa össze és terjessze elő a 2020. évi költségvetési rendeletervezetet.
Felelős: Polgármester, Jegyző
Határidő: 2020.02.01.

Pápa, 2019. 09.

Dr. Áldozó Tamás

polgármester

Dr. Nagy Krisztina

jegyző

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

114.

JELENTÉS

***A KÉPVISELŐTESTÜLET LEJÁRT HATÁRIDEJŰ HATÁROZATAINAK
VÉGREHAJTÁSÁRÓL***

Előadó: Dr. Áldozó Tamás polgármester

180/2017. (XII. 22.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában úgy döntött, hogy hozzájárul a pápai, 6365/1 hrsz.-ú ingatlanon tervezett Honvédelmi Sportközpont építéséhez, valamint a beruházáshoz szükséges területet 5.100,- Ft/m² nyilvántartási értéken ingyenesen a Magyar Állam tulajdonába adja, akként, hogy az MNV Zrt-vel a tulajdonjog átruházásról szerződést köt.

A Gazdasági Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a Rekreációs Sportközpont építésével kapcsolatos Együttműködési megállapodás a Magyar Állam és Pápa Város Önkormányzata között nem jött létre, ezért kéri a határozat hatályon kívül helyezését.

25/2019. (II.14.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában úgy döntött, hogy a 2019. január 1-től 2019. december 31-ig terjedő időszakra vállalja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás biztosítását Pápa, Bakonyjákó és Farkasgyepű ellátási területen, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött finanszírozási szerződés alapján.

Az Emberi Erőforrás Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a finanszírozási szerződés aláírása megtörtént. Pápa Város Önkormányzata által vállalt 110 db jelzőkészülék komplex működtetéséért a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 2019. évre 500.000,- Ft alaptámogatást, 2.706.000,- Ft teljesítménytámogatást, összesen 3.206.000,- Ft működési támogatást nyújt.

46/2019. (III.20.) és 85/2019. (V.16.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozataiban a Pápai Ipari Parkban lévő ingatlanok értékesítéséről döntött bruttó 3.000,- Ft/m² alapáron, pályázat útján.

A Gazdasági Osztály vezetője a határozatok végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a nyilvános pályázat útján az ingatlanok tulajdonjogát a CHI FU Central Europe Kft. nyerte el mindösszesen bruttó 871.326.000 Ft vételáron. Az adásvételi szerződés aláírását és a vételár első részletének teljesítését követően a vevő javára a tulajdonjog, valamint Pápa Város Önkormányzata javára a vételár fennmaradó részének megfizetését biztosító jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba megtörtént.

81/2019. (V.16.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában hozzájárult a pápai 2055/3 hrsz.-ú, természetben a 8500 Pápa, Orlai Petrich Soma utcában található, 125 m² alapterületű, kivett út ingatlan-nyilvántartási megnevezésű, belterületi ingatlan térítésmentes megszerzéséhez, és az ingatlant bruttó 250.000,-Ft értéken a forgalomképtelen törzsvagyonba sorolta.

A Gazdasági Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a pápai 2055/3 hrsz.-ú, 125 m² területű, kivett út ingatlan-nyilvántartási megnevezésű, belterületi, forgalomképtelen ingatlanra vonatkozóan a tulajdonjog bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba megtörtént.

82/2019. (V.16.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában hozzájárult a pápai 2056/2 hrsz.-ú, természetben a 8500 Pápa, Orlai Petrich Soma utcában található, 248 m² alapterületű, kivett beépítetlen terület ingatlan-nyilvántartási megnevezésű, belterületi, forgalomképes ingatlan kivett útra történő átminősítéséhez, és az átminősítést követően az ingatlant a forgalomképtelen törzsvagyonba sorolta.

A Gazdasági Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a pápai 2056/2 hrsz.-ú, 248 m² területű, ingatlan kivett útként történő bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba megtörtént.

83/2019. (V.16.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában egyetértett a Pápa, Gróf utca 962/1 hrsz. szilárd burkolatú járdáinak felújítása című pályázat benyújtásával.

A Városfejlesztési Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a pályázat keretében az Önkormányzat 29.345.234,- Ft összegű támogatásban részesült.

104/2019. (VIII.15.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában egyetértett azzal, hogy a praxisjog megszerzése esetén az 1. számú fogorvosi körzetben 2019. október 1-jétől dr. Nagy Olivér lássa el a fogorvosi feladatokat, valamint utasította a Polgármestert, hogy az előszerződést, valamint a praxisjogot engedélyező határozat jogerőre emelkedését követően a Dental Centrum Pápa Kft. képviseletében eljáró Csörnyi István Csaba ügyvezetővel a feladat-ellátási szerződést kösse meg.

Az Emberi Erőforrás Osztály vezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a

Dental Centrum Pápa Kft. képviseletében eljáró Csörnyi István Csaba ügyvezetővel az előszerződés, majd azt követően a feladat-ellátási szerződés megkötése megtörtént.

107/2019. (VIII.15.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában úgy döntött, hogy a Pápa 1. Római Katolikus Plébánia részére – a pápai volt Ferences templom tetőzetének és kolostor szárny renoválásához – 5.000.000,- Ft összegű támogatást biztosít.

A Titkárság osztályvezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a támogatásra vonatkozó szerződés aláírása és a támogatási összeg átutalása megtörtént.

108/2019. (VIII.15.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában úgy döntött, hogy a Pápai Református Egyházközség részére – a pápai Református Újtemplom tetőjének felújításához, külső homlokzat javításához – 2. 500. 000,- Ft összegű támogatást biztosít.

A Titkárság osztályvezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy a támogatásra vonatkozó szerződés aláírása és a támogatási összeg átutalása megtörtént.

116/2019. (VIII.29.) határozat

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete fenti számú határozatában engedélyezte az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint, az ott megjelölt közterületeken az egykori pápai polgároknak emléket állító botlókövek elhelyezését a főépítési szakvélemény figyelembe vételével.

A Titkárság osztályvezetője a határozat végrehajtásával kapcsolatban jelenti, hogy az előterjesztés mellékletében szereplő, egykori pápai polgároknak emléket állító 20 db botlókő elhelyezése a megjelölt közterületeken 2019. szeptember 15-én megtörtént.

Pápa, 2019. szeptember 19.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

- I. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 25/2019. (II.14.) határozat, a 46/2019. (III.20.) határozat, a 81; 82; 83; 85/2019. (V.16.) határozatok, a 104; 107; 108/2019. (VIII.15.) határozatok és a 116/2019. (VIII.29.) határozat végrehajtására adott jelentést elfogadja.
- II. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 180/2017. (XII.22.) határozat végrehajtására adott jelentést elfogadja, ezzel egyidejűleg a határozatot hatályon kívül helyezi.

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

115.

Tisztelt Képviselőtestület!

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Támogató) pályázatot hirdetett WiFi4EU elnevezés alatt.

A WiFi4EU program finanszírozást nyújt az önkormányzatoknak, melyből a helyi lakosok, valamint a településre látogatók számára ingyenesen használható internet hozzáférési pontokat építhetnek ki.

A támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 130 millió EUR.

A támogatási kérelmeket elektronikus formában a Támogató pályázati portálján lehetett benyújtani 2019. szeptember 19. 13 óra és 2019. szeptember 20. 17 óra között. A támogatás mértéke bruttó 15 ezer EUR önkormányzatonként. Ebből finanszírozhatóak a szükséges berendezések, valamint a telepítés költségei – a projekt méretétől függően – akár 100%-osan is.

Az Önkormányzat kötelezettsége a kiépített rendszer működtetéséhez szükséges internet-szolgáltatásra előfizetés, valamint a rendszer legalább 3 éves üzemeltetése. A pályázati kiírásban szereplő üzemeltetési kötelezettségek a telepítő vállalkozásra háríthatók.

Az Önkormányzat által biztosítandó saját forrás mértéke a projekt méretétől függ, ideális esetben nincs szükség önrész biztosítására.

A telepítő vállalkozást – a projekt méretétől függően – versenyeztetéssel, vagy közbeszerzéssel kell kiválasztani. Amennyiben a telepítő vállalkozás internet-szolgáltatást is nyújt, valamint vezetékek nélküli internet rendszereket is üzemeltet, úgy ezen költségek elszámolására is lehetőség nyílik a támogatási összegből, ami által a 3 éves kötelezően előírt működtetés is ingyenessé válhat.

A telepítés konkrét helyét a pályázat elnyerését követően kell meghatározni.

A rendszer kiépítésének, valamint az üzemeltetés megkezdésének Támogató felé történő jelentését követően a rendszert, valamint az üzemeltetést 3 évig a Támogató szerveként működő INEA (Innovation and Networks Executive Agency) távoli kapcsolattal folyamatosan ellenőrizheti.

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 26/2014.(X.22.) önkormányzati rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével döntöttem a pályázat benyújtásáról.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy tájékoztatásomat szíveskedjen elfogadni.

Összeállította: dr. Verrasztó Norbert Károly aljegyző

Pápa, 2019. szeptember 20.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a WiFi4EU pályázat benyújtásáról szóló tájékoztatót elfogadja.

A Képviselőtestület – sikeres pályázat esetén – az esetleges saját forrás összegét, annak felmerülésekor, Pápa Város Önkormányzatának 2019. évi költségvetéséről szóló 3/2019. (II.14.) önkormányzati rendeletében biztosítja.

A Képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés aláírására, a pályázat megvalósításával kapcsolatban szükséges intézkedések és jognyilatkozatok megtételére.

Határidő: folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Dr. Verrasztó Norbert Károly aljegyző
Szalai Krisztina gazdasági osztályvezető

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

116.

Tisztelt Képviselőtestület!

Az emberi erőforrások minisztere – a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben – pályázatot hirdetett Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 3. melléklet II. 4. a) pont szerint a közművelődési érdekeltség-növelő támogatásra.

A pályázat célja – a közművelődési alapszolgáltatások megszervezése érdekében – központi költségvetési forrás biztosítása az önkormányzati fenntartású vagy a települési önkormányzattal kötött közművelődési megállapodás alapján működő közművelődési intézmény vagy közösségi szintér műszaki, technikai eszközállományának, berendezési tárgyainak gyarapítására, épületének karbantartására, felújítására.

A pályázati célra összesen 300 millió forint áll rendelkezésre.

A pályázaton az önkormányzatok által biztosított önrészt kiegészítő vissza nem térítendő költségvetési támogatás igényelhető.

A támogatást az önkormányzatok által az egyes célok tekintetében vállalt önrészt alapul véve, arányosítási számítással kell megállapítani.

A támogatás minimális mértéke 100.000,- Ft. A támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg a vállalt önrész kilencszeresét.

A pályázat elektronikus rögzítésének és a Magyar Államkincstár felé történő elektronikus megküldésének határideje 2019. szeptember 9-e volt.

A jelen pályázati forrásból a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ többek között klímaberendezések, mikrofonok, CD és MP3 lejátszók, hangfalak, fogasok, pavilonok, kottatartó állványok és székek beszerzését tervezi mindösszesen 7.800.000,- Ft értékben, 867.000,- Ft összegű önrész vállalásával.

A szükséges önrész Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének Pápa Város Önkormányzata 2019. évi költségvetéséről szóló 3/2019. (II.14.) önkormányzati rendelete 7. számú mellékletében a 14.7 Közművelődési és oktatási feladatok cím terhére rendelkezésre áll.

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 26/2014.(X.22.) önkormányzati rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével döntöttem a pályázat benyújtásáról.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy tájékoztatásomat szíveskedjen elfogadni.

Pápa, 2019. szeptember 16.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a közművelődési érdekeltségnövelő támogatásra benyújtott pályázatról szóló tájékoztatót elfogadja.

A Képviselőtestület a vállalt önrész összegét, a 867.000,- Ft-ot Pápa Város Önkormányzata 2019. évi költségvetéséről szóló 3/2019. (II.14.) önkormányzati rendelet 7. melléklet 14.7 Közművelődési és oktatási feladatok cím terhére biztosítja.

A Képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert a támogatási szerződés aláírására és a szükséges jognyilatkozatok megtételére.

Határidő: folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester

Dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

117.

Tisztelt Képviselőtestület!

Pápa Város Önkormányzata a Képviselőtestület döntése alapján 2001 évtől kezdődően minden évben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat egy többszintű támogatási rendszer, melynek fedezeteként három forrás szolgál. Egyrészt a helyi önkormányzat által megítélt támogatás, melyhez megyei önkormányzati, valamint felsőoktatási intézményi támogatás is társul. Így a helyi önkormányzat döntésére alapozva a szociálisan rászoruló hallgatók részére nagyobb összegű támogatás biztosítható.

A felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szerint a helyi önkormányzat évente csatlakozhat az Ösztöndíjrendszerhez.

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő közzé tette honlapján a 2020. évi pályázati fordulóhoz történő csatlakozási felhívást. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer 2020. évi fordulójában a települési önkormányzatok csatlakozása egyúttal a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerhez (továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) történő csatlakozást is magában foglalja. Az általános szerződési feltételekben az elmúlt évekhez képest érdemi módosulás nem történt.

Az önkormányzatoknak az ösztöndíjrendszerhez történő csatlakozási szándékát 2019. október 2-ig kell jelezni.

Fentiek alapján javaslom a Tisztelt Képviselőtestületnek, hogy Pápa Város Önkormányzata csatlakozzon a Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2020. évi fordulójához.

Összeállította: Dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető

Horváth Hajnalka köztisztviselő

Pápa, 2019. szeptember 16.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzata az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendeletben foglaltak alapján – 2019. október 2-i határidőig - csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2020. évi pályázati fordulójához.

A Képviselőtestület felhatalmazza a Polgármestert, hogy az Ösztöndíjrendszer működtetésével kapcsolatban a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: 2019. október 2., illetve folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester

Dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

118.

Tisztelt Képviselőtestület!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bekezdése alapján a kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, a körzetek megállapításához pedig be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

A fenti véleményt a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (1) bekezdése alapján a kormányhivatalnak minden év október utolsó napjáig kell beszereznie. A véleménynek tartalmaznia kell a település jegyzőjének nyilvántartásában szereplő, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát intézményi és tagintézményi bontásban. A kijelölt körzetekről a kormányhivatal minden év január 15-ig tájékoztatja a települési önkormányzatot.

A véleményezéshez a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala segédletként megküldte az iskolák 2019/2020. tanévre vonatkozó felvételi körzetéről és a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmények működési körzeteiről szóló 1/2019. (II.27.) rendelkezését – melynek Pápa városára vonatkozó kivonata az előterjesztés 2. számú mellékletében található -, és az abban foglaltakhoz képest várják a Képviselőtestület 2020/2021. tanévre vonatkozó véleményét.

Javaslom a 2020/2021. tanévre vonatkozóan a fent hivatkozott rendelkezésben megállapított iskolai felvételi körzetek változatlanul hagyását az előző tanévi iskolai felvételi körzetekhez képest.

Pápa Város Jegyzőjének nyilvántartásában szereplő hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát intézményi bontásban az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és véleményt kialakítani szíveskedjen.

Összeállította: Dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető
Horváth Hajnalka köztisztviselő

Pápa, 2019. szeptember 17.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bekezdésében foglaltak alapján a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatalának az iskolák 2019/2020. tanévre vonatkozó felvételi körzetéről és a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmények működési körzeteiről szóló 1/2019. (II.27.) rendelkezésében foglaltakkal egyetért, a 2020/2021. tanévre vonatkozóan abban módosítást nem javasol.

Utasítja a polgármestert, hogy a Képviselőtestület véleményét és a településen lakóhellyel, annak hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát - intézményi bontásban - tartalmazó táblázatot a nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala számára küldje meg.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester

Dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető

1. számú melléklet

Intézmény neve, címe	Intézménybe járó hátrányos helyzetűek létszáma (fő)
Vajda Márta Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pápa, Jókai u. 37.	0
Pápai Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola Pápa, Korona u. 29.	3
Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Pápa, Aradi u. 10-12.	1
Tarczy Lajos Általános Iskola Pápa, Jókai u. 18.	8
Pápai Weöres Sándor Általános Iskola Pápa, Teleki u. 2.	3
Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola Pápa, Árok u. 12.	0
Szent István Római Katolikus Általános Iskola Pápa, Fő tér 6.	1

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

119.

Tisztelt Képviselőtestület!

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 101/2017. (VII. 14.) határozatában egyetértett a Terület és Településfejlesztési Operatív Program TOP-3.2.1-16 kódszámú, Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése című felhívása keretében tervezett Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) kidolgozása Veszprém megyében című támogatási kérelem benyújtásával és felhatalmazta a polgármestert, hogy a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendeletben foglalt szabályok szerint a támogatási kérelem benyújtásáról szóló Konzorciumi Együttműködési Megállapodást és az egyéb kapcsolódó dokumentumokat aláírja, illetve a szükséges intézkedéseket megtegye.

A SECAP dokumentumának készítése során a Képviselőtestület 76/2019. (V.16.) határozatában egyhangúlag elfogadta, hogy Pápa Város Önkormányzata csatlakozzon a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségéhez (Covenant of Mayors for Climate & Energy).

Pápa Város Önkormányzatának Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP) és a hozzá tartozó Kibocsátásleltár (BEI) elkészült, így lehetővé vált a dokumentum Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének honlapjára történő feltöltése.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Molnár István városfejlesztési osztályvezető

Pápa, 2019. szeptember 18.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete jóváhagyja Pápa Város Önkormányzata Fenntartható Energia- és Klímaakciótervét (SECAP) és a Kibocsátásleltárt (BEI).
2. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete utasítja a Polgármestert, hogy Pápa Város Önkormányzata Fenntartható Energia- és Klímaakciótervét (SECAP) és a Kibocsátásleltárt (BEI) a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének (Covenant of Mayors for Climate & Energy) honlapjára feltöltse.
3. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete utasítja a Polgármestert, hogy a Képviselőtestületet a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének végleges döntéséről tájékoztassa.

Határidő: azonnal
Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Molnár István városfejlesztési osztályvezető

– S E C A P –

Pápa Város Önkormányzata

Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Vezetői összefoglaló	4
1 Bevezetés.....	5
1.1 A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv háttere.....	9
1.1.1. Az Európai Klíma- és Energiacsomag és a Polgármesterek Szövetsége	9
1.1.2. A Szövetség intézményi támogatottsága	11
1.2 A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv célja, előnyei	11
1.2.1. A SECAP céljai, előnyei	11
1.3 Pápa városának Fenntartható Energia és Klímaakciótervének háttere	13
2 A település rövid bemutatása	13
2.1 Történelem	13
2.2 Demográfia	16
2.3 Lakásállomány, háztartás.....	16
2.4 Középületek, intézmények.....	17
2.5 Gazdaság.....	17
2.6 Energiaszolgáltatók.....	17
2.7 Közlekedés	17
2.8 Civil szervezetek.....	18
3 Adatgyűjtés módszertana és eredménye	18
3.1 Bázisév meghatározása	21
4 Fogyasztási és kibocsátási értékek – Kibocsátásleltár.....	21
4.1 Végső energiafogyasztás (A)	22
4.2 Energiaellátás (B)	26
4.3 Szén-dioxid-kibocsátás (C)	27
5 Fenntartható energiastratégia és cselekvési terv	29
5.1 Önkormányzati épületek fejlesztése.....	29

5.2	Helyi hő- és villamosenergia termelés	32
5.3	Lakóépületek fejlesztése	32
5.4	Szolgáltató szektor épületei	37
5.5	Ipari szektor épületei	37
5.6	Közvilágítás	39
5.7	Közlekedés	40
5.8	Szemléletformálás.....	42
6	A klímaváltozás várható hatásai Pápa térségében és az arra adható alkalmazkodási intézkedések.....	44
6.1	Az éghajlatváltozás és annak hatásai Magyarországra	44
6.2	Magyarország éghajlata: az elmúlt évszázad során megfigyelt változások	45
6.3	Várható éghajlati trendek Magyarországon	48
6.4	Az éghajlatváltozás és annak hatásai Veszprém megyében, Pápa térségében	49
6.5	Pápa veszélyeztetettsége.....	52
6.6	Klímaváltozás hatásait mérséklő adaptációs lehetőségek	53
7	Az akcióterv megvalósításának finanszírozási lehetőségei.....	61
7.1	A lehetséges források áttekintése	61
7.2	Nemzeti és EU-s források.....	61
7.2.1.	Lakossági energetikai pályázatok.....	61
7.2.2.	Lakossági közlekedésfejlesztési pályázatok	62
7.2.3.	Önkormányzati közlekedésfejlesztési pályázatok.....	62
7.2.4.	Operatív Programok.....	62
7.3	Nemzetközi források	64
7.4	A harmadik feles finanszírozás (ESCO)	66
8	Humán erőforrás háttér	66
9	Nyomonkövetés (monitoring javaslatok és indikátorok)	68
10	Nyilvánosság biztosítása	69

Vezetői összefoglaló

Pápa város célja olyan város és kistérségi központ kialakítása, amely értékeit megőrizve, azt továbbfejlesztve egyaránt vonzó a befektetők, az idelátogató vendégek és a napjaikat itt élő városlakók számára. **Pápa Város Önkormányzata** úgy döntött, hogy csatlakozik a Polgármesterek Szövetségéhez, és Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet dolgoz ki „**A zöld város és fenntartható kistérségi központ**” mottóval.

Pápa városa Covenant of Mayors csatlakozásával a következőket vállalja:

- a város területén legalább 40%-kal mérsékeli a CO₂ kibocsátás mennyiségét 2030-ig (2015. választott bázisévhez képest),
- Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet dolgoz ki, amely tartalmazza a Kiindulási kibocsátási leltár eredményeit és körvonalazza, hogy hogyan fogja teljesíteni a kitűzött célokat,
- az értékelés, a nyomon követés és az ellenőrzés megkönnyítése céljából a cselekvési terv benyújtását követően legalább két évente jelentést állít össze annak végrehajtásáról, és felülvizsgálja azt,
- az Európai Bizottsággal és más érdekelttel együttműködve helyi „energianapokat” szervez, amelyek révén lehetőséget ad a Debrecenben élő polgároknak az energia hatékonyabb felhasználásában rejlő lehetőségek és előnyök közvetlen kihasználására, és rendszeresen tájékoztatja a helyi sajtót a cselekvési tervvel kapcsolatos fejleményekről,
- részt vesz az Európai Unió által szervezett Polgármesterek Konferenciáján, és tevékenyen bekapcsolódik annak munkájába.

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv stratégiai és operatív dokumentum, amely település szinten határozza meg a 2030. évi célkitűzések átfogó kereteit. A CO₂ Alap kibocsátás készlet eredményeit használja fel a legjobb beavatkozások és projektek meghatározásához az önkormányzat CO₂ csökkentési célkitűzésének elérése érdekében. A cselekvési terv konkrét intézkedéseket határoz meg határidőkkel és költségekkel, amelynek köszönhetően a hosszú távú stratégia megvalósul. Az időszak végére elérendő szén-dioxid megtakarítás minimális célértéke – az EU stratégiája alapján – a bázisévhez viszonyítva 40%.

A felhasznált adatok, információk fő forrásai: az Önkormányzat és az önkormányzati tulajdonú társaságok adatszolgáltatása, központi statisztikai információk (KSH), az ÉMI által kialakított NÉER (Nemzeti Épületenergetikai Rendszer) adatai és információi, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) statisztikái és a közlekedési és energetikai szolgáltatóktól kapott adatok, információk.

Az Akcióterv készítése során széleskörű szakmai együttműködésre volt szükség, hiszen ilyen típusú dokumentum korábban nem készült a városban. A SECAP társadalmi konzultációjára

2019. augusztusában került sor, amely során a lakosság, civil szervezetek és a szakmai partnerek is lehetőségek kaptak a dokumentum véleményezésére, javaslattevésre.

Az akciótervben megfogalmazott célkitűzések végrehajtásával a város a 2013-as kalkulált CO₂ kibocsátáshoz képest **40,30 százalékkal** kevesebb mennyiségű kibocsátást ér el. Ezzel jelentősen túlteljesíti a hazai és az uniós átlagteljesítményt, ami Zöld Város programnak és célzott fenntarthatósági intézkedéseknek köszönhető.

A CO₂ kibocsátás megtakarítás a következő cselekvési területeken a legjelentősebb: épületek, létesítmények, ipar; helyben termelt villamos energia; helyi távfűtés és kapcsolt villamosenergia-termelés, fenntartható közlekedésfejlesztés. Ennek megfelelően az épületenergetikai felújítások, az energiahatékonyság növelése, és a megújuló energiaforrások hasznosítása a helyi energiaellátásban bizonyulnak a legnagyobb megtakarítást hozó intézkedéseknek.

1 Bevezetés

A XXI. század legfőbb (megoldandó) problémái/kihívásai között találjuk a környezetileg és gazdaságilag is fenntartható energiaellátás biztosítását a növekvő energiafogyasztás kielégítése végett, valamint a globális környezeti válságot, ezen belül a globális éghajlat/klíímaváltozást, melyek hatásai a XX. század végére a hosszú idősoros meteorológiai és egyéb mérési adatokból kimutathatóvá váltak. Bizonyítottá vált, hogy a természetes éghajlat változási folyamatok az antropogén (emberi) tevékenységeknek köszönhetően felgyorsulnak és nem csak globális mértékben, hanem lokális szinten is változásokat képesek előidézni mind a természeti, mind társadalmi-gazdasági környezetben. A földi átlaghőmérséklet emelkedése pedig forrása számos klímaváltozási folyamatnak, mint például aszályal sújtott területek növekedése, villámárvizek – heves, intenzív esőzések – hőségriadók gyakoriságának növekedése, csapadéeloszlás megváltozása, stb., melyek a Földön szinte mindenhol, mindenkit érintően kimutathatóak. Ezen változások egyik legfőbb okozója a kibocsátott üvegházhatású gázok arányának növekedése a légkörben, ahol a legfőbb kibocsátásért felelős területek között a kialakult, konvencionális energiatermelő rendszereket, az energiafogyasztás/hatékonyságának minőségét, a közlekedés szektorát találjuk. Ugyanis a fosszilis energiahordozók hasznosításával (elégítésével) és kitermelésével jelentős mennyiségű üvegházhatást okozó gáz (ÜHG – CO₂, CH₄, N₂O) kerül(t) a légkörbe, melyek közvetlenül, bizonyítottan felelősek a globális átlaghőmérséklet fokozatos emelkedéséért, melyek a szűkebb-tágabb

környezetünket is érintik és hatással vannak a társadalomra, a nemzetek gazdaságára is egyúttal.¹²³

Ezekből fakadóan is tapasztalható, hogy az élhetőbb városi/települési környezet kialakítása, a klímaváltozás hatásainak mérséklése, a fenntarthatóság, a környezetileg is fenntartható fejlődés, a helyi erőforrások racionális és optimális felhasználása és az energiagazdálkodás hatékonyságának kérdése fontos jelentőséggel bír mindennapjainkban.

Az egyre növekvő számú környezeti illetve társadalmi és gazdasági problémák megjelenése és kezelése a XX. század végére megkerülhetetlenné vált. A kibocsátott üvegházhatású gázok mennyiségének csökkentése, a változásokra való felkészülés, a változásokra adott megoldási javaslatok kidolgozása, az alkalmazkodás módozatai váltak prioritássá a környezeti-, társadalmi fenntarthatóságot szem előtt tartó államok számára. 1972-ben, az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) stockholmi gyűlése a környezet védelmét, mint az emberiség kiemelt feladatát vitatta meg. Az 1992. júniusában, Rio de Janeiróban aláírt és kiadott ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezmény (United Nations Framework Convention on Climate Change, (UNFCCC) lehetőséget biztosít(ott) a klímaváltozáshoz kapcsolódó problémák feltárására, célok megfogalmazására hivatalos intézményi kereteken belül. Ezen keretegyezmény kiegészítése, ám de annál fontosabb része lett az 1997. december 11-én aláírt Kiotói Jegyzőkönyv, amelyben az aláíró államok vállalják, hogy 2008-2012-es időszakban legalább 5,2 %-kal csökkentik az 1990-es bázisévhez viszonyítva kibocsátott ÜHG mennyiségét. A 2012 év végén lejáró kiotói jegyzőkönyv érvényességét az akkor aktuális (Doha – Katar) ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezmény konferencián 2020-as lejáratú dátummal kitölték. 2015-ben aláírásra került a COP21 keretén belül a Párizsi Klímaegyezmény, melyben az aláíró nemzetek, vállalatok további környezetmegóvó irányelveket fogadtak el. 2016-ban Marokkóban tartandó éves klímacsúcson (COP22) már több, mint 100 tagot számlált a párizsi egyezményt aláíró országok köre, valamint kiemelendő, hogy 2016-ban 150 ország rendelkezett valamilyen fokú megújuló energiával kapcsolatos törvényi szabályozással, irányelvvel. Ezen jelentős bővülés is jelzi, hogy a Földünk nemzeteinek jelentős része elkötelezett a globális klímaváltozás elleni harcban.⁴

¹Olivier J – Maenhout-jassens g – Muntean M – Peters A.H.W. J 2013: Trends in Global CO2 Emissions 2013 Report

²Mika János 2002: A globális klímaváltozásról

³IPCC 2014: Climate Change 2014: Impacts, Adaptation, and Vulnerability Summaries

⁴Kertész Ádám: A globális klímaváltozás természetföldrajza

Energiapolitika az Európai Unióban és Magyarországon⁵⁶⁷⁸⁹

A XX. század végétől a világ nagy fogyasztóihoz (államok) hasonlóan az EU-ban is (az Európai Unió a 3. legnagyobb primer energiafogyasztó gazdasági-politikai közösség a világon) megfigyelhető a különböző környezetvédelmi, energiapolitikai dokumentumok, rendeletek, törvények előkészítése, kidolgozása, elfogadása (Zöld könyvek, Fehér Könyvek, RES Direktíva, stb.).

Az Európai Tanács által 2007 márciusában elfogadott új európai uniós energia- és klímavédelmi csomag a közösségi energiapolitika három központi célkitűzésére, nevezetesen a fenntarthatóságra, a versenyképességre és az ellátás biztonságára irányuló, előrettekintő szakpolitikai programot határozott meg. Az Európa 2020 program megvalósítása érdekében az EU elkötelezte magát az Energia 2020 stratégia létrehozására, az úgynevezett „20-20-20” kezdeményezés mellett. Ebben vállalta, hogy 2020-ig az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenti az 1990-es szinthez képest, a végső energiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások részarányát 20%-ra növeli, és az energiahatékonyságot 20%-kal javítja. A megújuló energiaforrások minél szélesebb körű hasznosítására irányul az Európai Parlament és Tanács 2009/28/EK irányelve is (RES DIREKTÍVA), melyben megfogalmazottak szerint minden tagállamnak a korábban 2010-re vállalt célértékeket túllépve 2020-ra elérendő új célértékek kerültek meghatározásra. Továbbá, minden tagállamnak létre kell hoznia egy Nemzeti Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési tervet is, mely a 2010-2020 közötti időszakra vonatkozó beavatkozásokat, prognózisokat, potenciális területeket, a különböző alternatív energiaforrások hasznosításának lehetőségeit vázolja fel, határozza meg.

A fentiek ismeretében az Európai Unió energiapolitikájáról kijelenthető, hogy a XX-XXI. századi globális energiapolitikai kihívásokra megfelelően reagálva a környezetvédelmet és a klímaváltozás elleni célokat megfelelően integrálja az aktuális irányelveiben, határozataiban. A *fenntartható gazdasági fejlődés fogalmát a környezetileg fenntartható gazdasági fejlődés* eszméje váltotta fel, mely megvalósítását a megújuló energiaforrások részarányának és az energiahatékonyság növelésére alapozza a társadalom minél szélesebb körű bevonásának segítségével.

Hazánkban, Magyarországon az 1989-90-es években lejátszódó politikai-gazdasági folyamatoknak/átalakulásoknak köszönhetően a nemzet energiapiaca-energiapolitikája is

⁵Sebestyén T 2013: Az energia gazdasági szerepének vizsgálata Kelet-Közép-Európában, 1990-2009 között

⁶Horánszky B 2005: A termikus napenergia-felhasználás alkalmazási lehetőségei

⁷COM/2010/0639

⁸EREC 2008: Renewable energy in Europe: markets, trends, and technologies, European Renewable Energy Council (EREC), 2010

⁹Szalontai L 2016 – Hasznosítható napenergia számítása térinformatikai módszerekkel adott irányú és dőlésszögű felületekre

megváltozott. A gazdaság legtöbb szegmensében létrejött a szabadverseny, a liberalizáció, mely lehetővé tette a különböző új technológiák, külföldi pénzek investálását egy-egy szektorba. A gazdasági átalakulás egyik következménye, hogy az energiaigényes, energiapazarló technológiákat alkalmazó ágazatok (pl.: kohászat) elvesztették súlyukat, sőt szinte el is tűntek. A fosszilis energiahordozók által okozott környezetterhelés csökkent (köszönhetően az új, kevésbé környezetszennyező technológiák alkalmazásának és nem mellékesen az új környezetvédelmi szabályoknak). Mindezek ellenére nemzetünk energiahordozó és energia importfüggősége tovább növekedett, amit az energiahatékonyság irányába tett lépések nem kellő mértékben tudták csökkenteni. Ezzel egyidejűleg drámai mértékben növekedett a kőolaj ára a nemzetközi energiapiacra, ami magával vonta a földgáz árának növekedését is: véget ért az „olcsó” energia korszaka. 2004-es EU-s csatlakozásunkat követően, vállaltuk, hogy az EU-s irányelveket, szabályozási kereteket követve/betartva törekszünk a többi tagállammal együtt a közös energiapolitika kialakítására és a nemzeti energiapolitikát annak célkitűzéseihez igazítva próbáljuk az energiaszektor, az energetikai szabályozási feltételeket itthon megreformálni, átalakítani.

A jelenlegi magyar energiapolitika a 40/2008. (IV. 17.) OGY határozat alapján került kijelölésre és a 2007-2020 közötti energiatermelésre/fogyasztásra fókuszál a folyamatos energiaellátás biztosítása, versenyképesség és fenntarthatóság 3-as keretén belül. Magyar érdek, hogy a folyamatos és biztonságos energiaellátást, a környezet- és természetvédelmi követelményeket, a megújuló energiaforrások hasznosítására és az energiahatékonyság javítására vonatkozó célokat a társadalmi hasznosság és a hatékonyság követelményét szem előtt tartva a legkisebb költséggel valósítsuk meg.

Számos stratégia és akcióterv készült abból a célból, hogy a 2020-ig tartó időszakra lehetséges forgatókönyveket alkossanak, illetve kijelöljék a Magyarország területének, természeti és társadalmi, valamint infrastrukturális viszonyainak leginkább megfelelő irányvonalakat. Ilyen terv, stratégia a Gazdasági és Közlekedésügyi Minisztérium által 2007-ben kiadott „Magyarország megújuló energiaforrás-felhasználás növelésének stratégiája”, majd ezt követte 2008-ban a „Stratégia a magyarországi megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére 2008-2020” című dokumentum, mely nem sokban tér el az egy évvel korábban kiadott dokumentumtól (NFM 2012). Az európai uniós energiapolitikai elemzésnél megemlítsük a megújuló energiaforrásokhoz kötődő 2009/28/EK irányelv, melynél a „20-20-20”-as stratégia meghirdetésével Magyarország 2020-ra a teljes energiafelhasználáson belül a megújuló energia részarányának 13%-ra történő növelését tűzte ki célul.

A nemzeti energiapolitika két fontos meghatározó dokumentuma lett (mely megszabja a következő évtizedre a követendő irányvonalat), a „Magyarország Nemzeti Energhatékonsági Terve” (2010), és a Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2010-2020 (NCsT) (2012), melyek az említett EU-s irányelvek szerint jelölik

ki az energiasztratégia útvonalát, sőt a 13 %-os kötelezettségvállalást túlszárnyalva 2020-ra a 14,65 %-os megújuló részarányt célozzák meg a végső energiafelhasználáson belül (NFM 2012, NCsT 2010). Ezen dokumentumokra és a 20-20-20 programra alapozva 2012-ben adta ki a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a „Nemzeti Energiasztratégia 2030” című kiadványát, mely, mint a címéből is látható 2020-on túlmutatva 2030-ig próbál útmutatást adni egy gazdaságilag és környezetileg fenntartható, versenyképes energiasztratégia megvalósításához.¹⁰¹¹

Összességében elmondható, hogy pozitív trendek tapasztalhatóak mind nemzeti, mind globális szinten is az energiapolitika irányvonalainak változásában, azonban szükségessé vált a nemzeti szintű energiatervezés mellett a regionális/lokális szintű akciótervek kidolgozása is, ugyanis az energiatervezést nem pusztán az rendelkezésre álló technológiáknak az energiaszükséglet kielégítéséhez mérten kell végrehajtani, hanem elengedhetetlen az energiatermelő-fogyasztó rendszer környezetének komplex, multidiszciplináris természet-, társadalomföldrajzi, gazdasági vizsgálata is.

1.1 A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv háttere¹²¹³

1.1.1. Az Európai Klíma- és Energiacsomag és a Polgármesterek Szövetsége

Az Európai Unió klíma- és energiacsomagjának 2008-ban történt elfogadását követően az Európai Bizottság létrehozta a Polgármesterek Szövetségét (Covenant of Mayors - CoM), amely egy olyan egyedülálló európai mozgalom, melyben a helyi és regionális önkormányzatok önkéntes kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítása és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítása iránt saját területükön. A mozgalom célja, hogy az Európai Unió által 2020-ra kitűzött 20%-os, 2030-ra kitűzött 40%-os CO₂ emisszió csökkentést elérjék, esetlegesen ezt akár túl is szárnyalják. Annak érdekében, hogy a politikai elkötelezettség konkrét intézkedésekben és projektekben is láthatóvá váljon, az aláírók vállalják saját CO₂ alapállapot-leltáruk elkészítését, valamint az emisszió csökkentés elérése érdekében tervezett intézkedéseiket tartalmazó Fenntartható Energia Akcióterv elfogadását, továbbá megvalósítását.

Az Európai Bizottság a Polgármesterek új, egységesített Klíma- és Energiaügyi Szövetségét (Mayors Adapt – Polgármesterek Alkalmazkodnak) 2015. október 15-én hozta létre az Európai Parlament brüsszeli ceremóniájának keretében. A megerősített szövetség három

¹⁰NFM 2012: Nemzeti Energiasztratégia 2030, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, Budapest 2012

¹¹NCsT 2010: Magyarország megújuló energia hasznosítási cselekvési terve 2010-2020, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2010

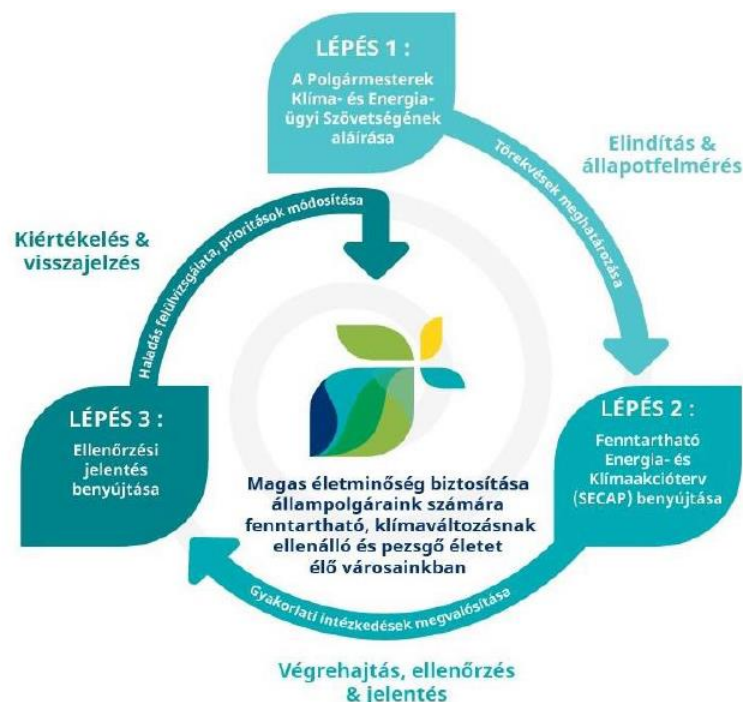
¹²Covenant of Mayors (2010): How to develop a Sustainable Energy Action Plan (SEAP) Guidebook, European Union, 2010

¹³Polgármesterek Szövetsége – A Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének jelentéstételi útmutatója, 2016

alappillért, a csökkentést, az alkalmazkodást, valamint a biztonságos, fenntartható és elérhető energiát szimbolikusan támogatták.

Az aláíró városok vállalják, hogy aktívan támogatják az EU azon célkitűzésének megvalósítását, hogy 2030-ra az üvegházhatást okozó gázok mennyiségét 40%-kal csökkentsék, illetve vállalják, hogy a közös szemléletmódnak megfelelően megvalósítják a csökkentést és alkalmazkodnak a klímaváltozáshoz. (Az új platform létrehozásával a korábbi 20/20/20-as célokhoz való csatlakozást formálisan leállította a Polgármesterek Szövetsége.)

Annak érdekében, hogy a politikai kötelezettségvállalást gyakorlati intézkedések és projektek kövessék, a szövetség aláíróinak ki kell dolgozniuk egy Alap kibocsátási készletet, illetve egy Klímaváltozási kockázat- és veszélyeztetettségértékelést. A felek vállalják, hogy a helyi közgyűlési határozattól számított két éven belül benyújtanak egy Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet (SECAP¹⁴), amelyben vázolják a végrehajtani kívánt legfontosabb tevékenységeket. Az alkalmazkodási stratégia a SECAP módszertan része, a részstratégia az energia akciótervvel együtt, vagy különböző tervezési dokumentum(ok)ban is szerepeltethető. Ez a határozott kötelezettségvállalás egy hosszú távú folyamat kezdetét jelzi, amelynek során a településeknek és település-közösségeknek két évente jelenteniük kell, hogyan halad a cselekvési terv megvalósítása.

1. ábra Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének működése lépésről lépésre

¹⁴Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP

1.1.2. A Szövetség intézményi támogatottsága

Az Európai Bizottságon belül a Szövetség teljes körű intézményi támogatásban részesül, többek között a Régiók Bizottsága részéről, amely a kezdeményezést már a kezdetektől fogva támogatja; az Európai Parlament részéről, ahol az aláírási ünnepségeket tartják; és az Európai Befektetési Bank részéről, amely segíti a helyi önkormányzatokat a befektetési lehetőségeik feltárásában.

1.2 *A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv célja, előnyei*

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv (SECAP) az a kulcsdokumentum, amelyben a Polgármesterek Szövetsége aláírja felvázolja, hogyan kívánja az általa képviselt település elérni 2030-ig a célként kitűzött, meghatározott mértékű CO₂ emisszió csökkentését. A program keretein belül meghatározza az ehhez szükséges tevékenységeket és intézkedéseket, valamint a hozzájuk tartozó határidőket és kötelezettségeket, a cselekvési tervben pedig konkrét beavatkozásokra bontja le a programot. A cselekvési terv a bázisévtől kezdődően sorolja fel a szükséges beavatkozásokat, a már megvalósultakat és a tervezetteket egyaránt. A Szövetség tagjai szabadon választhatják meg a SECAP formátumát, amíg az összhangban van az általános SECAP irányelvekkel.

1.2.1. A SECAP céljai, előnyei

- *Energiahatékonyság növelése*

Energia-megtakarítás akár már az épület energetikai felmérésének végrehajtásával megszerzett információk hasznosításával elérhető, bármilyen nagyobb költségigényű projekt megvalósítása nélkül. Ugyanis ezek során az önkormányzatok rávilágíthatnak a korábbi rossz gyakorlatra, a gyenge pontokra, illetve a már meglévő erősségekre.

Továbbá az energiahatékonyság növelését elősegítő fejlesztések révén a település hő- valamint villamosenergia-felhasználása mérséklődik. Emellett a helyi adottságokkal leginkább összhangban lévő megújuló energiaforrás megválasztásával, illetve hasznosításával mind az önkormányzat, mind az ipari fogyasztók, a település lakossága profitálhat a csökkenő energiaköltségnek, illetve a mérséklődő energiafüggőségnek köszönhetően.

Az energiahatékonyság növelése a közlekedésen belül is kiemelt jelentőséggel bír. A közösségi közlekedési járművek cseréje az energiahatékonyság és az alternatív hajtásláncok figyelembe vétele mellett javasolt. A lakossági közlekedésben is egyre elterjedtebbek az alternatív hajtású járművek, amelyhez különféle ösztönzőkkel járulhatnak hozzá az önkormányzatok (ingyenes parkolás, buszsáv használata). Az úthálózat

felújítása mellett – amely már önmagában is hoz megtakarítást – a kerékpárhálózat felújításával, kiépítésével csökkenteni lehet a személygépjárművek használatát, ami a CO₂ kibocsátás megtakarítását eredményezi.

- *Tudatosság erősítése*

A program prioritásként jelölhető meg, hogy segítse az önkormányzatokat településükön - a polgárok körében - a klíma- és energiatudatosság növelésében. Az akciótervben nevesítésre kerülhetnek olyan programok, rendezvények, amelyek az energiahatékonyságra, fenntarthatóságra és a beavatkozásokban való részvételi lehetőségekre hívják fel a figyelmet. A tudatosság megjelenik a finanszírozási területen is, így jóval hatékonyabb, valamint pénzügyi és környezeti szempontból egyaránt fenntartható városüzemeltetés, működtetés valósítható meg.

- *Káros emissziók csökkentése*

A tervezés során az Önkormányzatok információkat gyűjtenek a saját, és a település más szereplőinek energiafelhasználásáról. A gyűjtött adatok alapján készül el a település éves CO₂ kibocsátás leltára. Az önkormányzat ezek alapján vállalást tesz a CO₂ kibocsátás csökkentésére, és meghatározza azokat a tevékenységeket, amelyek alapján a kívánt csökkentés elérhető 2030-ra.

- *Pályázati forrásokhoz való könnyebb hozzáférés biztosítása*

Az Európai Unió támogatási konstrukciók pályázati kiírásai esetében előnyt jelent, ha az önkormányzat rendelkezik energiastratégiával. A Fenntartható Energia Akcióterv alapul szolgálhat például az ELENA¹⁵ (European Local Energy Assistance) illetve a JESSICA¹⁶ (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) finanszírozási támogatásának igénybe vételéhez. A H2020 smart city támogatások elnyerése során már előfeltételnek számít a SECAP megléte.

- *Tisztább, élhetőbb település*

A megújuló energiaforrások növekvő részarányával a károsanyag-kibocsátás párhuzamosan csökken, kevesebb szennyeződés terheli a környezetet. Mindemellett a zöldfelületek növelése és a kerékpárutak bővítése kellemesebb életkörülményeket, valamint jobb életösségi mutatókat eredményez.

- *További fejlesztések megalapozása*

¹⁵Európai Helyi Energhatékonyági Támogatás

¹⁶Fenntartható városfejlesztési beruházásokat támogató közös európai kezdeményezés

A SECAP elkészítésének közvetlen célja továbbá, hogy megalapozza az olyan, a település energiatudatos fejlesztését magasabb szintre emelő programok beindítását, mint például a Smart City program (Smart grid, Smart metering) és egyéb terület- településfejlesztési programok.

1.3 Pápa városának Fenntartható Energia és Klímaakciótervének háttere

Pápa Város Önkormányzata konzorciumban a Veszprém Megyei Önkormányzattal és a következő városokkal Ajka, Balatonfüred, Tapolca és Várpalota pályázatot nyújtott be Fenntartható Energia- és Klímaakciótervek készítésére. A projekt során elkészül a települések Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP) és csatlakoznak a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához. A projekt során elkészül a megye vidékfejlesztési közösségei által tömörített települések számára egy-egy területi SECAP is. Az érintett vidékfejlesztési közösségek a következők: 1. „A BAKONYÉRT” Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület, 2. Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület, 3. Éltető Balaton-felvidékért Egyesület, 4. GEMARA SK Vidékfejlesztési Egyesület, 5. Somló - Marcalmente - Bakonyalja LEADER Egyesület, 6. Vulkánok Völgye Egyesület.

A projekt eredménye hozzájárul az Európai Unió 11 tematikus célja közül négyhez: 4. tematikus cél (Az alacsony CO₂-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban), 5. tematikus cél (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés ügyének támogatása), 6. tematikus cél (A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása), 8. tematikus cél (A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása).

A konzorciumi partnerek célja, hogy az elkészült SECAP bázisán egy közös ELENA projekt előkészítésének lehetőségét is megvizsgálják.

2 A település rövid bemutatása

Pápa város Veszprém megye északi részén, az egykor bővízű Tapolca-patak völgyében, a Pápai-síkság középpontjában található, a Bakony hegység és a Kisalföld találkozásánál. Pápa a második legnépesebb település a megyében, járási központ. Az Esterházy család egykori birtokközpontjaként, Magyarország egyik legszebb barokk kisvárosa.

2.1 Történelem

Pápa város földje, a földrajzi bevezetőben is bemutatott kedvező adottságok miatt, valószínűleg a Kárpát-medence, ezen belül a Dunántúl megtelepedésével egy időben vált lakott területté.

Ezt a környéken talált régészeti emlékekkel is igazolni lehet. A neolitikumtól (új kőkor, Krisztus előtt 4.500-4.000 évvel) a dunántúli vonaldíszes kerámia, majd a lengyeli kultúra népessége mutatható ki. A környéken, Pápától 8-12 kilométer sugarú körön belül kilenc lelőhely található. (pl. Nemesgörzsöny, Marcaltő, Nyárad, Takácsi, Vaszar, Kup) Közülük legjelentősebb a Kup határában működő "tűzkő feldolgozó" lehetett. Bár a termék kibányászása nem itt, hanem a Tevel hegyen történt. Szinte elképzelhetetlen, hogy a város területén nem telepedett meg ebben az időben az ember.

A rézkor embere már megtelepedett a város területén is. Emellett Vaszaron, Mihályházán, Marcaltőn, Takácsin és Kéttornyúlakon vannak ilyen korú leletek.

A bronzkorban kezdetben kisebb, később egyre erősödő hullámban érték el embercsoportok térséget. Pápán is több lelet és lelőhely utal erre. Mint Ilon Gábor régész kimutatta, a késői periódusban a Bakony térsége eddig soha nem látott mértékben lakottá vált. Földváraival, urnasíros temetkezőhelyeivel, kincsleleteivel hazai viszonylatban is jelentős lelőhely együttes lett a térség: Pápa, Borsosgyőr, Kéttornyúlak, Bébb, Pápakovácsi, Marcaltő, Mezőlak, Mihályháza, Nyárad, hogy csak a bázisosabbakat említsük. A korai vaskor emlékeinek legjellemzőbb előfordulása a Nagydém - középrépáspusztai, a társadalom középrétegének temetőt adó terület.

A kelták, mint lovas nép jelentek meg vidékünkön. Pápán a Táncsics Mihály utcából is ismert egy temetkezésük. A római korban Pápa Pannonia Superior provinciához tartozott, melyre bizonyítékként a Szabó Dezső utcában, a Vajda Péter lakótelep környékén kerültek elő megtelepülésre, római kultúrára utaló nyomok. A tapolcafői forrás első foglalása is ebből korból származhat, amit az 1. és a 3-4. századra datálható pénzek is igazolnak. Ez egyben mutatja a környék lakottságát és források folyamatos használatát. A Savaria (Szombathely) - Mursella (Árpás) - Arrabona (Győr) főútból, valahol Gyarmat környékén ágazhatott ki az az út, amely a Pápa környéki római telepeket bekapcsolta a birodalom vérkeringésébe. Délnek, a Somló-hegy felé folytatódott.

A város környékén megtalálhatók a népvándorlás kor emlékei, a kvádok, gepidák, szarmaták, hunok mellett több avar kori leletanyag, lelőhely, sírfeltárás ismert. A késői avar korból a Zárda környékére, és Agyaglikra (Batthyány Lajos Mezőgazdasági Szakképzőiskola területe) lehet temetőket lokalizálni. A település nyomaira utalhat az Elekthermax mellett talált edénytöredék is. Az Öreghegyi, Báróhegyi és Úrdombi avar telepek illeszkedhetnek abba a földvárszerű védelmi övezetbe, amelyet Bognár Imre Ede szerint a Csögle, Borsosgyőr, Bakonygyepes neve jelezhet. (Dűlőneveinkben az Agyaggyőr és a Gyűrű – Békáson –, Agyaggyőri dűlő – Mezőlakon jelezhet avar jelenlétet.)

A honfoglalók 900 után szállták meg a Dunántúlt. Környékünkön vannak törzsnévi helynevek (Gyarmat, Varsány), a Tevel helynevek talán a fejedelmi család férfitagjára, Árpád unokájára utalnak. Ugyanez a kapcsolat fennállhat a Bakony keleti és északi oldalán lévő Jutas helynevek miatt is. Mindenesetre a Bakony keleti felét, Veszprém környékét

Árpád családja szállta meg. A Kisalföldön Huba és Lél (Lehel), a Marcal és Rába vidéken Szemere törzse telepedett meg. A mai Nemesszalók környéke a Szalók nemzetségé lett. A Balatontól északra eső területeket és Rába alsó folyása vidékét Vérbulcsú nemzetsége szerezte meg.

A település már ekkor udvarnokispánsági központ, és főesperesi székhely, ami kiemelte a környék többi települése közül. A XIII. század végén betelepített hospesek révén megindulhatott a városias fejlődés útján. Régészeti bizonyítható, hogy a XIV. század legelején városias külsőt kapott (kialakult a Fő tér, lényegében a mai kiterjedésében). A XIV. század végétől "oppidum"-ként, azaz mezővárosként emlegetik az oklevelek, sőt esetenként használják Pápával kapcsolatban a "civitas" terminust is. Pápa a késő-középkorban fejlett iparos-kerekedő város, a Fő téren a korai templom helyére reprezentatív katedrális épült. Saját pecséttel rendelkezett, a városban céhek működtek. Magasan Veszprém megye legnépesebb települése ekkor.

A város fejlődése szempontjából nagy jelentőséggel bírt a Tapolca patak, amely a város mai területén egykor több mint egy tucat malmot hajtott. A XX. század végén a bauxittermelés miatt a patak elapadt, igaz később visszajött a vize, de a malmok jelenleg inkább csak látványossággént, mintsem működő valójukban lelhetők fel a városban.

Maynzeck János Henrik térképe Pápabelsővárosáról az 1730-as évekből.

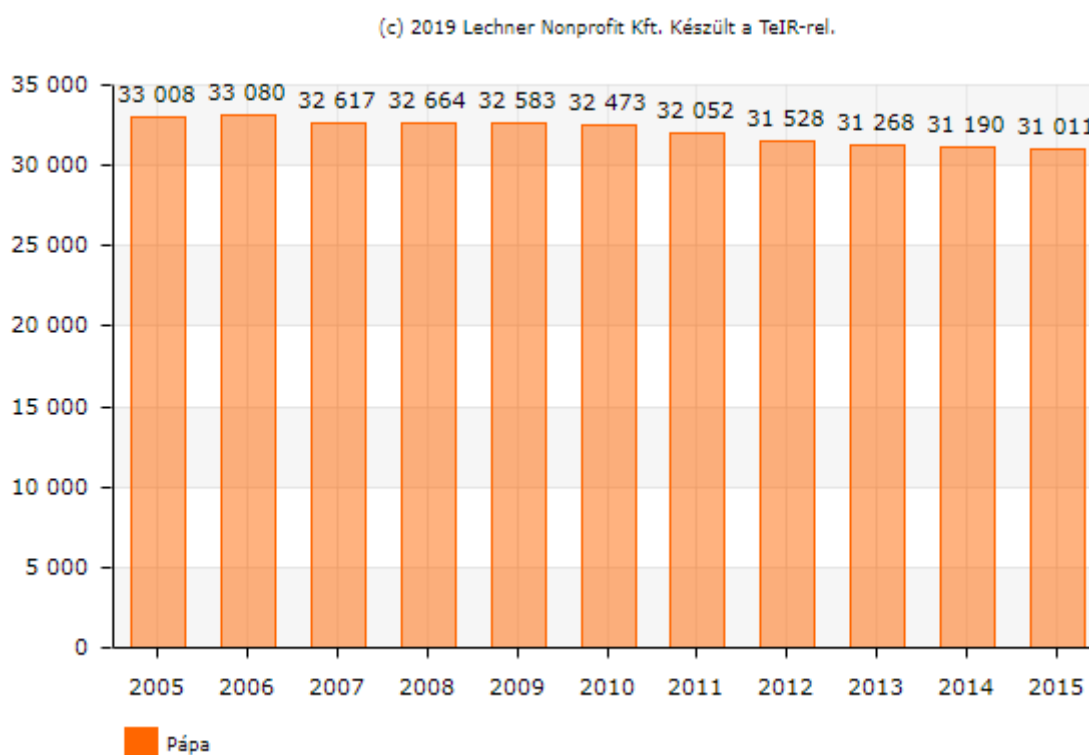
A város szerepe 18. század közepétől kezdett kibővülni, (kisebb megszakításokkal) azóta is működő iskolák jöttek létre. A 19. századközepén már jó hírű iskolaváros. Országos hírű iskolája az eredetileg 1531-ben alapított Református Kollégium, ahová Petőfi Sándor és Jókai Mór is járt. A másik hasonló hírnévvel rendelkező iskola a pálosok által 1638-ban alapított, ma állami tulajdonban lévő Türr István Gimnázium, ahová a kiegyezés megkötője, Deák Ferenc is járt.

Történelmének egyik fontos eleme a jelenleg Kanadában élő Kluge család képfestő műhelye. Ezt 1786-ban hozták létre Pápán. A műhelyt a Tapolca-patak vize táplálta. A 19. századig kézi erővel, míg később már gőzgépekkel történt a képfestés, ami a századfordulón a legjobbak közé tartozott Magyarországon. A műhely a mesterséggel együtt apáról fiúra szállt a Kluge családban, mígnem az államosítás során 1945-ben bezáratták a magánvállalkozásukat. A helyén 1962 óta múzeum működik, amely bemutatja a nagy múltú mesterséget.¹⁷

¹⁷ Forrás: Kubinyi I 1994 – Tanulmányok Pápa város történetéből, www.infopapa.hu

2.2 Demográfia

Pápa állandó és lakónépessége hasonlóan az országos és a Veszprém megyei tendenciához folyamatosan csökkent 2001 és 2013 között. 2015-ben 31011 fő. A két népszámlálás közt a város lakónépessége 2011-re a 2001. évi 94,7%-ára csökkent, mely jelentős népességvesztésnek tekinthető. Pápán a lakó és állandó népesség közötti különbség a lakónépesség javára billen, ellentétben az országos és megyei értékektől.

2. ábra Pápa lakosságszám alakulása 2005-2015 között

2.3 Lakásállomány, háztartás

Pápa lakásállománya az elmúlt 2 évtizedben folyamatosan nő. 2015-ben 13727 db volt. A lakások 50%-a összkomfortos, mely elmarad a megyei 65%-os átlagtól, ugyanakkor a komfortos lakások aránya (45%) meghaladja a megyei átlagot (28%). Alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás) 2001 és 2011 között 13,2-ről, 5,1%-ra csökkent. Pápán nincsenek távhővel ellátott lakások.

2.4 *Középületek, intézmények*

Pápán három bölcsőde működik, és 10 óvoda mellett négy általános iskola található. A városban 6 középfokú oktatási intézmény működik, valamint Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézményének 5 otthona.

Pápa Város Önkormányzata Köznevelési és Közművelődési Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete ellátja a hozzá kapcsolt önállóan működő költségvetési szervek (Könyvtár, Múzeum, szabadidő központ és sportcsarnok) feladataik ellátásához kapcsolódó pénzügyi és gazdasági feladatait. Az egészségügyi ellátásban Pápán jelentős szerepe van a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézet Szakrendelőnek, mely három telephellyel működik.

2.5 *Gazdaság*

Pápa Magyarország gazdaságilag egyik legfejlettebb régiójában található és a város egyben a Közép-Dunántúl nyugati részének meghatározó feldolgozóipari és szolgáltatási központja is. A helyi gazdaság folyamatosan erősödik és jelentős munkahely teremtési potenciál van benne. Pápán a regisztrált vállalkozások száma 4.535 db, míg a működő vállalkozások száma 2.166 db volt.

2.6 *Energiaszolgáltatók*

Pápa villamos energia igényeit az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja.

A gázellátást az E.ON Észak-Dunántúli Gázhálózati Zrt. biztosítja. A nagyközép-nyomású gerincvezetékek táplálják a 2 db körzeti nagyközép-/középnomású gáznyomáscsökkentőt, de egyes nagyobb fogyasztók ellátása közvetlenül a gerinchálózatról kiépített bekötéssel megoldott.

Pápán nem üzemel távhőszolgáltatás. A városban a villamosenergia elosztóhálózatok a belső részekben jellemzően föld alatti, míg a külsőbb részekben föld feletti vezetések. A település közvilágítása a belső részekben korszerű, földkábelekkel betáplált lámpastabokkal történik, míg a külső utcáknál jellemzően a kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott. A kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott közvilágítás sem a megvilágítás mértékében, **sem energiafogyasztás szempontjából, sem a település arculatának javítása tekintetében nem nevezhető korszerűnek.**

2.7 *Közlekedés*

A város közlekedési szempontból kedvezőtlen elhelyezkedésű és megközelíthetőségű, a két nagy ipari-, gazdasági- és oktatási központtól, Győrtől nagyságrendileg 45 km-re valamint Veszprémtől, a megyeszékhelytől 50 km-re fekszik.

Mind a 83. számú főút, mind a térségi alsóbbrendű utak leromlott állapotúak, korszerűtlenek, alacsony szolgáltatási színvonalúak, a burkolat teherbírása elmarad az

elvárttól, kapacitásuk alkalmatlan a megnövekedett idegen-, személyi- és teherforgalom ellátására. A városon áthaladó kelet-nyugati forgalom és a nehéz teherforgalom jelentősen terhelik a települési szakaszok burkolatát. A belvárosi utak forgalomcsillapítása kiemelt feladat. A helyi közösségi közlekedés kiszolgáltatását végző járművek életkora vegyes, a kisméretű, környezetbarát, a helyi igényeknek megfelelő tömegközlekedési eszközök, autóbuszok beszerzése és a jelenlegi állomány részbeni cseréje indokolt.

A helyi közlekedés 6 busz viszonylatát (1, 1H, 1Y, 2, 3, 4A, 4B, 5, 6A, 6B, 7, 13, 14, 15, 16, 17) az ÉNYKK Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ szolgáltatja.

2.8 Civil szervezetek

Járipatakmenti Természetvédelmi és Vadgazdálkodási Egyesület - 8598 Pápa, Tapolcafői utca 26

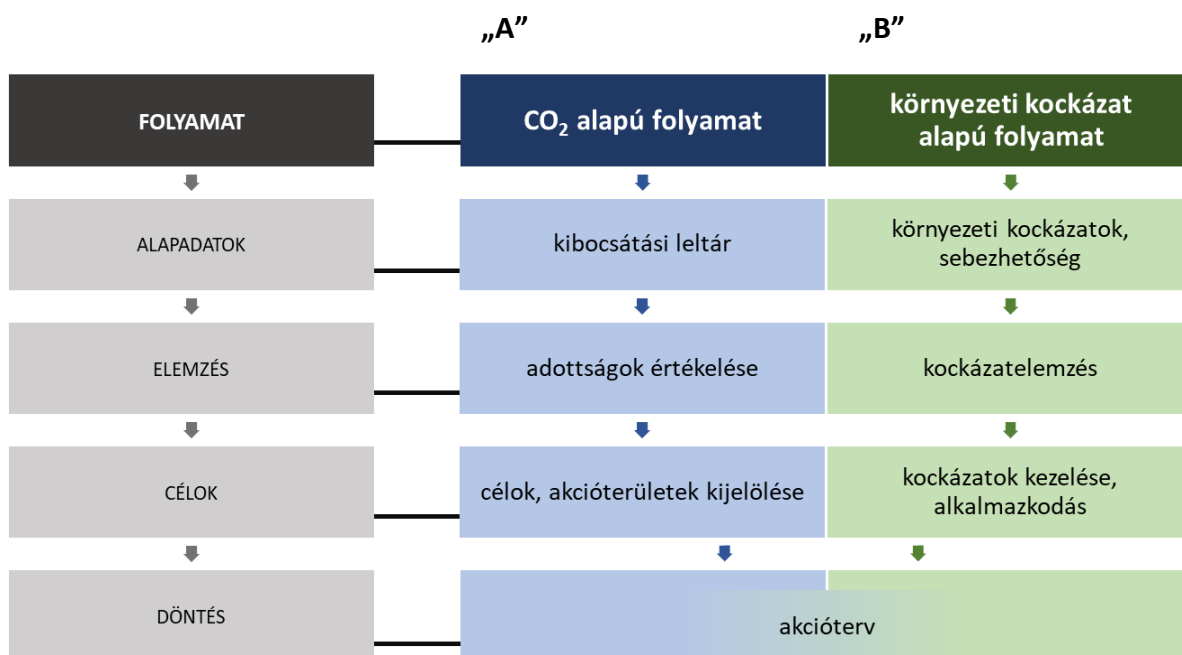
A Bakony tájegység környezetvédelmének, természet-védelmének és vadgazdálkodásának segítése. A Bakony élővilágának lehetőség szerint védelme ápolása. A tájegységre jellemző ökológiai tanulmányok készítése és azok bevezetésének támogatása. Hatékony vadgazdálkodási és vad-védelmi tevékenység.

Pápa és Környéke Természetvédelmi Egyesület - 8500 Pápa, Wesselényi út 18. 3/11.

Tevékenységek: madárgyűrűző tábor szervezése; madártani vizsgálatok, biodiverzitás megőrzésére irányuló programok; más civil szervezetek szakmai támogatása természetvédelmi programjaik megvalósításában

3 Adatgyűjtés módszertana és eredménye

A SECAP-ban meghatározott alapadatok két döntéselőkészítő folyamatot jelölnek ki, amelyek végén egy egymásra utaló és egymásra ható komplex akcióterv megalkotása szükséges.

3. ábra: Az akcióterv alkotásának folyamata

Az Akcióterv területi hatálya a település közigazgatási területe. A SECAP elkészítésének első és talán legnehezebb, legösszetettebb fázisa az adatgyűjtés és a Kibocsátásleltár elkészítése. Tudva azt, hogy az adatszolgáltatók különböző módon és formában átadott adatait először egységes módszertan szerint kellett rendezni, illetve azonos dimenzióba (MWh) kell konvertálni.

Az adatok forrását a SECAP módszertan alapján csoportosítottuk, ahonnan az adatgyűjtést is végeztük az alábbiak szerint.

Önkormányzati adatgyűjtés:

- önkormányzati épületek fogyasztási adatai közvetlen adatgyűjtés, és az adatok validálása,
- szolgáltató épületek fogyasztási adatai közvetlen adatgyűjtés, és az adatok validálása,
- legnagyobb ipari partnerek fogyasztási adatai közvetlen adatgyűjtés, és az adatok validálása,
- közvilágítás,
- önkormányzati járműflotta fogyasztási adatai.

Szolgáltatóktól történő adatgyűjtés:

- helyi közlekedés, és a helyközi járatok helyben megtett útja/fogyasztása
- lakosság, ipari/szolgáltató szektorra is,
- gázfogyasztás lakosság, ipari/szolgáltató szektorra is,
- villamos energia fogyasztás lakosság, ipari/szolgáltató szektorra is.

Statisztikai adatok:

- lakossági közlekedés,
- kereskedelmi szállítás,
- lakossági szén/fafelhasználás.

Adatszolgáltatók:

- Lidl Magyarország Kereskedelmi Bt.
- Pápai Platán Nonprofit Kft.
- Dunitália Kft.
- Pápa és Vidéke ÁFÉSZ
- Cargill Takarmány Zrt.
- PVÖ Közoktatási és Közművelődési Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete
- Böllér Kft.
- Közzolg.Nonprofit Kft.
- Bakonyerdő Zrt.
- Egyesített Szociális Intézmények
- Mikro-Pulver Kft.
- ÉNYKK Zrt.
- Vízmű Zrt.
- Concordia-Trans Kft.
- Pápai Asztalos Kft.
- Agroprodukt Zrt.

A kibocsátásleltár alap adatkészlete közvetlenül a közműszolgáltatóktól, közlekedési szolgáltatótól, illetve az Önkormányzattól kapott adatszolgáltatására épül.

Általános alapadatok, központi statisztikai információk a Központi Statisztikai Hivataltól, míg további energetikai adatok, az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. által kialakított NÉER Nemzeti Épületenergetikai Rendszerből, valamint az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) statisztikáiból származnak.

Az elemzéseket, leírásokat az alábbi dokumentumokra támaszkodva készítettük:

- Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Nemzeti Alkalmazkodási Központ: Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2014-2025 kitekintéssel 2050-re
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács: Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2013
- Veszprém megye integrált területi programja
- Veszprém megye környezetvédelmi programja 2018-2022
- Veszprém megye környezetvédelmi programja 2011-2016
- Pápa város integrált településfejlesztési stratégiája
- Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) -
<http://nater.mbfisz.gov.hu/hu/node/2>
<https://map.mbfisz.gov.hu/nater/>

3.1 Bázisév meghatározása

A SECAP egyik fontos és benyújtandó dokumentuma a kiindulási kibocsátásleltár, amely a bázisév szükséges adataival számol.

A Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége által közzétett dokumentumok nem tartalmaznak módszertani leírást a bázisév kijelölésére; annak meghatározását az önkormányzatra bízta. Az Önkormányzattal egyetértésben a **2015.** lett a definiált bázisév.

4 Fogyasztási és kibocsátási értékek – Kibocsátásleltár

A kibocsátásleltár (BEI) a bázisév végleges energiafogyasztására, a helyi energiatermelésre (amennyiben alkalmazandó) és a szén-dioxid-kibocsátásának meghatározásához használt kibocsátási tényezőkre vonatkozó adatokat mutat be.

Alapadatok

- Leltározási év (Bázisév): 2015.
- Lakosság száma: 31190
- Kibocsátási tényező: A kibocsátási tényezők olyan együtthatók, amelyek a kibocsátások mennyiségét tevékenységi egységenként határozzák meg. Az egyes energiahordozókra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátás a végső energiafogyasztás és a hozzátartozó kibocsátási tényező szorzataként határozható meg. A adatbázisban alkalmazott megközelítés: IPPC (Éghajlat-változási Kormányközi Testület) módszertanának megfelelően, a kibocsátási tényezők tüzelőanyag elégetése esetén – az egyes tüzelőanyagok széntartalma alapján számoltunk.

- Kibocsátásjelentési egység: tonna szén-dioxid

Az kibocsátásleltár eredményei

- A) Végső energiafogyasztás – ágazatonként és energiahordozóként szerepel a végső energiafogyasztást;
- B) Energiaellátás – az önkormányzat zöldáram-vásárlásához és a helyi energiatermeléshez kapcsolódó adatok;
- C) Szén-dioxid-kibocsátás – a szén-dioxid-kibocsátás a Tüzelőanyag-kibocsátási tényezők adatbázisa (EFs) alapján.

4.1 Végső energiafogyasztás (A)

A Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés keretében négy kulcsfontosságú Covenant-ágazatot határoztak meg. Ezek azok a fő ágazatok, amelyekben a helyi önkormányzatok befolyásolni tudják az energiafogyasztást, majd ezt követően csökkenthetik az abból eredő szén-dioxid-kibocsátást.

A kulcsfontosságú Covenant-ágazatokat „kulcs” ikon jelöli: a sablonban, és azok az alábbiak:

- Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények (A helyi önkormányzat tulajdonát képező épületek és létesítmények. A létesítmények olyan energiafogyasztó entitások, amelyek nem épületek, például szennyvíztisztító telepek.)
- Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények (A szolgáltatási ágazat épületei és létesítményei, például magántulajdonú társaságok, bankok, kereskedelmi és kiskereskedelmi tevékenységek végzésére szolgáló irodák, kórházak stb.)
- Lakóépületek (Elsődlegesen lakóépületként használt épületek. A szociális lakáshoz jutás ebbe az ágazatba tartozik.)
- Közlekedés

Önkormányzat

Önkormányzati érdekeltégű épületek

Az adatszolgáltatás alapján 2015-ben a teljes felhasznált energia mennyisége 526,24 MWh volt.

1. táblázat: Önkormányzati épületek energiafelhasználása (MWh)

Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények	Villamos energia	Távfűtés	Földgáz	Összesen
2015. év	439,4	0	86,84	526,24

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Közvilágítás

Pápan a közvilágítás a 2015. évben 961 MWh villamosenergia-fogyasztást jelentett éves szinten.

Önkormányzati flotta

Az önkormányzat tulajdonában lévő flotta 2015-ben 6 db személyautóból és 4 tehergépjárműből állt. Az Önkormányzattól kapott adatok alapján a gépkocsik energia felhasználása, a 10 db gázolaj üzemű gépjármű esetében 149,7 MWh volt. Elektromos jármű a bázisévben nem volt az önkormányzat tulajdonában.

Tömegközlekedés

A jelenleg ÉNYKK Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt., de a bázisévben a Bakony Volán által üzemeltetett helyi közlekedés üzemanyag fogyasztása az Önkormányzattól kapott adatszolgáltatás alapján 2015. évben 240.000 liter gázolaj volt, ami 2376 MWh energiafogyasztást jelentett 800067 km futott km mellett. A szolgáltatást 2 Ikarus C80 (csuklós), 1 Ikarus 260 (szóló), 4 Ikarus 280 (csuklós), 2 Ikarus 415 (szóló), 1 Mercedes O530 Citaro (szóló), 3 MAN SL222 (szóló), 4 Mercedes Autosan Solina City (szóló) segítségével látták el.

2. táblázat: Közlekedés energiafelhasználása (MWh-ra számítva)

Kategória	Elektromos áram	Gázolaj	Benzin	Összesen
Önkormányzati flotta	0	149,7	0	149,7
Tömegközlekedés	0	2376	0	2376

forrás: Önkormányzat, ÉNYKK

Lakosság

Lakossági épületek

A legtöbb ingatlan jelentős hányada 1990 előtt épült, energetikai mutatóik jellemzően meglehetősen alacsonyak, nagyrészüknél az energetikai felújítás/korszerűsítés nem, vagy csak részben történt meg.

A lakossági fogyasztási adatokat, - szolgáltatótól közvetlen adatok hiányában – az alábbi megközelítéssel becsültük: A KSH által közölt adatok, háztartások fogyasztási értékeit tartalmazzák. Ismert a település lakosságszáma, valamint a háztartásokban (lakossági fogyasztási helyenként) élők átlagos száma 2,65 fő, amely segítségével jó közelítő értéket kapunk a városi fogyasztási értékeiről a lakossági szektort vizsgálva.

A város CO₂ emisszióját jelentősen befolyásolja a háztartási fűtés és melegvízellátás. A lakások túlnyomó részének hőellátását egyedi, illetve központi gázfűtés biztosítja; levegőminőségi szempontból elsősorban a szilárd biomassza fűtési célú elégetéséből származó por, NO_x és CO kibocsátás lehet releváns. A szilárd tüzelőanyagot használók közel 70%-a tűzifával, míg a maradék 30% szénrel állítják elő a szükséges energiát.

3. táblázat: Lakóépületek energiafogyasztása (MWh-ra számítva)

Kategória	Villamos energia	Földgáz	Szén/tűzifa	Összesen
Lakóépületek	23928	119080	7150	150158

Lakossági egyéni közlekedés

2009-ben lakossági tulajdonban összesen 10993 darab személygépkocsi volt. A lakossági személygépkocsi állomány üzemanyag felhasználása 12.500 km/gépkocsi futásteljesítmény¹⁸ alapján, a benzinüzemű járműveknél 47819 MWh (8 l/100 km

¹⁸ <http://www.origo.hu/auto/20140811-bosch-atlag-16-ezer-kilometert-autozunk-egy-ev-alatt.html>

átlagfogyasztással számolva) és a dízel üzemű járművek esetén 43488 MWh (6 l/100 km átlagfogyasztással számolva) volt.

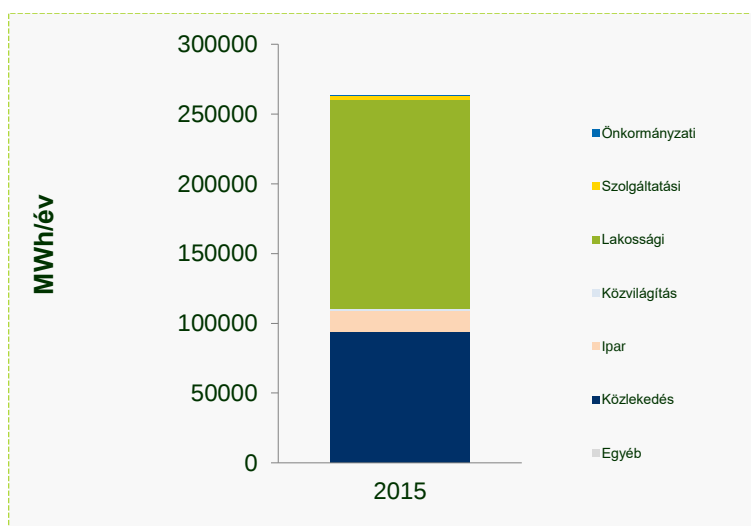
A szolgáltató szektorhoz tartozó (nem önkormányzati) épületek

2015 évre vonatkozóan a Közműszolgáltatók által összegyűjtött adatszolgáltatás alapján a szolgáltató szektorhoz tartozó ingatlanok és létesítmények együttes energiafogyasztása 2,5 GWh villamos energia és 81,6 MWh-nak megfelelő földgáz volt.

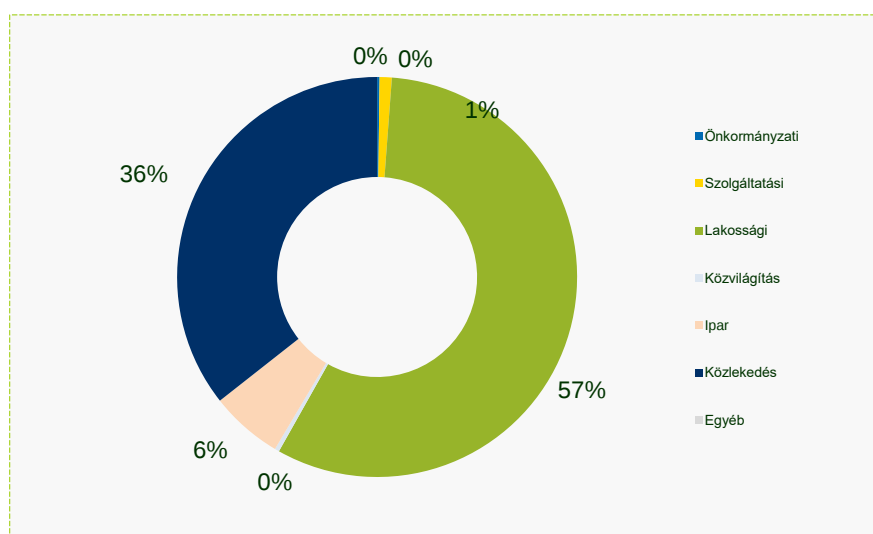
Ipari fogyasztók

Az Önkormányzat által összegyűjtött adatszolgáltatás alapján a 2015 évre vonatkozóan nem ETS hatálya alá tartozó ipari létesítmények energiafogyasztása 15,1 GWh villamos energia, 336,3 MWh-nak megfelelő földgáz volt.

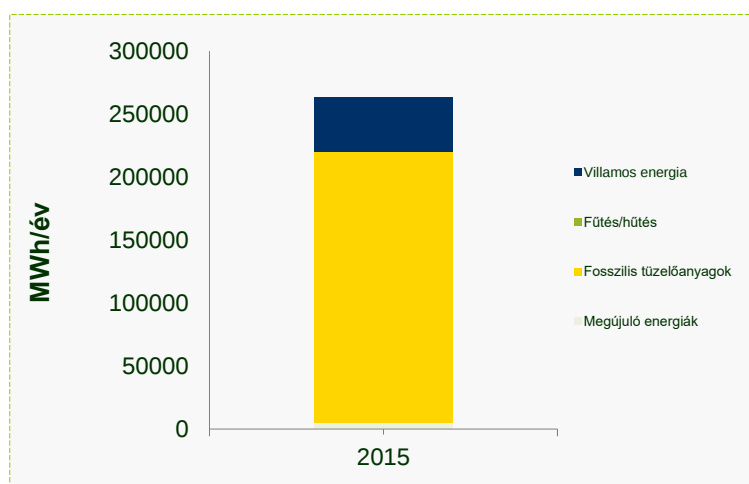
Az ágazatonként és energiahordozóként összesített végső energiafogyasztást az alábbi diagramok mutatják:

4. ábra: Ágazatonkénti végső energiafogyasztás mértéke

5. ábra: Ágazatonkénti végső energiafogyasztás megoszlása

6. ábra: Energiahordozónkénti végső energiafogyasztás

4.2 Energiaellátás (B)

Helyi/elosztott villamosenergia-termelés

A SECAP módszertan a „helyi” termelő nem a vizsgált településen belüli, hanem egy adott épülethez köthető energiaforrást ért. Ennek megfelelően a „Helyi/elosztott hűtés/fűtés” is ennek megfelelően kell értelmezni. A hitelesített zöldáram a 2009/28/EK irányelv 15. cikke szerinti eredetigazolással ellátott megújuló energiaforrásokból termelt áram.

Az adatszolgáltatások alapján a bázisévben nem volt a SECAP módszertan szerinti helyi/elosztott villamosenergia-termelő.

4.3 Szén-dioxid-kibocsátás (C)

A szén-dioxid-kibocsátás a Tüzelőanyag-kibocsátási tényezők adatbázisa (EFs) alapján kalkuláltuk. Kibocsátási tényező a nem helyben előállított villamos energiára vonatkozóan, az országos vagy regionális hálózatba történő villamosenergia-termeléshez használt energiamixre vonatkozik, amelynek értékeit az 4. táblázat tartalmazza.

4. táblázat: Szén-dioxid-kibocsátási tényezők [t/MWh]

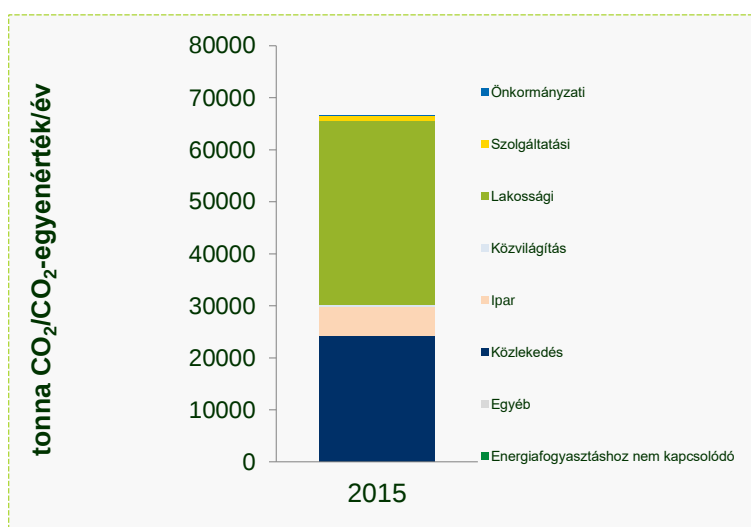
Villamos energia		Fosszilis tüzelőanyagok		
Nemzeti	Helyi	Földgáz	Dízel	Benzin
0,360	0,360	0,202	0,267	0,249

Az ágazatonkénti CO₂ kibocsátást az alábbi 5. táblázat foglalja össze, annak megoszlását a 7. és 8. ábra mutatja be.

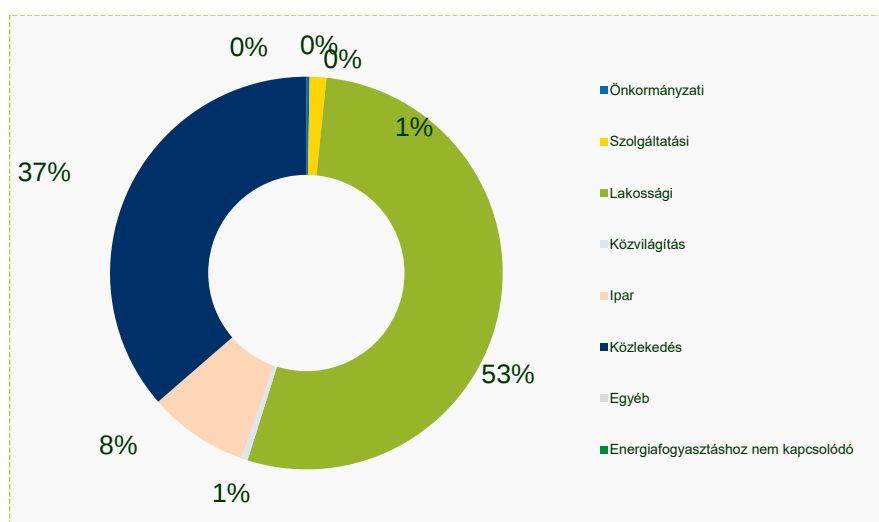
5. táblázat: A kibocsátási tényezőkkel számolt szén-dioxid-kibocsátás

[t] / kibocsátás, szén-dioxid-egyenértékben [t]

Szektor	tonna
Önkormányzati	176
Szolgáltatási	918
Lakossági	35494
Közüvilágítás	346
Ipar	5506
Közlekedés	24271
ÖSSZESEN	66711

7. ábra: Ágazatonkénti CO₂-kibocsátás mértéke

8. ábra: Ágazatonkénti CO₂-kibocsátás megoszlása

A SECAP kidolgozásának legfontosabb előfeltétele a kiindulási kibocsátásleltár összeállítása. Jelen dokumentumban összefoglalt és értékelt adatok egyfajta kivonata a SECAP módszertani táblázatának. Elemzésük alapozzák meg a SECAP intézkedési tervét.

Az intézmény-fenntartói átalakulások miatt az Önkormányzat kezeléséből kikerült épületállományon történt beruházások is figyelembe vételre kerültek.

A bázisévben kibocsátott **66711** tonna CO₂ 40%-os mérséklése után **40026,6** tonna kibocsátási értéket kell elérni 2030-ra. A KSH adatok alapján 2011 és 2016 között közel 10%-kal csökkent Magyarország CO₂ kibocsátása, amely tartalmazza a nagy ipari fogyasztókat is.

5 Fenntartható energiastratégia és cselekvési terv

A célértékek számításának alapját jelentik a Kibocsátásleltárban közölt bázisértékek. A Kibocsátásleltárban szereplő összkibocsátási érték 40%-kal való csökkentése a vállalt cél. Mivel ez nem ágazatonkénti 40-40%-os csökkentésként elérendő, emiatt szükséges súlyozni az adott kibocsátási sorok számított célértékeit, természetesen szem előtt tartva a megvalósíthatóságot és a reális célokat.

5.1 Önkormányzati épületek fejlesztése

Az önkormányzat számos pályázat és program keretében folyamatosan fejleszti a kezelése alatt álló intézményeket és területeket. A kapott adatszolgáltatás alapján az Önkormányzat saját hivatali épületeire még nem kezdte meg az energetikai megújításokat.

A bázisévtől számított időszakban az alábbi intézmények fejlesztésére nyert támogatást a város, amely beruházások meg is valósultak:

7. táblázat Intézmények fejlesztésének adatai

korszerűsítendő épületek, berendezések/létesítmények felsorolása	korszerűsítés tartalmi elemei	Végrehajtás kezdés és befejezés időpontja		Várható energiameg- takarítás [MWh/a]	várható megújuló energia- termelés [MWh/a]	várható CO ₂ - csökkentés [t/a]
<i>Pápa, Fő u.10. számú Türr István Gimnázium</i>	épület fűtési rendszerének felújítása	2014	2014			
<i>Kormányablak Pápa Fő u.12. számú épületek</i>	fűtésrendszer felújítása	2014	2016			
<i>Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ</i>	gázkazánok cseréje, fűtésrendszer kialakítása	2014	2014			

Pápa, Fő tér 12. 13. 14. számú épületek	emeleti ablakainak hangszigetelése	2014	2015			
Pápa, Szent István u. 12. alatt található főépület	fűtési rendszerének felújítása	2015	2015			
Deák Ferenc utca 8. szám alatt található Petőfi Mozi épület	tetőfedésének felújítása	2016	2016			
Acsády Ignác Szakképző Iskola tanműhelye	tetőszigetelési munkái					
Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézménye Pápa, Barát u. 3.	külső homlokzat felújítása és főbejárati ajtó cseréje					
Idősek Otthona, Idősek Gondozóháza, Pápa, Barát u. 4-6.	külső homlokzat felújítása					
Pápa Városi Óvodák, Fáy András lakótelepi Tagóvoda Pápa Szövetkezet utca 36/a	fűtési rendszerének átalakítása	2018	2018			

Tervezett fejlesztéseket, korszerűsítéseket az Önkormányzat főképp a közvilágítás, valamint az energiatermelés területén kíván végrehajtani.

Az épületekre vonatkozóan az alábbi energiahatékonysági és megújuló energia beruházásokat tartalmazó elemek kombinációja ajánlott:

- Épület energiahatékonysági csomagok [Kondenzációs kazán, termosztatikus szelepek beépítése, szabályozható fűtés kialakítása, homlokzati hőszigetelés (10-15 cm), tetőszigetelés (20-30 cm), pincefödém szigetelés (6 cm), nyílászáró csere ($U=1,15 \text{ W/m}^2\text{K}$)]
- Megújuló energia - fűtés (geotermikus fűtési rendszer több épület bekapcsolásával, hőszivattyú, biomassza kazán)
- Megújuló energia - villamos energia (napelem)

- Megújuló energia - használati melegvíz (napkollektor)
- Demonstrációs alacsony/zéró kibocsátású épületek
- Minden új középület közel 0 kibocsátású épület
- Demonstrációs okos épületek (árnyékolás, hűtés, fűtés, szellőzés, gyengeáramú rendszerek automatizált működése, fogyasztási adatok rögzítése és a fogyasztás optimalizálása)

A magas költségekre való tekintettel a források rendelkezésre állásának függvényében kell az épületeket felújítani, olyan módon, hogy a felújítás a magas fajlagos energiafogyasztással és magas fajlagos energiafogyasztás csökkentési potenciállal rendelkező épületekben történjen meg először.

Az épületek felújításán kívül az épületek energiatudatos használatával is jelentős energiamegtakarítást lehet elérni. Ide tartoznak például a fűtés (hűtés) kezelése, szabályozása; nyílászárók, árnyékolók megfelelő használata; a világítás tudatos üzemeltetése; takarékos vízhasználat. Ezek nagy részét az épülethasználóktól függetlenül, épületfelügyeleti rendszerrel, épületautomatizálással elő lehet segíteni, mely ugyan megbízhatóbb, de költségei meglehetősen magasak. Ennek eredménye a tapasztalatok szerint akár 20%-kal csökkentheti az épületek villamos energia és 10%-kal a fűtésre fordított energia mennyiségét. A környezettudatos gondolkodásmód és magatartás elterjesztésére az önkormányzati épületek dolgozói számára oktatást ajánlott tartani.

További villamosenergia-megtakarítást eredményez az energiafelhasználó műszaki eszközök modernizációja, így intézménytől függően az izzók, hűtőszekrények, számítástechnikai és irodatechnikai eszközök és az elektromos vízmelegítők cseréje.

Ezeket az intézkedéseket azoknál az épületeknél is – lehetőség szerint - végre kell hajtani, amelyek nem tartoznak bele a fent felsorolt, 2020-ig felújítandó épületek közé.

Emellett pályázati források rendelkezésre állása esetén demonstrációs céllal lehet a javasoltnál mélyebb felújításokat végezni:

- alacsony/zéró kibocsátású épületek,
- demonstrációs okos épületek (árnyékolás, hűtés, fűtés, szellőzés, gyengeáramú rendszerek automatizált működése, fogyasztási adatok rögzítése és a fogyasztás optimalizálása).

Az épületeknek számos olyan mérhető, számszerűsíthető jellemzője létezik, melyek képet adnak az adott ingatlan állapotáról, energiafelhasználásáról, használóinak

energiatudatosságáról. Ezen mutatók rövid és hosszú távon egyaránt fontosak az elemzéshez és a fejlesztendő területek felderítéséhez.

Jelenleg az önkormányzatnál nem működtetnek energiagazdálkodási nyilvántartási rendszert, ezért javasolt egy olyan adatbázis létrehozása, melyben havi bontásban rögzíthető az egyes épületek (esetleg épületrészek, szárnyak, stb.) víz, gáz, villamosenergia-fogyasztási adatai. Ez által figyelemmel kísérhetjük a tendenciákat, továbbá az adatok nagy segítséget nyújthatnak felújítások, megtakarítások tervezésekor.

Az önkormányzati épületállomány épületeinek teljes körű, komplex felújítása révén, figyelembe véve a bázisévhez képest, évenkénti 1184,7 tonna széndioxid kibocsátás csökkentést jelent.

5.2 *Helyi hő- és villamosenergia termelés*

Napelem

Javasolt egy 1 MWp teljesítményű fotovoltaikus rendszer kiépítése, és az intézmények, létesítmények hálózatba kapcsolását is tervbe venni, főként olyanokat, melyek villamosenergia-fogyasztása jelentős. Ezek lehetnek önkormányzati érdekeltégű épületek, vagy akár nem önkormányzati épületek, létesítmények, melyek számára piaci alapon biztosítana villamos áramot.

A javasolt 1 MWp teljesítményű naperőmű telepítése, további 1.100 MWh megújulóenergia-termelést és 592,90 tonna CO₂ csökkenést lehet elérni számításainkat alapul véve.

A szakértők javasolják továbbá a napelemes rendszerek telepítésének tervezésekor megvizsgálni a tető- vagy teherviselő szerkezet állapotát, teherviselő képességét.

5.3 *Lakóépületek fejlesztése*

A társasházak egy része iparosított technológiával épült házak, azonban vannak köztük téglalapításúak is. Az energetikai jellemzők javítását célzó felújítások pályázattól függően különböző elemeket tartalmazhatnak. Az elmúlt évtizedben számos társasházi lakóépület energetikai korszerűsítése történt meg, bizonyos esetekben megújulóenergia-felhasználással kiegészítve. Megjegyezzük, hogy nem panel társasházak esetében jelenleg az országos átlag felújítottsági arány 20%.

A városban az alábbi felújítások valósultak meg különböző programok keretében¹⁹:

¹⁹ ÉMI Nonprofit Kft.

- ÚSZT-ZBR-MO - Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer „Mi Otthonunk” felújítási és új otthon építési alprogram
- ÚSZT-ZBR-EH - Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer Klímabarát Otthon Energiahatékonysági Alprogram
- LFP – Lakásfelújítási Program (panel program)
- K-36 – Klímabarát Otthon Panel Alprogram
- ZBR-NY - Homlokzati Nyílászárócsere Alprogram
- ZFR-KAZ - Fűtési rendszer korszerűsítésének támogatása alprogram
- ZFR-CSH - "Családi házak energia-megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása alprogram"
- ZFR-TH - Társasházak energiamegtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása alprogram
- ZFR-KONVEKTOR- Földgázüzemű konvektorok cseréjére irányuló alprogram
- HGCS - Háztartási nagygépek energia megtakarítás eredményező cseréje alprogram

A lakosság körében támogatott pályázatok célja:

- **Az energiahatékonyság.** A magyar háztartások energiahatékonyságának növelése érdekében, meglévő háztartási nagygépek (hűtő vagy fagyasztó készülék, vagy mosógép illetve mosó-szárítógép) magas energiahatékonyságú, új berendezésekre történő cseréjének támogatása (Pályázat kódzámai: HGCS/2014, HGCS/2016, HGCS/2017, MGCS/2015).
- **A klímavédelem.** Az éghajlatváltozás növekvő kockázata miatt a környezetvédelmi beavatkozások egyik legalapvetőbb formája a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok emissziójának csökkentése. Az intézkedés a CO₂ kibocsátás csökkentésén túl a kisméretű szálló por (PM₁₀) csökkentéséhez is hozzájárul a kisméretű szálló por (PM₁₀) csökkentés ágazatközi intézkedési programjáról szóló 1330/2011. (X. 12.) Korm. határozatban foglaltakkal összhangban. A meglévő ingatlanokban lévő lakások széndioxid-kibocsátás csökkentését eredményező energiahatékonysági felújítást megvalósító beruházások - fűtőkorszerűsítés (kazáncsere), fűtési/fűtési - és használati melegvíz rendszer hőtermelő berendezés cseréje, hőszigetelés, homlokzati nyílászárócsere, földgázüzemű konvektorok cseréjére (Pályázat kódzám: ZFR-KAZ/14, ZFR-KAZ/2017 ZFR-CSH/2016, ZBR-NY/14, ZFR-KONVEKTOR/2017).

Az alábbi táblázat foglalja össze a bázisévtől elvégzett beruházásokat.

8. táblázat Energiahatékonysági, kazáncsere program adatai

Pápa	Pályázatok száma	Érintett lakások száma	Támogatási igény (Ft)	Tervezett energia-megtakarítás (kWh/év)	Tervezett CO2 kibocsátás csökkenés (t/év)
MGCS/15	164	164	7140000	11940,00	11,06
ZFR-TH/2015	1	56	61387050		86,14
HGCS/2016	224	224	7500000	89929,42	83,64
ZFR-CSH/2016	5	5	6256451		15,07
ZFR-KAZ/2017	7	7	3785777	61155,49	11,74
ZFR-KONVEKTOR/2017	38	38	16905398	233963,52	47,25
HGCS/2017	277	277	11620000	64654,19	60,13
HGCS/2017 Újra 2018	476	476	20090000	101352,20	93,27
Összesen	1192	1247	134684676	562994,82	408,30

Az energiamegtakarítási lehetőségeket minden lakás típusnál hasonlóképpen számítottuk: a városra jellemző átlagos lakás alapterület (önkormányzati adatok alapján) és a pápai lakások számának segítségével becsültük meg minden lakástípusra az átlagos méreteket. A lakásméret fontos szerepet játszik a felújítási költségek és energia-megtakarítási lehetőségek becslésénél, ezért a lakástípusonkénti lakásméretre vonatkozó információ hiánya bizonytalanságot okoz a becslésnél.

Feltételeztük, hogy az eddig felújított épületek energiafogyasztása 40%-kal kevesebb a többi épületnél, arányukat a kiindulási elemzésben feltételezett országos átlagból vettük. Így a lakóépületekre korábban számolt fajlagos energiafogyasztásokkal (figyelembe véve a már felújított épületek kevesebb energia fogyasztását) megbecsültük a felújításra váró épületek jelenlegi energiafogyasztását, ebből kalkuláltuk a megtakarítási potenciált.

Két felújítási csomaggal számoltunk:

A következő intézkedésekkel („A” csomag) 40% energia-megtakarítás érhető el:

- Termosztatikus szelepek beszerelése, szabályozható fűtés
- 10 cm homlokzati hőszigetelés, 20 cm tető hőszigetelés, 6 cm pincefödém szigetelés

- Nyílászáró csere ($U=1,15 \text{ W/m}^2\text{K}$)

Ezt további 15% energiamegtakarítással növelhetjük egy ambiciózusabb felújítással („B” csomag):

- Termosztatikus szelepek beszerelése, szabályozható fűtés

- 15 cm homlokzati hőszigetelés, 30 cm tető hőszigetelés, 6 cm pincefödém szigetelés

- Nyílászáró csere ($U=1,15 \text{ W/m}^2\text{K}$)

- Fűtőkorszerűsítés, kondenzációs kazán beépítés.

Jellemzően a régebbi építésű családi házak és téglából készült társasházi épületek nagy részében korszerűtlen gázbojlerek, esetleg villanybojlerek szolgálnak a HMV előállításra. Cseréjüket kazánra ösztönözni kell, mert a HMV készítésben a magyar erőművi mix hatásfok (kb. 33%) mellett 1 MJ HMV hőenergia villamos energia helyett földgázzal történő előállításával minimum 2 MJ primer energiamegtakarítás elérhető - ezen felül még a villanybojler felfűtési, tárolási veszteségei sem jelentkeznek - és így egy lakás indirekt CO₂-kibocsátásának akár több, mint 5-10%-a is megtakarítható.

Társasházak

Javasolt társasházak esetében azok energetikai korszerűsítésének, felújításának ösztönzése. Kiemelt szerepe van az energiahatékonysággal kapcsolatos szemléletformálásnak, ismeretterjesztésnek.

Társasházak esetében is lehetőség van pályázni az Otthon Melege Program által nyújtott támogatásra, melynél az energetikai korszerűsítés mértékével egyenes arányban nő a támogatás mértéke.

További jelentős CO₂ megtakarítással jár mind az ipari technológiával épült, mind a tégláépítésű társasházak geotermikus rendszerre történő csatlakoztatása, mely mindenekelőtt pontos felmérést és tervezést igényel.

- Téglaépítésű társasházak

A még nem felújított épületeknél a teljes állomány további 40%-ának korszerűsítését jelöltük meg célként 2030-ig úgy, hogy a felújítások 20%-a „A”, 20%-a a „B” csomag szerint történik. (Megjegyezzük, hogy nem panel társasházak esetében jelenleg az országos átlag felújítottsági arány 20%.)

Az ismertetett intézkedésekkel a teljes energiafogyasztásnak a fűtési fogyasztási hányada csökkenthető, a teljes megtakarítás évi 13,7 ezer MWh-ra tehető.

- Panelházak

A panelházak esetében is 20%-os felújítottsági aránnyal számoltunk és a lakások felénél feltételeztünk szabályozható fűtést. További 50% felújítást tűztünk ki célul, fele „A” csomag, fele a „B” csomag szerint.

Ezen lakások becsült energia megtakarítási lehetősége 36 kWh négyzetméterenként.

Családi házak

Javasolt a még fel nem újított családi házak korszerűsítésének, felújításának ösztönzése.

Remek példa az Otthon Melege Program, ahol a meghirdetett pályázati konstrukciók célja a lakosság gyors és megfelelő intenzitású támogatáshoz juttatása az ország egész területén. Az ilyen jellegű támogatások igénybevételével jelentős mértékben javulhat a lakossági energiafelhasználás hatékonysága, csökkenhet a szén-dioxid-kibocsátás, mindez pedig nagymértékben hozzájárul a hazai klímavédelmi és energiahatékonysági célok eléréséhez.

Családi házak esetében a jelenlegi felújítottsági arányok megegyeznek a téglá építésű társasházaknál leírtakkal: azaz 20% a felújítottsági arány. Itt további 30% felújítást tűztünk ki célul, fele „A” csomag, fele a „B” csomag szerint.

Ezen lakások becsült energia megtakarítási lehetősége 24,5 kWh négyzetméterenként.

Napkollektor

Egy napkollektor becslések szerint egy családi ház használati melegvíz előállításának 70-80%-át biztosíthatja. A HMV előállításon kívül a napkollektorok használhatók fűtés rásegítésre, illetve medence vizének felmelegítésére. A méretezés ebben az esetben azért kap kiemelt szerepet, mert komoly problémákat okoz a rendszerben, amennyiben nem fogy el a megtermelt melegvíz. Általánosságban elmondható, hogy egy átlagos igényű háztartásban fejenként naponta 50 liter melegvízre van szükség, melyet 1 m² felületű napkollektor tud biztosítani.

Napelem

A napelemet nem csak szigetüzemben lehet létesíteni, hanem a hálózatra csatlakoztatva is. Ilyenkor a fogyasztó csak a felhasznált és a visszatáplált energia mennyiség különbsége után fizeti a díjakat. 2018-os árakkal számolva egy napelemes rendszer 1 kW beépített teljesítményre vetített költsége bruttó 500-650 ezer forint, mely ár tartalmazza az engedélyeztetés, felhasznált anyag, kivitelezés költségeit.

Biomassza

A gázárak emelkedésével a lakosság egyre nagyobb része tér vissza a gázfűtésről a tűzifával való tüzelésre, így a biomassza aránya függetlenül az intézkedésektől kis mértékben folyamatosan emelkedik.

Kíváncsi lenne azonban, hogy a biomasszát a jelenleginél nagyobb hatékonysággal használja fel a lakosság is az erre a célra kifejlesztett kazánokban. Meg kell említeni azonban, hogy a kazánok telepítése mellett a légszennyezés elkerülése érdekében szükséges a megfelelő technológia alkalmazása (pl. lambda sonda, vezérlés), mely a költséget növeli.

A lakossági energetikai beruházások várhatóan 45422,98 MWh energiamegtakarítással, 1100 MWh megújuló energia termeléssel és 15805 t CO₂ kibocsátás megtakarítással járulnak hozzá a város céljaihoz.

5.4 Szolgáltató szektor épületei

A szolgáltató szektorban is jól megfigyelhető az energiatudatos szemlélet elterjedése. Döntő többségében energiahatékonyságot célzó beruházások valósultak meg, azonban számos esetben megújulóenergia-felhasználás növelése is történt napkollektor, napelem, biomassza-tüzelésű kazán vagy talajszonda telepítésével.

A szolgáltató szektor energetikai beruházásai:

- Kormányablak épületeinek felújítása
- Dunántúli Református Egyházkerület épületeinek energetikai felújítása
- A Veszprémi Főegyházmegye oktatási intézmények épületenergetikai korszerűsítése
- Energetikai fejlesztések egyházi épületek részére
- Épületenergetikai korszerűsítés Pápa, Rendőrkapitányság

Folytatni javasolt az elmúlt években megkezdett energetikai korszerűsítésekre irányuló folyamatot a szolgáltató szektorban is. Kiemelt fontosságú az épületek komplex energetikai fejlesztése (hőszigetelés, nyílászárók cseréje, fűtési, hűtési rendszer korszerűsítése, megújuló energiaforrás használata), melynek eredményeként a becslés szerint a jövőben 2030-ra 1800 MWh megújuló energiatermelés és 4200 MWh energiamegtakarítás következtében 2160 tonna CO₂ kibocsátás csökkenés érhető el.

5.5 Ipari szektor épületei

Pápa Város Önkormányzata 800 millió forintot nyert el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program ipari parkok, iparterületek fejlesztésére kiírt pályázati konstrukcióján. A Pápai Ipari Park infrastruktúrájának fejlesztése című pályázat megvalósításával jelentősen javulnak a közlekedési lehetőségek az ipari park területén és környékén, ezáltal a személy- és teherforgalom könnyebbé és biztonságosabbá válik.

Megvalósult ipari beruházások:

- Napelemes rendszer telepítése az Utánfutó és Gumicentrum Kft. telephelyén

- Gyártócsarnok építése, betonelemek gyártásához szükséges gépek beszerzése, valamint villamos energia termelésre szolgáló napelemes rendszer megvalósítása a Capitello Kft telephelyén.

A szektor jelenlegi szereplőinek javasolt a telephelyek, üzemcsarnokok épületeinek energetikai korszerűsítése azok komplex felújításával, a technológiai folyamatok energiahatékonyságának növelésével. A becslések szerint ezáltal 2030-ra 3500 tonna/év CO₂ kibocsátás csökkenés érhető el, 3000 MWh/év megújuló energiatermeléssel és 6040 MWh/év energia-megtakarítással számolva.

11. ábra A Pápai Ipari Park elhelyezkedése és fejlesztési terve

Az ipari parkok fejlesztése során célszerű 2030-ig figyelembe venni az okos megoldások alkalmazhatóságát, „Okos ipari parkok fejlesztését.

Az Okos Város-ok létrehozása elsődlegesen az épített környezeten; az intelligens és fenntartható épületeken illetve infrastrukturális létesítményeken alapul. Nemzetközi szintén több jó gyakorlat van már arra vonatkozóan, hogy az épületekben, energiaellátó hálózatokban, közlekedésben hogyan jelennek meg okos megoldások, ugyanakkor kifejezetten az ipari infrastruktúra fejlesztés intelligenssé tétele tekintetében a Németországból induló Ipar 4.0. program alapelvei irányadóak. Németország mellett a

skandináv országokban, a balti államokban és Észak-Afrikában is találhatók olyan mintaértékű ipari parki infrastruktúrát, amely együttesen alkalmaz „zöld” és „okos” megoldásokat. Mindezeket figyelembe véve az Inpark célja, hogy versenyképességet és fenntarthatóságot támogató ipari parki infrastrukturális háttérrel biztosítson hazánkban a betelepülő vállalkozások számára és ezáltal hozzájáruljon a kapcsolódó települések fejlődéséhez, különös tekintettel a helyi gazdasági környezet és teljesítmény javulására, illetve a munkahelyteremtésre.

Javasolt megoldások:

- Az ipari épületek „okosítása” (az energiahatékonyság és a jobb környezeti teljesítmény biztosítása, az építőanyagok és szerkezetek, a megújuló energia használata, az üzemeltetés informatikai megoldásai, valamint az épületek multifunkcionalitása területét érintően)
- Az ipari parkok üzemeltetésével kapcsolatos „okos” megoldások (hulladékminimalizálás, energiatudatosság, okos mérés, szenzortechnika és szenzorintegrált szerkezeti elemek használata, környezetbarát közlekedési módok biztosítása, integrált létesítményüzemeltetési rendszer alkalmazása stb.)
- Okos ipari parki és városi szolgáltatások (munkaerőpiaci helyzet elemzés, különféle képzések, városi szolgáltatások elérését támogató applikációk, bölcsődei, óvodai szolgáltatás, munkásszállás, hivatásforgalmi közlekedés fejlesztése stb.)
- Az ipari park integrálása a város életébe (tömegközlekedés harmonizációja, kerékpáros közlekedés támogatása, a lakosság számára az ipari park területén esetlegesen elérhető jóléti szolgáltatások, sportolási lehetőségek felmérése, pihenőpark, iskolák számára konyhakert stb.)

5.6 Közvilágítás

A technológia fejlődésével egyre gyakrabban használnak közvilágítás esetében is LED-es lámpatesteket, melyekkel jelentős energiamegtakarítást ígérnek. A LED fény jó irányíthatósága miatt a hasonló hatásfokú LED lámpából kisebb teljesítményű is elég lehet ugyanolyan mértékű felület-megvilágításhoz, és a karbantartás szempontjából is a LED-es megoldás bizonyulhat kifizetődőbbnek, mivel hosszabb a fényforrás élettartama és kisebb a karbantartási költség.²⁰ Figyelembe kell venni azt a szempontot is, hogy a meglévő közvilágítási lámpatestek nem LED fényforrás használatára vannak tervezve, így csak a fényforrást kicserélni nem mindig lehetséges, az egész lámpa cseréje szükséges lehet.

²⁰ <http://www.villtech.hu/vilagitastechnika/led/korszaru-kozvilagitas-20120323>

Pápan az elmúlt időszakban 2 fejlesztés volt, amely a közvilágítást érintette:

Kard utca közvilágítás bővítése (F8+eG közvilágítási faoszlop, és 2db, ALTRA2 36W közvilágítási lámpa) és a Major utca közvilágítás bővítése (F8+eG közvilágítási faoszlop, és 2db ALTRA2 36W közvilágítási lámpa)

Esetlegesen megtakarítási lehetőség rejlik abban is, hogy a közvilágítási szabvány megengedi az éjszakai megvilágítás csökkentést. Bizonyos fényforrásokkal ellátott lámpatestek esetén lehetőség van a hálózati feszültség csökkentésére, melyet az egyes elosztókon elhelyezett feszültségszabályozó berendezések alkalmazásával lehet megvalósítani.

Rendelkezésre áll az egyre fejlettebb technológiával működtetett napelemes közvilágítási eszközök lehetősége is. Ezeket elsősorban szigetszerű megvilágítás, eddig megvilágítatlan közterületek és közterületi elemek esetében érdemes alkalmazni. A napelemes megoldást rongálás- és lopásbiztos kivitelezéssel lehet csak megvalósítani.

Javasolt a közvilágítás korszerűsítésének folytatása a városban, amellyel éves szinten 485 MWh energiát és 174,6 tonna széndioxidot lehet megtakarítani.

5.7 Közlekedés

A közösségi közlekedésből eredő kibocsátásokat elsősorban energiatakarékos, alternatív meghajtású járművekkel lehetne csökkenteni, azonban ehhez jelentős önerőre és/vagy pályázati forrásra van szükség. Amennyiben rendelkezésre áll megfelelő mértékű önerő, javasolt fontolóra venni a városi közösségi közlekedés „zöldítését”. Az elektromos buszok növekvő mértékű forgalomba állításával lehetővé válik, hogy a közlekedési eszközök igénybevétele a városban élők gyorsabban, kulturáltabb körülmények között tudjanak eljutni úti céljukhoz, és lényegesen javuljon a városok levegőminősége.

Önkormányzati flotta

Az önkormányzati flotta energiafelhasználása a közlekedési energiafelhasználás elenyésző részét teszi ki, ami a kibocsátások terén is hasonló arányt jelent. Értelemszerűen a flotta üzemanyag felhasználásának és szén-dioxid kibocsátásainak csökkentése elsősorban példamutatásként szolgálhat a város lakóinak, hatása az összes kibocsátásra elenyésző. A régebbi járművek hibrid vagy elektromos meghajtására cserélése propaganda értékű lehet. Mindenképpen szükséges megjegyezni, hogy az alternatív meghajtású autók ára nagyban függ a márkától és a jármű méretétől. Személyautókból jellemzően alsó- és alsó-középkategóriájúak esetében elérhetők néhány – jelen esetben nem releváns – kivétellel. Tisztán elektromos meghajtású kisáruszállítók és kisbuszok is léteznek. Elektromos meghajtást kisebb, illetve rövidebb távon használt járművek helyett érdemes alkalmazni, mivel ezek hatótávolsága korlátozott, illetve a kiépített töltőállomások mennyisége és

területi eloszlása is gyér. A nagyobb és hosszabb távolságokon használt személygépjárműveket hibrid meghajtásával lehet kiváltani. Egy alsó-középkategóriás hibridet 6,5-10 millió forint közötti áron kínálnak. A járművek cseréjénél célszerű figyelembe venni az energiatakarékossági szempontokat.

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros közlekedés részarányának növeléséhez az egyes közlekedési módok között nem elég a város közlekedési hálózatának kerékpáros-barát fejlesztése, a vonzó kerékpározási környezet kialakítása. A fejlesztésekkel együtt fontos a szemléletformálás, a népszerűsítő kampányok beindítása, a közlekedésbiztonság javítása (oktató-nevelő tevékenységgel), valamint a partnerség és együttműködés egyrészt az útfejlesztési beruházásokkal, hogy azok kerékpáros-barát módon valósuljanak meg, másrészt a szakmai és civil szervezetekkel.

Jelenleg több projekt fut, amely keretében hivatásforgalmi kerékpárút létesül a pápai bázisreptérig, vagy az ipari park elérhetőségének javítására (Bázis reptéri kerékpárút, Juhar utcai kerékpárút, Várkerti kerékpárút).

A fejlesztés a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében a 8305 számú közúttal párhuzamosan futó, az úttesttől elválasztott kerékpárút építését tűzte ki célul.

A tapasztalatok szerint egy forgalmas úttal párhuzamosan kiépített kerékpárút jelentősen csökkenti a személygépjármű forgalmat, aminek a CO₂-kibocsátás csökkenése mellett számos pozitív hatása van, mint például az egyéb légszennyezők csökkenése, a torlódások enyhülése, illetve az emberek egészségi állapotának javulása.

Az intézkedés elindításához szükséges felmérni, megtervezni, hogy mely útvonalakon érdemes kerékpárutakat kiépíteni. Az elsődleges célterületek valószínűleg a belváros forgalmas útvonalainak mentén helyezkednek el. A kiépítés a meglévő utak, járdák, keresztezések átalakításával jár és bizonyos esetekben a meglévő közlekedési rendet is meg kell változtatni. A kerékpárutaknak három fő formáját különböztetjük meg:

1. *Fizikailag elválasztott kerékpárút*
2. *Vizuális elválasztású kerékpárút*
3. *Vegyes profil*

A megfelelő formát mindig a helyszín adottságaihoz igazodva szükséges megválasztani, a gazdaságossági és biztonsági szempontokat figyelembe véve.

A kerékpáros létesítmények építésével nemcsak CO₂ csökkentést lehet elérni, de a helyi levegőminőségre, az emberek egészségére, jólétére kimutathatóan kedvező hatásúak.

A pápai integrált területfejlesztési stratégia szerint a település, mintegy 381 millió forintot szán a kerékpáros közlekedés fejlesztésére.

Javasoljuk, hogy ennek az összegnek, mintegy fele kerüljön kerékpárút fejlesztésére, ez nagyságrendileg 10 km új kerékpárút kialakítását jelentené, amellyel 211 tonna széndioxid kibocsátás csökkentést lehet elérni.

9. táblázat A közlekedést érintő, javasolt intézkedések

<u>Kulcsfontosságú intézkedések</u>	<u>Felelős szerv</u>	<u>kezdés</u>	<u>végzés</u>	<u>2030-as becslések</u>		
				Energia - megtakarítás	Megújuló energia termelése	Széndioxid-kibocsátás csökkentése
				MWh/a	MWh/a	t CO ₂ /a
Kerékpárút fejlesztése	Önkormányzat	2021	2030	0	0	211
Elektromos gépjárművek elterjedésének ösztönzése lakosság részére	Önkormányzat	2021	2030	10580	0	2750
Elektromos buszok elterjedésének ösztönzése	Önkormányzat	2021	2030	1958	0	509,08
Gyalogos járdák fejlesztése, építése	Önkormányzat	2021	2030	0	0	0
Összesen:				12538	0	3470,08

5.8 Szemléletformálás

Együttműködés, tudás- és tudatosságfejlesztés

A lakosság és a helyi vállalkozások környezettudatos viselkedése nélkül elképzelhetetlen bármiféle javulás. A program része a megújuló energia és energiatakarékos viselkedés témakörének népszerűsítése és gyakorlati bemutatása mind az iskolások és a felnőttek

részére is. A fejlesztéseket illetően célszerű a civil szervezetek fokozott bevonása a döntésekbe. A megvalósítás sarkalatos pontja, hogy mivel az élhetőbb városban mindenki jobban érzi magát, ezért mindenkinek részt kell vennie a megvalósításban is.

Együttműködés a lakossággal

Az önkormányzatnak elő kell segíteni az energiatakarékossággal, hatékonysággal és megújulóenergia-használattal kapcsolatos információáramlást. Ez vonatkozik mind a konkrét tudásra és készségekre, mind a finanszírozási lehetőségek kommunikálására. Ennek kiváló eszköze az évente egyszer megrendezendő Energianapok – szakmai, önkormányzati, vállalkozói előadásokkal, tanácsadással és kiállítókkal, közérthető és akár témába vágó szórakoztató felnőtt és gyermekprogramokkal. Ez részben vagy egészében a kiállítókkal/szponzorokkal finanszírozható (ne csak előadások legyenek, hanem megújuló energetikai és épületfelújítási, épületgépészeti, fűtéstechnikai kereskedők, kivitelezők kiállítása, szaktanácsadása, valamint lakossági pályázatokban jártas szakértő részvétele).

Az önkormányzat honlapján célszerű létrehozni egy energia menüpontot, ebben és az önkormányzat hírlevelében/újságjában pedig rendszeresen megjelentetni a témába vágó szakmai és pályázati tájékoztató anyagokat, cikkeket, híreket, felhívásokat.

A nagyobb energetikai beruházásokba, illetve az átfogó tervekbe, mint ez az akcióterv is, be kell vonni a lakosságot, civil szervezeteket.

A közlekedési igények csökkentése érdekében az önkormányzat fokozottabban lehetővé teszi az elektronikus (internetes) ügyintézés.

Tudatosság a közlekedésben

A lágy mobilitási formák (gyaloglás és kerékpározás) népszerűsítése mindenképpen helyi, ill. térségi közszolgálati feladat. Ez a hagyományos imázs elemek, térképek, kiadványok mellett alkalmi kampányokkal, internetes portálok kialakításával érhető el.

Itthon néhány nagyobb vállalaton kívül rengeteg kisvállalkozó és nagyobb számú, az utóbbi időben növekedésnek indult, de még mindig nem országos jelentőségű fuvarozási vállalkozás létezik. A kisvállalkozók jellemzően elavult járműparkkal rendelkeznek. A fuvarozás logisztikája az elmúlt években rohamosan fejlődött, a műholdas navigációs rendszerektől kezdve a kombinált fuvarozáson keresztül a nagyobb járműparkok mozgását optimalizáló szoftverekig különféle új, a fuvarozás hatékonyságát javító megoldások bukkantak fel. Ezeknek a technikáknak az elterjesztése segíti a vállalkozásokat és javítja a cégszintű üzemanyag hatékonyságot is.

Nagyszámú munkavállalót alkalmazó vállalkozásoknál világszerte egyre elterjedtebb az ún. mobilitás menedzsment.²¹ A mobilitás menedzserek dolga a dolgozók munkába járásának és üzemegységek közötti mozgásának a megszervezése, szem előtt tartva a munkaidő ütemezését, a közlekedés költségeit, a munkatársak kényelmét és legújabban a környezetvédelmi kihatásokat is.

Oktatási programok

Végül megemlítenénk, hogy egyre több országban indít reklámkampányt az állam vagy éppenséggel egy fogyasztói szervezet az energiahatékony és egyben biztonságos személygépkocsi vezetés elterjesztéséért. Ugyanez megtehető önkormányzati szinten is. Ezekben a kampányokban azokat a „trükköket”, módszereket mutatják be a sofőröknek, amelyekkel a szokásos vezetési stílushoz képest kevesebb üzemanyaggal is el lehet autózni. Ez a módszer azért is nagy megbecsülésnek örvend, mert az üzemanyagok árrugalmassága alacsony, az árak adókon keresztül történő emelésére csekély és csak átmeneti visszaeséssel szokott reagálni a fogyasztás.

6 A klímaváltozás várható hatásai Pápa térségében és az arra adható alkalmazkodási intézkedések

6.1 Az éghajlatváltozás és annak hatásai Magyarországra

A XX. század végére klimatológiai, meteorológiai adatokkal, azok elemzésével is bizonyíthatóvá vált, hogy a globális szinten lejátszódó éghajlati tényezők, elemek gyorsuló megváltoz(tat)ásáért az ipari forradalmat követő és mai napig részben, vagy teljes egészében fennálló antropogén hatások jelentős mértékben hozzájárultak. Az éghajlatváltozás, mint természeti jelenség, valamint társadalmi-gazdasági tényező az 1980-as évektől kezdődően került különböző nemzetközi egyeztetések, konferenciák, globális szintű egyezmények (1992 Rio de Janeiro, 1997 Kyoto, 2016 Párizs) középpontjába. A XXI. századra a Föld országainak jelentős része rendelkezik valamilyen szintű, a klímaváltozás témakörét érintő előrejelzésekkel, scénáriókkal, szabályozással, akciótervvel, kézikönyvvel, mely az adott országra vonatkozó, helyi társadalmi-gazdasági és természeti környezet részletesebb megvizsgálásával keletkezett. Kiemelten fontos, hogy az éghajlatváltozás és hatásainak vizsgálatát, előrejelzését szükséges nemzeti, illetve

²¹ MAKK, 2002.

lehetőség szerint regionális, vagy települési szinteken is lefolytatni, ugyanis számos a mikroklímát is befolyásoló természetes és antropogén tényező csak adott vizsgálati szintnél mutatható ki, fedezhető fel.

Magyarország az energia- és a klímapolitikáját is az EU-s irányelvek és az EU2020 stratégiában megfogalmazottak szerint alakítja. Ennek megfelelően került kiadásra 2008-ban a Nemzeti Éghajlatvédelmi Program keretében a Nemzeti Éghajlatvédelmi Stratégia 2008-2025 közötti időszakra című dokumentum (NÉS-I), mely a jelzett időintervallumra fogalmazza meg a helyzetértékelést, a változást előidéző folyamatokra, az éghajlat változásból fakadó veszélyekre, azok kivédésével kapcsolatos feladatokra, valamint meghatározta az ezek végrehajtásához szükséges eszközöket is.

2013-ban készült el a NÉS-I felülvizsgálatára hivatott és az új tudományos eredményeket feldolgozó, a megváltozott társadalmi-gazdasági körülményekhez igazodó Nemzeti Éghajlatvédelmi Stratégia 2014-2025, kitekintéssel 2050-re című dokumentum (NÉS-II), mely nemzeti és regionális szintű elemzéseket, előrejelzéseket egyaránt tartalmaz Magyarországra vonatkozóan. Ezen kiemelt jelentőségű dokumentumra alapozva, illetve egyéb Veszprém megyével, valamint Pápa városára vonatkozó tudományos, valamint hivatalos jelentések, stratégiai dokumentumok feldolgozásával átfogó képet kaphatunk Pápa város közigazgatási területén a közeljövőben nagy valószínűséggel előforduló, éghajlatváltozáshoz köthető jelenségek jellemzőiről (hatás, veszély, védekezés, stb.), melyek alapján meg tudunk fogalmazni alkalmazkodási lehetőségeket.

6.2 Magyarország éghajlata: az elmúlt évszázad során megfigyelt változások²²

Éves középhőmérséklet

Hazánk éghajlata földrajzi helyzetéből fakadóan mérsékelt szárazföldi (kontinentális) kategóriába tartozik. A Kárpát-medencében kialakuló éghajlati viszonyokat az óceáni, a kontinentális, valamint a mediterrán térségben zajló légköri folyamatok egyaránt alakítják, hatással vannak rá. Ebből fakadóan a XX. század második felétől tapasztalható és egyre fokozódó klimatikus anomáliák, szélsőségek vizsgálata, előfordulási gyakoriságuk lassítása, megelőzése, illetve azok által okozott károk csökkentése és a káresetek megelőzése kiemelt jelentőséggel bírnak. A tágabb (Kárpát-medence) területen belül fontos a lokálisan ható

Peter Haggett: Geográfia – Globális szintézis, 2001

Kertész Ádám: A globális klímaváltozás természetföldrajza, 2001;

Pécze György: Éghajlattan, 1979;

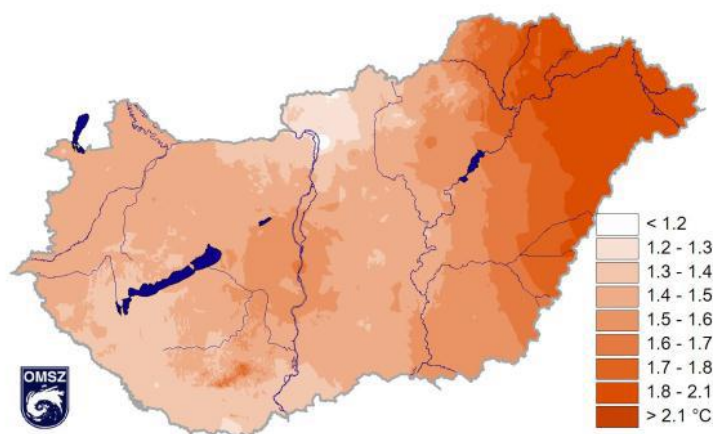
NFM, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2014-2025, kitekintéssel 2050-re, 2015; MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet: A klímaváltozás várható gazdasági hatásai Magyarországon 2020-2040, 2015

klimatikus viszonyokat befolyásoló tényezők, valamint éghajlatváltozásból fakadó jelenségek számbavétele is.

Magyarország évi középhőmérséklete országos átlagban 10 °C az 1971–2000-es időszak adatai alapján. Az éves középhőmérséklet esetén megfigyelhető egy DNY-ÉK irányú csökkenés, köszönhetően a Földközi-tenger „melegítő” illetve a szibériai anticiklonok „hűtő” hatásának. A domborzat hatása is tapasztalható a hosszú idősoros mérések eredményein, melyen az Északi-középhegység, Alpokalja, Dunántúli-középhegység esetében is előfordulnak 8 °C-os éves középhőmérsékleti értéket el nem érő helyek.

A több mint egy évszázadra kiterjesztett (1901–2014) vizsgálatok azt mutatják, hogy a hazai változások a hőmérséklet tekintetében jól illeszkednek a világméretű tendenciákhoz. A múlt század eleje óta tapasztalt 1,2 °C-os országos mértékű emelkedés meghaladja a globális változás 0,89 °C-ra becsült mértékét.

A nyolcvanas évektől kezdődően a melegedés mértéke a keleti, északkeleti országrészben a legnagyobb, több mint 2,1 °C. Emellett az ország középső területei és a Mecsek térsége is az átlagosnál jobban melegedett. Az évszakos változásokat tekintve a nyarak melegedtek leginkább ebben az időszakban, mintegy 1,9 °C-kal, országos átlagban, de az *északkeleti régiók több mint 2,2 °C-os, a kelet- és dél-alföldi területek, a szélesebb Dunamenti régió és a Mecsek környéke 2 °C-ot meghaladó mértékű melegedést mutat nyári időszakokra vonatkozóan.* Összességében azonban az ország déli, dél-nyugati megyéiben jelentek meg legnagyobb számban 11 °C-os éves középhőmérsékletet túllépő területek, valamint a nyári hónapok középhőmérséklet változékonysága kisebb, mint a téli hónapok esetében.

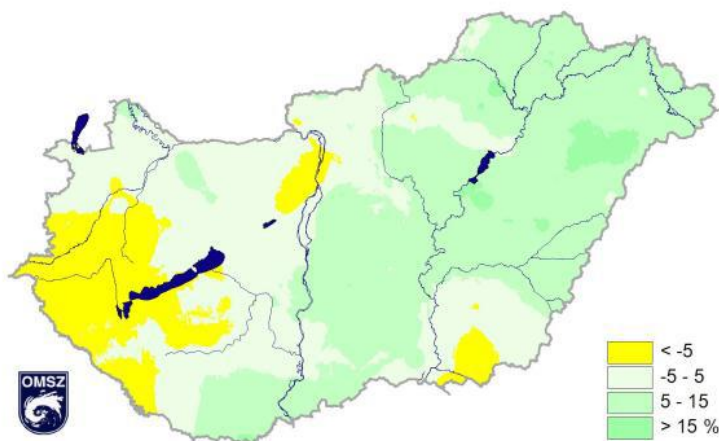
12. ábra: Éves átlaghőmérséklet (°C) változása 1981 és 2014 között
(Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat)

Csapadék

A csapadék területi eloszlását a tengerektől – elsősorban a Földközi-tengertől – való távolság és a domborzat határozza meg. Így hazánkban, a (földrajzi elhelyezkedéséből, környezetéből fakadóan) az éves csapadékösszeg átlagosan 568 mm az 1971–2000-es normál időszakot tekintve. A csapadékeloszlást tekintve évszak szerinti bontásban tavasz: 136 mm, nyár: 189 mm, ősz: 139 mm, tél: 105 mm az átlagos mennyiség összeget regisztrálták a fentebb említett időszakra vonatkozóan. Az átmeneti évszakok csapadéka jelentősen, mintegy 15%-kal csökkent, az őszi másodmaximum eltűnőben van, a nyári növekedés pedig meghaladja a 7%-ot. Az utóbbi években inkább a szélsőséges jelleg dominál.

A legszárazabb alföldi területeken 500 mm alatti, míg a délnyugati határszélen és a Bakony térségében 700 mm fölötti összegek jellemzők. Ennél magasabb, 800 mm-t meghaladó értékek csak kis foltokban, a Mátra és a Bükk csúcsai közelében, valamint a Kőszegi-hegységben jelennek meg.

Az elmúlt fél évszázadban, 1961 és 2014 között kismértékű, országos átlagban mintegy 4%-os, nem szignifikáns növekedést mutatnak a számok. A Dunántúlon mutatkoznak kiterjedt csökkenő csapadékú területek a Marcal-medencében, a Zala mentén, a Somogyi dombságban, valamint a főváros térségében a csökkenés meghaladja az 5%-ot, míg Észak-Kelet Magyarországon (Bodrogek, Nyírségben) 10-25%-os növekedés is tapasztalható egyes helyeken.

2. ábra: Az átlagos évi csapadékösszeg változása 1961–2014-ben
(Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat)

Országos átlagban a csapadékos napok száma csökkenést, a 20 mm-t meghaladó csapadékú napok száma pedig enyhe növekedést mutat a XX. század eleje óta. A nyári csapadék egyre

intenzívebb, ezáltal kevésbé hasznosul, nagy hányadban az elfolyást növeli csupán. A száraz időszakok hossza és az átlagos napi csapadékmennyiség viszont jelentősen megnövekedett, kivéve tavasszal. Mindez arra utal, hogy a csapadék egyre inkább a rövid ideig tartó, intenzív záporok, zivatarok formájában hullik. Összességében elmondható, hogy nagy kilengések tapasztalhatók az utóbbi években, áradásokra és aszályokra egyaránt fel kell készülni, ugyanakkor megnőtt a rendkívül száraz évek fellépésének valószínűsége is hazánkban.

6.3 Várható éghajlati trendek Magyarországon²³

A jövőben várható változásokra vonatkozó ismereteink regionális klímamodellek futtatásaiból származnak. Mindegyik kísérlet azt szimulálja, hogyan módosul a XXI. században a Kárpát-medence éghajlata a változó üvegházgáz-koncentrációk következtében. Hazánkban a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat gondozásában a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) szolgál egy, a klímaváltozáshoz köthető adatbázisok rendszerezésére, elemzésére, a különböző klímamodellek eredményeinek megjelenítésére ezáltal elősegítve 3 különböző célnak a megvalósulását (nater.mbfisz.gov.hu):

- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos döntéseket támogatni egy olyan többcélú, felhasználóbarát **térinformatikai rendszer** létrehozásával és működtetésével, amely más adatbázisokból származó, feldolgozott adatokon alapul. A szerteágazó adatrendszeren való tájékozódást elősegítő, az adatrendszer egyes elemeihez való hozzáférést biztosító, INSPIRE előírásoknak megfelelő metaadatbázis is létrejött a projekt eredményeként.
- Az **éghajlatváltozás területi hatáselemzését**, és az ehhez kapcsolódó adaptációs módszereket szolgáló adatgyűjtés, feldolgozás, klímamodellezés, elemzés és sérülékenységi vizsgálat módszertanát kívánta továbbfejleszteni, a Nemzeti Téradat Infrastruktúrába illeszkedően.
- Internetes alapú, **klímapolitikai információs csomópontot** alakított ki. A származtatott és feldolgozott adatokon keresztül minden érdeklődő érintett számára lehetővé teszi a megbízható, objektív információkhoz való hozzájutást az

23 NFM, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2014-2025, kitekintéssel 2050-re, 2015

Bartholy Judit, Bozó László, Haszpra László: Klímaváltozás – 2011, Klímaszcenáriók a Kárpát-medence térségére, 2011
Lakatos Mónika, Szépszó Gabriella, Bihari Zita, Krüzselyi Ilona, Szabó Péter, Országos Meteorológiai Szolgálat Éghajlati Osztály – Bartholy Judit, Pongrácz Rita, Pieczka Ildikó, Torma Csaba ELTE Meteorológiai Tanszék: Éghajlati szélsőségek változásai Magyarországon: közelmúlt és jövő, 2012

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság: Nemzeti Katasztrófa kockázat értékelés, 2011

éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást érintő és azt befolyásoló szakpolitikai területekről

A klímamodellek (leggyakrabban használt ALADIN-Climate és RegCM) futtatásából kapott eredmények alapján elmondható, hogy Kárpát-medence térségében a hőmérséklet további emelkedése várható minden évszakban. A legnagyobb változásokra nyáron és ősszel számíthatunk. A hőmérsékletemelkedés területi eloszlását tekintve a szimulációk egységesek abban, hogy az ország középső, keleti és déli területein kell nagyobb mértékű melegedéssel számolnunk. A hőmérséklettel kapcsolatos szélsőségek egyértelműen és szignifikánsan a melegedés irányába mozdulnak el: a fagyos napok száma csökkenni, a nyári napok és a hóhullámos napok előfordulása növekedni fog, az évszázad végére már egy hónapot megközelítő mértékben. Kiemelendő a városi hőszigetek hatásának vizsgálata, mely települések beépítettségétől függően mutatnak kiugró értékeket.

A csapadék éves összegében nem számíthatunk nagy változásokra, az eddigi évszakai eloszlás viszont nagy valószínűséggel átrendeződik. A nyári csapadék a következő évtizedekben 5 %-ot, az évszázad végére pedig 20 %-ot elérő csökkenése bizonyosnak tűnik, amit nagy valószínűséggel az őszi és a téli csapadék növekedése fog kompenzálni. A nagymennyiségű és intenzív csapadékos jelenségek várhatóan elsősorban ősszel lesznek gyakoribbak, a száraz időszakok hossza pedig nyáron fog leginkább növekedni. A szélsőségek várható alakulása jellegzetes térségi eloszlást mutat és elsősorban Magyarország középső, déli és keleti területeit érinti kedvezőtlenül. Így Veszprém megye területén található településekre, a település közvetlen környezetének részletes vizsgálatával tudunk a direkt módon, helyben jelentkező klímaváltozás negatív hatásaihoz köthető veszélyeket, kockázatokat leírni.

6.4 *Az éghajlatváltozás és annak hatásai Veszprém megyében, Pápa térségében*²⁴

A Vibrocomp Kft. 2018 februárjában készítette el Veszprém megye Önkormányzata részére a „Veszprém megyei Klímastratégiai” című dokumentumot, mely célja és feladata, hogy az országos szintű dokumentumok, adatbázisok, klímamodellek alapján a szűkebb, megyére vonatkozó mitigációs és adaptációs lehetőségeket, megoldásokat gyűjtse össze a változó éghajlati tényezők, hatások és azok kockázatainak figyelembe vételével. Ezen dokumentumnak köszönhetően Pápa területén megjelenő klímaváltozáshoz köthető

²⁴ Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer - <https://map.mbfisz.gov.hu/nater/>
Vibrocomp Kft. 2018: Veszprém megyei klímastratégia

veszélyek, sebezhetőségek és a hatások enyhítésére szolgáló megoldási javaslatok is könnyebben megfogalmazhatók válnak.

A település természetföldrajzi jellemzése a korábbi fejezetekben megtörtént, így a következő részekben az egyes klimatikus, éghajlati és meteorológiai tényezők változását, valamint azok természet-társadalom-gazdaság hármására gyakorolt várható hatásait mutatjuk be.

Hőmérséklet

A globális és hazai trendekhez hasonlóan a megyében mérhető éves átlaghőmérséklet is emelkedést mutat, mely különböző scenáriók alapján az évszázad végére 2,5 -3,0 °C-os növekedés prognosztizálható, megközelítve ezzel az évi 14 °C-os átlaghőmérsékletet. Rövid távon a 0,5-1,5 °C-os átlaghőmérséklet növekedés várható.

Magasabb települési hőmérséklet fordulhat elő a városi hőszigetek létrejöttének köszönhetően, melyek elsősorban a magas beépítésű, panelházas övezeteknél tapasztalható.

Pápa, a Kisalföld keleti részén a Pápa-Devecseri síkon helyezkedik el, Veszprém megye észak-nyugati részén. Ennek köszönhetően, hogy a nyugati irányból betörő légtömegek éreztetik a hatásukat a regionális klímamodellezések valamivel enyhébb átlaghőmérséklet emelkedést jeleznek rövid és hosszútávon egyaránt (0,5-1; 2,5-3,0 °C).

A nyári időszakokra jellemző lesz a besugárzás mennyiségének lassú növekedése, a lassú tempóban emelkedő éves átlaghőmérséklet, míg a téli időszakokra vonatkozóan ritkábban előforduló de keményebb fagyok megjelenése várható, míg az utolsó, tavaszi fagyok előfordulási ideje csökkenhet némileg (0-10 és 2-20 napos csökkenés, rövid és hosszútávon). Továbbá a forró napok számának folyamatos, lassú növekedése, míg a fagyos napok számának fokozatos csökkenése prognosztizálható. A hőségriadós napok számát tekintve az elmúlt évezredben tapasztalható évente 2-3 nap helyett a különböző klímamodellek átlagosan rövidtávon 0-20 napos, míg hosszútávon 10-45 napos emelkedést szimulálnak Pápa területére.

Csapadék

Csapadékviszonyok esetében is elmondható, a földrajzi elhelyezkedésből fakadóan a nyugati, csapadékosabb légtömegek megfelelő csapadékmennyiséget hozhatnak Pápa térségébe. Hosszútávon minimálisan csökkenő éves csapadékmennyiség várható, mely s hosszú távon az évszázad folyamán 25-50 mm-rel kevesebb csapadékot jelenthet (jelenleg az éves csapadék mennyisége 575-700 mm). Országos, illetve megyei viszonylatban is jóval magasabb, közel kétszer akkora csökkenést prognosztizálnak a lehulló csapadék mennyiségére vonatkozóan.

A csökkenő csapadékmennyiség mellett, a csapadék éves eloszlása is megváltozóban van. A korábban „megszokott” tavaszi” és őszi esőzések ritkulnak, míg az aszályos időszakok hossza növekedni fog, valamint a csapadékhullásra egyre jellemzőbbé válik a rövid idő alatt, intenzíven, nagy mennyiség keletkezése (> 25-30 mm). Ezen intenzív esőzéseknek köszönhetően a villámárvizek megjelenésével is számolnia kell a Kárpát-medencében található településeknek.

Veszélyeztetettség felmérése

A klímaváltozással összefüggő légköri, meteorológiai, éghajlati tényezők változásával szükségessé válik Veszprém megye és ezáltal Pápa városának veszélyeztetettségének felmérése, vizsgálata a klímaváltozásból fakadó természeti, társadalmi, gazdasági károk minimalizálása végett.

A SECAP Klímarészének egyik alapidokumentumának tekinthető megyei klímastratégia Veszprém megyére vonatkozóan az alább felsorolt klímaváltozásból eredő veszélyekre hívja fel a figyelmet (Veszprém Megyei Klímastratégia 2018):

Magas veszélyeztetettséggel számolhatunk az alábbi területeken:

- Hőhullámok általi egészségügyi kockázat, veszélyeztetettség
- Építmények viharok általi veszélyeztetettség
- Villámárvíz általi veszélyeztetettség
- Ivóvízbázisok veszélyeztetettsége
- Flóra-fauna, egyéb természeti értékek sérülékenysége
- Ízeltlábú vektorok általi veszélyeztetettség

Míg közepes érintettség jellemzi az alábbi területeket:

- Aszály veszélyeztetettség, mezőgazdaság szektorának sérülékenysége
- Erdőtűz veszélyeztetettség
- Turizmus veszélyeztetettsége

6.5 *Pápa veszélyeztetettsége*

Hőhullámok növekedése és annak hatásai

Az első, mindenki által tapasztalható veszély a hőhullámok, forró napok számának emelkedése, a tartós hőség riadók. A legveszélyeztetettebb társadalmi csoportok a kiskorúak, az időskorúak, a krónikus szív- és érrendszeri betegségekkel küzdők, a fogyatékkal élők. Ezen csoportok tagjai kifejezetten érzékenyek az extrém hőségre, mely következtében megnőhet a halálozások, balesetek, embólia, agyvérzés és még egyéb szív- és érrendszeri betegségekkel összefüggő panaszok száma. Ezek mellett a közúti balesetek számának növekedése is megjelenhet összefüggésben ezen veszélynek köszönhetően. Városi hőszigetek előfordulása kevésbé jönnek létre Pápa alacsony szintes, kevésbé sűrűn beépített településszerkezetéből, épületállományából fakadóan.

A klímaváltozás építményekre, infrastruktúrára gyakorolt hatása

A Kisalföldre a Dévényi-kapun betörő nyugati szelek ereje már az elmúlt évszázad során is bizonyította, hogy egy-egy vihar alkalmával jelentős károkat tudnak okozni a rosszabb állapotú házak szigetelésében, tetőszerkezetében, valamint települések infrastruktúrájában. A klímaváltozás következményei között van a fokozódó erejű viharok kialakulása, mely még extrémebb szelekkel, széllesekkel kísérve csaphatnak le a településre. Ezért a károk minimalizálása érdekében kiemelt érdek a romlott állapotú lakóházak, ipari létesítmények állapotjavítása. A viharok a lakó és épített környezetre gyakorolt hatásukkal nem kizárólag anyagi károkat tudnak okozni, hanem ezzel párhuzamosan emberi életet is veszélyeztetnek.

Villámárvíz általi veszélyeztetettség

A természetföldrajzi adottságoknak, síkvidéki jellegnek köszönhetően Pápa városát kevésbé veszélyezteti villámárvíz megjelenése. Egyedül a város területén jelenlevő csapadékvíz elvezetésről, a rendszeres ároktisztításokról kell gondoskodni, ugyanis a felszíni elszivárgást biztosítani kell a lehető leghatékonyabb módon.

Természeti értékek veszélyeztetettsége

A természeti értékekre, flóra-faunára gyakorolt klímaváltozás hatásai szempontjából Veszprém megye területe országos szinten a veszélyeztetettebb területek közé sorolható, de ezt elsősorban a Dunántúli-középhegység erdővel fedett, illetve a szőlőültetvényekkel

fedett területekhez köthető. Pápa területén a mezőgazdaság általi gazdasági hasznosítás a legnagyobb mértékben alkalmazott területhasznosítási forma, melyet szintén veszélyeztetnek a klímaváltozással járó egyes hatások. Ezek közé tartoznak az invazív, tájidegen fajok előretörése és az addig őshonos fajokon való felülkerekedése mind növények, mind állatok tekintetében, ezáltal veszélyeztetvén a területre jellemző biológiai sokféleséget, diverzitást.

Az alábbi várható változások érinthetik Pápa város területén található növény- és állatvilágot:

- új, és már jelenlévő kártevők, ill. egészségügyi kockázatot jelentő rovarok megjelenése és elszaporodása
- Szárazságtűrő invazív növényfajok megjelenése

Aszály általi veszélyeztetettség

A Veszprém megyei éghajlatvédelmi stratégiában alacsony-mérsékelt veszélyeztetettségű kategóriába került az aszály általi veszélyeztetettség területén Pápa és térsége, köszönhetően a nagyobb folyók, vízfolyások közelségének, a Kisalföldön nagy múltra visszatekintő mezőgazdasági termelés fejlettségének, az öntözőrendszerek/csatornarendszerek meglétének.

Az aszály mértéke befolyásolja az **erdő, tarlótüzek** keletkezését is. Pápa közigazgatási Ezen mező- és erdőgazdálkodási területek a közepesen sérülékeny kategóriába sorolhatóak. A csökkenő csapadékmennyiség, a növekvő aszályos időszakok száma magában hordozza az erdőterületek tűzveszélyeztetettségének növekedését így az elkövetkezendő évszázad során kiemelt figyelemmel kell kísérni az erdők, szántók, legelők állapotát, valamint a keletkező tüzesetek megelőzését.

6.6 Klímaváltozás hatásait mérséklő adaptációs lehetőségek

A klímaváltozás hatásainak, a terület, város sérülékenységét felmérve adaptációs intézkedéseket lehet megalapozottan meghatározni, melyek hozzájárulhatnak a város területén élő, cselekvő különböző szereplők (döntéshozók, civil szervezetek, oktatási intézmények, lakosság) egyaránt a negatív éghajlati, meteorológiai hatások csökkentéséhez, az esetlegesen keletkező károk minimalizálásához. Az alábbi felsorolásban megtalálhatóak az egyes veszélyeztetettségre adható adaptációs cselekvések.

- Hőhullámok általi egészségügyi kockázat, veszélyeztetettség

A mindenkit érintő egészségügyi kockázatokkal járó hatás számos akár ingyenes közszolgálat által, de költségesebb beruházások segítségével is enyhíthető. Ilyenek lehetnek az alábbi lehetőségek: önkormányzat, illetve egyéb vállalkozások, intézmények a hőség riadó, hőhullámok idején tegyék elérhetővé a légkondicionált helyiségekhez való hozzáférést, továbbá hőség riadók idejére az önkormányzat társadalmi cselekvési tervet is kidolgozhat, melyjel a tudatosság, valamint a kockázatra való felkészültség mértékét lehet növelni. Az utcákon, forgalmasabb tereken párapuk üzemeltetésével, vízfelületek növelésével (szökőkutak, tavak), fák ültetésével csökkenthető a hősziget kialakulásának esélye, vagy azok hatásának mérséklése is. Ehhez köthetően még elengedhetetlen a minőségi orvosi, egészségügyi szolgáltatásokhoz való minél gyorsabb hozzáférés ezáltal csökkentve a hőségre fokozottan érzékeny társadalmi csoportok kitettségét.

- Építmények viharok általi veszélyeztetettség

Az építményeket, épített környezetet, objektumokat érintő kockázatokra vonatkozóan a településen folyamatosan történnek egyes település részeket érintő rehabilitációs tevékenységek csökkentve ezáltal a romlott állapotú épületek számát, ellenállóbbá téve őket a viharok behatásainak. Az új, útburkolat technológiák alkalmazása (élő aszfalt) a gyorsabb csapadékvíz elvezetést teszi lehetővé, így ezen technika alkalmazása minden útfelújítás során megfontolandó.

- A mező- és erdőgazdálkodást veszélyeztető aszály, erdőtüzek, invazív fajok elleni alkalmazkodás

A primer szektorhoz tartozó gazdasági szereplőket érintő veszélyek mértékének csökkentésére számtalan jó gyakorlat áll rendelkezésre. Az aszályos időszakok kármértéknek csökkentését a megfelelő minőségben kiépített öntözőrendszerek, csatornák kiépítésével lehet elérni. Már jelenleg is rendelkezésre állnak ezen rendszerek, melyek további fejlesztésével, karbantartásával fenntartható módon valósítható meg az aszályos időszakok esetén az öntözés.

Ezen felül a megfelelő mezőgazdasági művelési mód megválasztásával, az aszály tűrő növények termesztésével, esetleg új, eddig nem őshonos aszálytűrő növények mintaterületen való kipróbálásával el lehet kezdeni a felkészülést az esetlegesen előforduló nagyobb, tartósabb aszályosabb időszakokra.

Az invazív fajok kivédésének több lehetősége is van: biológiai és/vagy kémiai irtás, melyek közül a biológiai ritkítás a környezetbarátibb megoldás. Ez magában foglalja a természetes eredetű gyom- és rovarölőszereket, de akár a megjelenő invazív fajnak a természetes ellenségének betelepítése is megfontolható (faj függően – megfelelő előkészítést követően).

Természetesen miképpen a mitigációnál is, úgy a klímaváltozás elleni alkalmazkodás esetén is jelentős szerepe van a lakosság, valamint a gazdasági szereplők klímatudatosság növelésének is. Így a civil szervezetek, oktatási intézmények az önkormányzati szervezetek különböző oktatással, akciókkal, klímakampányok lefolytatásával tovább növelhetik a lakónépesség klímaváltozással kapcsolatos ismereteit, cselekvésre ösztönözhetik őket.

Megvalósult, tervezett adaptációs intézkedések Pápa városában

Pápa esetében elmondható, hogy a 2010-es évektől kezdődően jelentős számú különböző területre fókuszáló intézkedés valósult meg, valamint terveznek megvalósítani.

Ezen adaptációs, és klímaváltozás mérséklésére is irányuló intézkedések elsősorban a csapadékvíz elvezetés, megújuló energiaforrások hasznosítása, mezőgazdaság-erdészet, település-közlekedésfejlesztés (közlekedés, épület felújítás, város rehabilitáció) területén kerültek megvalósításra. Ezen intézkedéseket az alábbi táblázat foglalja össze, mely végén a javasolt és tervezett intézkedések metszete is megjelenik.

11. táblázat A megvalósult, tervezett és javasolt adaptációs és hatásmérséklő intézkedések

Ágazat	Cím (max. 120 kar.)	Rövid leírás (max. 300 kar.)	Felelős szerv/osztály	Végrehajtási időkeret	
				Kezdés	Befejezés
Egyéb	GINOP-1.2.2-15 - Mikro-kis és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása	<i>Az ÖKOSYS Zrt. lebomló evőeszközzártás technológiájának kialakítása.</i>	vállalkozás	2016	2017
Mezőgazdaság és erdészet	VP-4-11.1.-11.2.-15. - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása	<i>Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása</i>	magánszemély/KV	2016	2018
Mezőgazdaság és erdészet	VP4-10.2.1.1.-15 - A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése	<i>A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése</i>	magánszemély/KV	2016	2018

Közlekedés	TOP-3.1.1-15-VE1 - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	1. Pápa – Bázisrepülőtér kerékpáros útvonal kialakítása 2. Téglagyári út / Szent István út körforgalmi csomópont és környezete 3. Gyalogos átkelők létesítése 4. Településkapuk létesítése 5. Lámpás forgalomirányítás Somlai / Bocsor kereszteződésben	önkormányzat	2017	2019
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	TOP-2.1.3-15-VE1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Pápa város észak-nyugati részének csapadékvíz elvezetése és a Tapolcafüi Vízbázis védelme	önkormányzat	2017	2020
Egyéb	TOP-2.1.2-15-VE1 - Zöld város kialakítása	TÖRTÉNELMI ANGOLPARK FUNKCIÓBŐVÍTŐ MEGÚJÍTÁSA AZ ESTERHÁZY-KASTÉLY KÖRNYEZETÉBEN	önkormányzat	2017	2020
Egészségügy	TOP-4.1.1-15-VE1 - Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Korszerű intézményi környezet kialakítása a Huszár lakótelepen, az egészségügyi alapellátás számára	önkormányzat	2017	2018
A földhasználat tervezése	TOP-2.1.1-15-VE1 - Barnamezős területek rehabilitációja	Felhagyott ipari-szolgáltató peremterület környezeti rehabilitációja	önkormányzat	2017	2020
Mezőgazdaság és erdészet	VP5-8.6.2-16 - Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek	Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek (gépek beszerzése, üzemenyag támogatás)	magánszemélyek /KKV	2017	2019
Egyéb	TOP-2.1.2-16-VE1 - Zöld város kialakítása	városi rehabilitáció II. ütem	önkormányzat	2018	2020
Mezőgazdaság és erdészet	VP5-8.1.1-16 - Erdősítés támogatása	Erdősítés támogatása, eszköz beszerzés, facsemete támogatás	magánszemély	2018	2019
Mezőgazdaság és erdészet	VP2-6.1.1-16 - A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	magánszemély	2018	2020

Környezetvédelem és biológiai sokféleség	VP4-4.4.1-16 - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások	<i>Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások</i>	vállalkozás	2018	2020
Mezőgazdaság és erdészet	GINOP-1.2.1-16 - Mikro-, kis- és közép vállalkozások termelési kapacitásainak bővítése Pápa "Talajerőgazdálkodási" Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság Kapacitásbővítés a Talajerőgazdálkodási Kft-nél	<i>A meglévő technológia alapján nem változik, csupán kapacitásbővítés valósul meg, illetve az automatizálási fok javul, amely növeli a hatékonyságot</i>	vállalkozás	2018	2019
Közlekedés	TOP-3.1.1-16-VE1 - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	<i>1. Várkert út – Vajda lakótelep kerékpáros útvonal kialakítása 2. Igal lakótelepre vezető kerékpáros útvonal felújítása 3. Acsádi – Táncsics – Szabó Dezső utak kereszteződésében közforgalom kialakítása és Vak Bottyán utca új nyomvonalának kialakítása a közforgalomtól kezdődően</i>	önkormányzat	2018	2020
Energia	KEHOP-5.2.3-16 - Egyházak épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosításának lehetőségével	<i>Dunántúli Református Egyházkerület konzorciuma épületeinek energetikai felújítása</i>	Dunántúli Református Egyházkerület	2017	2019
Energia	KEHOP-5.2.3-16 - Egyházak épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosításának lehetőségével Pápa	<i>A Veszprémi Főegyházmegye oktatási intézmények épületenergetikai korszerűsítése</i>	Veszprémi Főegyházmegye	2017	2017

Energia	KEHOP-5.2.11-16 - Fotovoltaikus rendszerek kialakítása központi költségvetési szervek részére	<i>A Pápai Szakképzési Centrum tagintézményein fotovoltaikus rendszerek kialakítása</i>	Pápai Szakképzési Centrum	2017	2018
Energia	KEHOP-5.2.10-16 - Költségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	<i>A Batthyány Lajos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium épületének energetikai korszerűsítése</i>	Batthyány Lajos Szakgimnázium és Szakközépiskola Kollégium	2018	2018
Energia	KEHOP-5.2.10-16 - Költségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	<i>Türr István Kollégium energetikai felújítása</i>	Pápai Tankerületi Központ	2019	2020
Egyéb	Klímaváltozással kapcsolatos (védekezés és alkalmazkodást segítő) szemléletformáló rendezvények különböző célcsoportok részére	<i>Klímaváltozás elleni védekezés, adaptáció, ismeretterjesztése (hőhullám elleni védekezés, csapadékvíz hasznosítás, aszály elleni védekezés stb.)</i>	Önkormányzatok és civil szervezetek	2019	2030
Hulladékgazdálkodás	Szennyvízhálózat kiépítése/fejlesztése	<i>A településen lévő háztartások által kibocsátott szennyvíz megfelelő kezelésének biztosítása</i>	Önkormányzat	2019	2030
Mezőgazdaság és erdészet	Erdősítés, erdősültség arányának növelése	<i>Az erdő területek arányának növelése, mely, javítja adott terület vízháztartását, levegőminőségét, mikroklimát illetve szén-dioxid megkötést is eredményez.</i>		2019	2030
Vízgazdálkodás	Bel- és csapadék vízvédelmi rendszer építése	<i>Elsődleges célja a bel- és csapadékvizek belterületről való biztonságos elvezetésének érdekében a vízkárokkal veszélyeztetett területeken a csapadékvíz elvezető, belvízelvezető infrastruktúra fejlesztése, a csapadékvíz okozta</i>	Önkormányzat	2019	2030

		<i>károk enyhítése, illetve megszüntetése.</i>			
Vízgazdálkodás	Bel-és csapadékvíz összegyűjtése és felhasználása	<i>Az összegyűjtött bel és csapadékvíz, összegyűjtése tárolókba, hogy a csapadékszegény időszakban mezőgazdasági öntözésre lehessen felhasználni.</i>	Önkormányzatok	2019	2030
Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági területeken öntöző rendszerek fejlesztése, bővítése	<i>Célja aszályos időszakoknál a termesztett növények víz utánpótlásának biztosítása</i>	önkormányzat	2019	2030
Egyéb	Települési hőszigetek felmérése, hatásainak mérséklése, megszüntetése	<i>Települési hőszigetek felmérése, hatásainak mérséklése, megszüntetése</i>	önkormányzat	2019	2030
Épületek	Zöldhomlokzatok, függőleges zöldfelületek tervezésének beépítése a helyi építészetbe	<i>Célja javítani a települések levegőminőségét</i>	önkormányzat	2019	2030
Energia	Energiamegtakarítási Intézkedési Tervek (EIT) készítése a települési önkormányzatok ingatlanjára vonatkozóan	<i>közfeladat ellátását szolgáló épület üzemeltetéséért és fenntartásáért felelős szervezet vezetőjének évente energiamegtakarítási intézkedési tervet kell készítenie, emellett gondoskodnia kell az épületet használók energiahatékonysági szemléletformálásáról is.</i>	önkormányzat	2019	2030

A földhasználat tervezése	Részletes adatbázis készítés és ajánlások a tájhasználat módjára	<i>Meglévő felmérések, információk és a NATÉR felhasználásával részletes térinformatikai adatbázis készítése. Elemzi az adott terület tájhasználat módját, az éghajlatváltozás kockázatait a gazdálkodásban és jövőbeli földhasznosításmódját, eszközeit.</i>	önkormányzat	2019	2030
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Invazív fajok elterjedésének megakadályozása, szemléletformálás	<i>Invazív fajok irtása, tájékoztatás adott területen lévő invazív fajokról (felismerés), védekezési módszer ismertetése</i>	önkormányzat	2019	2030
Egyéb	Klímaérzékenységi vizsgálatok elvégzése és alkalmazkodási intézkedések kialakítása tájakra, épületekre és infrastruktúrára vonatkozóan	<i>Kitettségi és klímaérzékenységi vizsgálatok elvégzése</i>	önkormányzat	2019	2030
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Települési klímajavítás zöldfelület és vízfelület bővítéssel	<i>Új zöldfelületek kialakítása, meglévők rekonstrukciója</i>	önkormányzat	2019	2030
Egyéb	Helyes fűtési gyakorlat elterjesztése	<i>Levegőminőség javulást célzó program</i>	önkormányzat	2019	2030
Hulladékgazdálkodás	Hulladéklerakók rekultiválása	<i>Hulladéklerakó telep rekultiválása, a környezet állapotának megóvása érdekében.</i>	önkormányzat	2019	2030
Egyéb	Település rehabilitáció	<i>Zöldfelület növelés, új terek, közösségi terek formálása, vízfelület növeléssel</i>	önkormányzat		
Vízgazdálkodás	Ivóvíz takarékossgal kapcsolatos szemléletformálás	<i>Célja a víz felhasználás optimalizálása.</i>	önkormányzat, civil szervezetek	2019	2030
Vízgazdálkodás	Ivóvízhálózat fejlesztése	<i>Célja a hálózati vízvesztesség csökkentése</i>	önkormányzat	2019	2030

7 Az akcióterv megvalósításának finanszírozási lehetőségei

Az akcióterv megvalósításához a következő visszatérítendő, vissza nem térítendő pályázati források, pénzügyi eszközök, támogatások érhetők el.

7.1 A lehetséges források áttekintése

Az energiatudatos várostervezés egyik alapvető pillére a meghatározott tevékenységek, fejlesztések forrásainak biztosítása, ezzel együtt az önfenntartás biztosítása. Az energiahatékonyság növelését megcélzó projektek sok előnye közül az egyik, hogy a beruházási költségek belátható időtávon (5-10 éven) belül megtérülhetnek. Ennek köszönhetően finanszírozásuk pályázati források mellett piaci alapon is biztosítható, számos példát láthatunk ennek a hatékony működésére.

A beruházások finanszírozásának lehetőségei:

- **Nemzeti és EU-s források**
 - Lakossági pályázatok
 - Nemzeti Operatív Programok
 - További finanszírozási lehetőségek:
 - Magyar Fejlesztési Bank
 - Kereskedelmi bankok
 - Lakástakarék pénztárak
- **Nemzetközi források**
 - LIFE
 - CLLD
 - URBACT III
 - CIVITAS ActivityFund
 - ELENA
 - JESSICA
 - JASPERS
 - EEE-F
 - HORIZON 2020

- **Harmadik feles finanszírozás (ESCO)**

A finanszírozási típusok közül kiemelt szerepet játszanak a nemzeti, a nemzetközi támogatások, valamint az ESCO. A további támogatási formákról az önkormányzatok eddig megszokott módon rendelkezhetnek.

7.2 Nemzeti és EU-s források

7.2.1. Lakossági energetikai pályázatok

Az Otthon Melege konstrukció célja a lakosság irányított forráshoz juttatása, mely energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos beruházások megvalósulását segíti elő. Ezen vissza nem térítendő források, támogatások igénybevételével jelentős mértékben javulhat a lakossági energiafelhasználás hatékonysága, csökkentve a lakossági szektorból származó szén-dioxid-kibocsátást. A lakossági szektor nagy CO₂-kibocsátó, beruházásainak eredményei nagyban hozzájárulhatnak a hazai klímavédelmi és energiahatékonysági célok eléréséhez.

A lakossági pályázati rendszerében az alábbi konstrukciók kerültek kiírásra az elmúlt időszakban:

- **ZFR-KONVEKTOR/2017 Otthon Melege Program** (Földgázüzemű konvektorok cseréje)
Benyújtási határidő: 2019.04.03.-tól
- **ZFR-TÁV/2019 Otthon Melege Program** (Okos költségmegosztás alkalmazásának elterjesztése, radiátor csere)
Benyújtási határidő: 2019.09.24-től

7.2.2. Lakossági közlekedésfejlesztési pályázatok

„Elektromos gépjármű beszerzésének támogatása” (GZR-D-Ö-2018)

A támogatás nyújtásának célja elsődlegesen az elektromobilitás hazai elterjedésének előmozdítása, a közúti forgalom tisztábbá tétele, ezáltal elektromos gépjárművek beszerzésének támogatására.

7.2.3. Önkormányzati közlekedésfejlesztési pályázatok

„Jedlik Ányos Terv” Elektromos töltőállomás alprogram helyi önkormányzatok részére

A támogatási konstrukció célja önkormányzatok részére elektromobilitási töltőinfrastruktúra kiépítésének támogatása, ezzel közlekedésből származó üvegházhatású gázok emissziójának csökkentése és az ország Környezetkímélő gépkocsikkal történő átjárhatóságának megteremtése.²⁵

7.2.4. Operatív Programok

Európai strukturális és befektetési alapok:

- Európai Regionális Fejlesztési Alap

²⁵ Jedlik Ányos Terv

- Kohéziós Alap
- Európai Szociális Alap
- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
- Európai Tengerügyi és Halászati Alap

Az operatív programok közül a következő négynek van közvetlen kihatása az energia, fenntarthatóság, klíma valamint környezeti szektorra:

- Terület-és Településfejlesztési Operatív Program (**TOP**)
 - 1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése
 - 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
 - 1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés
 - 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével
 - 2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
 - 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés
 - 3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése
 - 4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése
 - 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
 - 4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja
- Környezet és Energhatékonyág (**KEHOP**)
 - 5.2.2 Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései: *közszféra szervezetek vagy azok háttérintézménye által használt vagy vagyonkezelésében lévő állami vagy önkormányzati tulajdonú középületek energiahatékonysági beruházásainak megvalósítása, 62,70 Mrd Ft*
 - 5.2.10 Költségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései: *a közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó fekvőbeteg ellátó költségvetési szervek kizárólagos tulajdonában vagy vagyonkezelésében álló, a belügyi szervek kizárólagos tulajdonában vagy vagyonkezelésében álló épületek, valamint alap és középfokú állami oktatási intézmények kollégiumainak energiahatékonysági felújítása, 10 Mrd Ft*
 - 5.4.1 Szemléletformálási programok: *Szemléletformáló programok megvalósítása civil szervezetek, egyházi fenntartású intézmények, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek által az energiatudatos, fenntartható gondolkodásmód és életvitel elősegítése érdekében, 1 Mrd Ft*
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (**IKOP**)

- IKOP 3.2.0 Fenntartható városi közlekedés fejlesztése és elővárosi vasúti elérhetőség javítása a kevésbé fejlett régiókban
- Vidékfejlesztési Operatív Program (VP)
 - VP-2-4.1.3.1 Kertészet korszerűsítése- üveg- és fóliaházak létesítése, energiahatékonyságának növelése geotermikus energia felhasználásának lehetőségével

7.3 Nemzetközi források

Európai finanszírozási programok:

- **LIFE:** L'Instrument Financier pour l'Environnement. 1992-ben létrehozott, az Európai Unió környezetvédelmi politikáját támogató pénzügyi eszköz, melynek két alprogramja közül választhatunk. Az egyik a Környezetvédelem Alprogram, a másik az Éghajlat-politika Alprogram. A program olyan projekteket finanszíroz, amelyek hozzájárulnak a környezetvédelmi politika és jogszabályok kidolgozásához és végrehajtásához. Ez a program megkönnyíti különösen a környezetvédelmi kérdések egyéb politikákba való beillesztését, általánosabb szinten pedig hozzájárul a fenntartható fejlődéshez.
- **CLLD:** Településfejlesztési Operatív Program 7. prioritási tengelye keretében elérhető közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések. A CLLD képes mozgósítani és bevonni a helyi közösségeket, szervezeteket, hogy azok hozzájáruljanak az Európa 2020 stratégiában kitűzött intelligens, fenntartható és inkluzív fejlődéshez, a területi kohézió támogatásához és a konkrét szakpolitikai célkitűzések teljesüléséhez.
- **URBACT III:** Az URBACT egy 2002 óta működő Európai Területi Együttműködési Program, amely a fenntartható, integrált városfejlesztést ösztönzi és segíti az EU tagállamaiban, Norvégiában és Svájcban. Az URBACT a Kohéziós Politika egyik eszköze, amelyet az Európai Bizottság (ERFA) és a tagállamok /partner államok közösen finanszíroznak.
- **CIVITAS ActivityFund:** A Civitas projektet – melynek neve a „cities, vitality, sustainability” (városok, életerő, fenntarthatóság) angol szavakból kialakított betűszó – az Európai Unió kutatási keretprogramja finanszírozza. Célja az, hogy a városokat támogassa a városi mobilitás fenntarthatóságát szolgáló innovációs törekvésekben.
- **Területi Együttműködés:**
 - Határon átnyúló együttműködés
 - Transznacionális együttműködés
 - Interregionális programok
 - Interreg Europe
 - URBACT III

Projektfejlesztés támogatási eszközök:

- **ELENA:** (European Local ENergyAssistance – Európai Helyi Energia Támogatás) az Európai Bizottság olyan támogatási eszköze, amelyet az Intelligent Energy Europe program keretében, az Európai Beruházási Bank (EIB) közreműködésével lehet igénybe venni. Megvalósíthatósági és piacfelmérési tanulmányok, a program felépítésének megtervezése, energia auditok, eljárások, valamint, olyan megbízható üzleti és műszaki tervek elkészítése finanszírozható ebből a támogatásból, amelyek lehetővé teszik a privát bankok és más források által történő finanszírozást.
- **JESSICA:** (A Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas - A Fenntartható Városfejlesztési Beruházásokat Támogató Közös Európai Kezdeményezés) egy olyan EU-s kezdeményezés, amelynek célja az összes régió támogatása a fenntartható városfejlesztési stratégiák kialakításában és a városfejlesztési projektek megvalósításában (megújuló) pénzügyi eszközök segítségével.
- **JASPERS:** (Joint Assistance to Support Projects in European Regions - Az Európai Régiók Projektjeit Támogató Közös Program) műszaki segítségnyújtási eszköz, amely tanácsokat és segítséget nyújt a nagyobb projektek előkészítése során abban a tizenkét EU-tagállamban, amelyek 2004-ben és 2007-ben csatlakoztak az EU-hoz. A JASPERS támogatás a nagyobb infrastrukturális - pl. vasúttal, vízzel, hulladékkal, energiával és városi közlekedéssel kapcsolatos - projektekre irányul, amelyek beruházási értéke minimum 50 millió euró.
- **EEE-F:** Az Európai Energiahatékonysági Alap („European Energy Efficiency Fund – EEEF”) az Európai energiaprogram a fellendülésért megmaradt forrásaiból indult, célja a kisebb volumenű önkormányzati energiahatékonysági és megújuló energia projektek közvetlen vagy közvetett (pénzügyi közvetítő révén történő) támogatása.
- **HORIZON 2020:** Az Unió kutatás-fejlesztési és innovációs politikáját 2014-2020 között meghatározó program, amely minden eddiginél nagyobb közel 79 milliárd eurós költségvetéssel gazdálkodik. A program a kontinens globális versenyképességének növelését célzó Európa 2020 stratégia „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének egyik alappillére.

Alternatív finanszírozási módszerek:

- On Bill Financing - Számla alapú energiahatékonysági fejlesztések finanszírozása
- TPI-EPC- Energiatakarékossági Szerződés
- Kedvezményes hitelek - hitelgarancia és portfólió garancia
- Revolving Loan Funds (RLF) - Visszatérülő Hitel Alap
- Crowd-funding/Community funding- Közösségi finanszírozás

- Green Municipal Bonds- Zöld Önkormányzati Kötvények

7.4 A harmadik feles finanszírozás (ESCO)

Energy Service Company, Energetikai Szolgáltató Vállalat, amelyet a 2006/32/EK Irányelv a következőképpen definiál: „Az ESCO (Energy Service Company - Energetikai Szolgáltató Vállalat) az a természetes vagy jogi személy, aki energetikai és/vagy energiahatékonysági szolgáltatást nyújt a felhasználó létesítményei számára, részt vállalva annak gazdálkodási kockázatából. A szolgáltatás ellenértékének a fedezete (részben vagy egészben) az energiahatékonysági beavatkozás kell legyen, egy Energiatakarékossági Szerződésben (EPC) előre lefektetett teljesítési kritérium rendszer alapján.

A rendszer jellemzői:

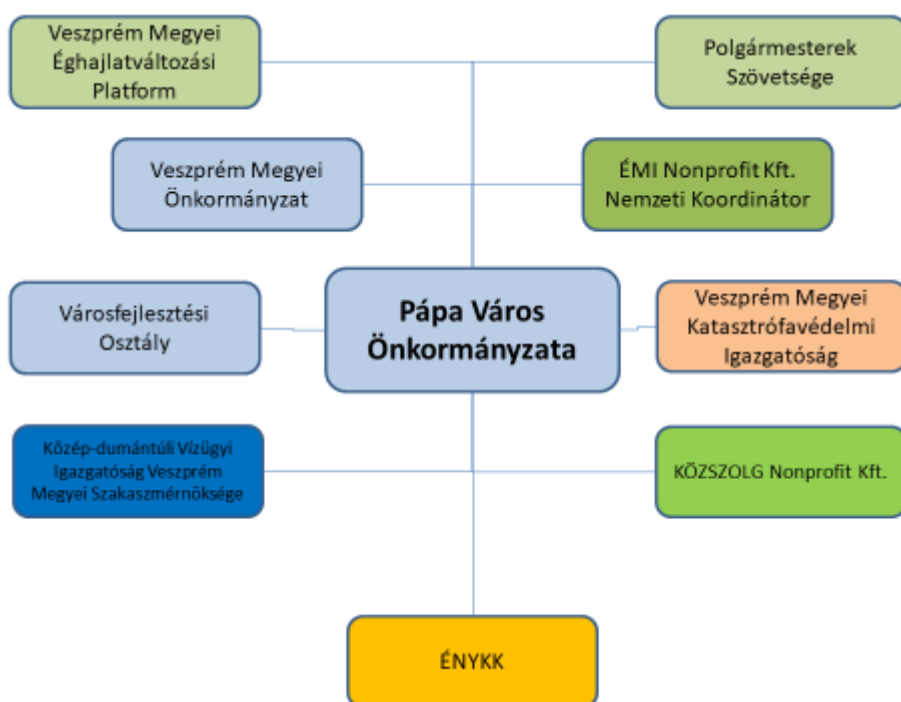
- Minden egy kézben összpontosul (beruházás, finanszírozás, kivitelezés, karbantartás).
- Hosszú távú elköteleződés, akár 10-15 év futamidőre is szólhat.
- Magyarországon jellemzően az alábbi területeken alkalmazzák:
 - Fűtésekszerűsítés
 - Ipari-és távhő korszerűsítés
 - Közvilágítás korszerűsítése
 - Beltéri világításkorszerűsítés

8 Humán erőforrás háttér

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv kialakításában a Polgármesteri Hivatalon belül Városfejlesztési Osztály vett részt. A beavatkozások megvalósulásának monitoringjáért, és a SECAP kétévenkénti felülvizsgálatáért a Városfejlesztési Főosztály a felelős.

A Városfejlesztési Osztály mellett a város közvetett vagy közvetlen önkormányzati tulajdonban lévő társaságai, szervezetei, illetve más nem önkormányzati tulajdonú társaságok is részt vesznek a SECAP megvalósításában.

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv végrehajtásának menedzsment szervezete:

3. ábra A SECAP végrehajtásért felelős, javasolt menedzsment struktúra

A Polgármesterek Szövetsége javasolja a csatlakozó települések számára egy Koordinációs Munkacsoport létrehozását, amely olyan szükség szerint ülésező, az Önkormányzaton belüli szakmai fórum, amelyben az illetékes, vezető szakpolitikus elnökle mellett a Polgármesteri Hivatal energiakérdésekkel érintett mindenkor szervezeti egységeinek vezetői, vagy delegáltjai vesznek részt.

Feladata az, hogy minden az energiahasználattal, annak fejlődésével összefüggő előterjesztést – még a szokásos önkormányzati bizottsági munkát megelőzően – megvitasson annak érdekében, hogy az ilyenkor szükséges integrált megközelítés minél teljesebben megvalósulhasson, azaz – az előterjesztés által közvetlenül érintett egységek mellett – más szervezeti egységek számára is az optimális eredmény legyen elérhető.

Indokolt ezért a Munkacsoportban – az illetékes, kijelölt vezető személy(ek) irányítása és koordinációja mellett – a város fejlesztéséért, üzemeltetéséért, a műszaki és intézményi infrastruktúra működtetéséért és fejlesztéséért, a projekt-előkészítésért, a pénzügyekért, költségvetésért, a társadalompolitika megvalósításáért, a társadalmi és gazdasági kapcsolatokért, a közkommunikációért felelős hivatali szervezeti egységek, valamint az ilyen tevékenységek előkészítésében és megvalósításában közreműködő háttérintézmények képviselőinek részvétele.

Az akcióterv megírása és végrehajtása során a témakörből fakadóan mind természeti, mind társadalmi-gazdasági szempontból komplex területi elemzésekre kerül sor. Ehhez kapcsolódóan javallott a belső szervezetben a témához értő, megfelelő képesítéssel bíró szakemberek felkeresése és köztük a feladatok szétosztása. Megfelelő minőségű akcióterv megírásának, valamint az ambiciózus ám végrehajtható, elérhető célok meghatározásának, szakmai alátámasztásának érdekében az alábbi szakképesítésű szakemberek bevonása nagy garancia lehet a minőségre:

- geográfus,
- környezetmérnök,
- geoinformatikus/térinformatikus,
- terület- településfejlesztő,
- energetikus,
- közgazdász,
- közlekedésmérnök,
- meteorológus.

9 Nyomonkövetés (monitoring javaslatok és indikátorok)

Ahhoz, hogy az akciótervben megfogalmazott javaslatok, intézkedések megvalósuljanak, a végrehajtás folyamatos nyomonkövetésére van szükség.

A SECAP megvalósítás előrehaladásáról, valamint az Akcióterv felülvizsgálatáról, esetleges módosításairól Pápa város két évente Végrehajtási Jelentésben (Implementation Report), 4 évente pedig Teljeskörű jelentésben (Monitoring Emmision Inventory) számol be és a dokumentumot benyújtja a Polgármesterek Szövetsége Irodájához.

Az Akcióterv monitoringját a fejlesztések, intézkedések megvalósításához forrást biztosító keret- illetve operatív program (Strukturális Alapból finanszírozott fejlesztések esetén), decentralizált fejlesztések esetén alapvetően a TOP monitoring rendszere, továbbá a Polgármesterek Szövetsége Irodája által kidolgozandó közös monitoring keretrendszer biztosítja majd.

Az akciótervben megfogalmazott célértékeken (kimeneti indikátorok) túl nyomon követési mérőföldköveket célszerű meghatározni, így ezekkel tudjuk mérni az időarányos előrehaladást. Célszerű meghatározni a mérések, számítások időpontját, továbbá, hogy milyen időközökben történjenek az értékelések. Javaslatunk szerint évente el kell végezni a kapcsolódó értékeléseket, elemzéseket. Ezen felül kiegészítő teljesítmény indikátorok meghatározása szükséges.

Néhány javaslat a kiegészítő teljesítmény indikátorokra:

- Az intézmények teljes (és fajlagos) villamosenergia-fogyasztása kWh/m²/év

- Az intézmények teljes hőfelhasználása és ennek átlaghőmérséklettel korrigált értéke MWh/év
- Az intézményekben (átlaghőmérséklettel korrigált) felhasznált földgáz mennyisége évenként $\text{m}^3/\text{év}$ illetve MWh/év
- Lakossági földgáz mennyisége és változása évenként, és ennek átlag hőmérséklettel korrigált értéke $\text{m}^3/\text{év}$ illetve MWh/év (KSH nyomán)
- Megújuló energiaforrásokat hasznosító erőművek beépített kapacitása MW
- Megújulóból előállított villamosenergia mennyisége MWh
- Megújulóból előállított hőenergia mennyisége MWh
- Kerékpárutak hossza és változása km, km/év
- Közvilágítás fogyasztása MWh/év
- Önkormányzati flotta futásteljesítménye, teljes és fajlagos fogyasztása liter/év vagy MWh/év.
- Több ponton forgalomszámlálás, átmenő járművek száma, db/nap – éves változás követése.
- A fentiekből a kalkulált éves CO_2 , illetve ÜHG kibocsátás (tonna), és a csökkenés nagysága a bázisévihez képest (tonna és %).
- Önkormányzat által megjelentetett energetikai tájékoztató anyagok száma, db
- Energetikai rendezvények száma, látogatottsága db és fő.

6. táblázat Javasolt intézkedések a SECAP végrehajtásával kapcsolatban

Intézkedési terv a SECAP végrehajtásával kapcsolatban		
<i>Intézkedés megnevezése</i>	<i>Gyakoriság</i>	<i>Felelős</i>
Meghatározott indikátorok teljesülésének ellenőrzése, szükség szerint korrigálása	évente	Önkormányzat
Meghatározott mérföldkövek teljesülésének ellenőrzése	évente	Önkormányzat
SECAP felülvizsgálata	2 évente	Önkormányzat

10 Nyilvánosság biztosítása

Pápa Város Önkormányzata az elkészült Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv (SECAP) összeállítását követően lehetőséget biztosít a dokumentumban szereplő adatok és szén-dioxid csökkenést eredményező intézkedések megismerésére és véleményezésére.

A képviselő-testület jóváhagyását követően a Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv, azaz a SECAP mindenki számára hozzáférhető, nyilvános helyen, az önkormányzat honlapján kihelyezésre kerül. A lakosság, a civil szervezetek, a szakemberek, és a gazdálkodó szervezetek folyamatosan javaslatot tehetnek a SECAP módosítására, amelyet az önkormányzat a kötelező felülvizsgálatok során beépít a dokumentumba.

A SECAP dokumentum a Polgármesterek Energia- és Klímaügyi Szövetségéhez való benyújtását követően 2 évente kerül majd felülvizsgálatra. A felülvizsgálat eredményéről, a teljesítés aktuális állásáról az érintettek rendszeresen tájékoztatást kapnak a jövőben.

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv sablonja

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv (SECAP) sablonja és annak nyomon követésre vonatkozó mezői alkotják a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés jelentéstételi keretét. A SECAP sablont a Polgármesterek Szövetsége és az „Alkalmazkodó polgármesterek” irodák – az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjával együtt – a helyi és regionális önkormányzatok szakértőinek csoportjával együttműködésben dolgozták ki. Ez az Excel alapú sablon a hivatalos online sablon offline szerkeszthető változata, amelyet angolul kell kitölteni, és online a „Saját Covenant” menüpontban kell benyújtani. http://www.eumayors.eu/sign-in_hu.html. E sablon online változata a tervek szerint 2017-től fog rendelkezésre állni. Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a jelen Excel sablonból nem importálható adat az online platformra.

[Jelentéstételi útmutató](#)

[SEAP útmutató](#)

[A városi alkalmazkodást támogató eszköz](#)

Kötelezettségvállalások:

- ☐ [2020-as CO₂-kibocsátás-csökkentés](#)
- ☒ [2030-as CO₂-kibocsátás-csökkentés](#)
- ☐ [Hosszú távú CO₂-kibocsátás-csökkentés](#)
- ☒ [Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz](#)

Színkódok:

- Kötelező input cellák**
- Választható input cellák**
- Output cellák**
- Előre kitöltött cellák** (az online változatnál)
- Meghatározások** (kattintással megjeleníthető)
- Nyomonkövetési mezők**

A sablon felépítése és a minimális jelentéstételi követelmények:

A sablon felépítése		Minimális jelentéstételi követelmények			Link az oldalhoz
		A regisztrációs fázisban	2 éven belül	4 éven belül (majd 2 évente)	
Mérés	Stratégia	opcionális	*	*	➔
	Kibocsátási leltárak	opcionális	*	*	➔
	Hatásmérséklő intézkedések	opcionális	*	*	➔
	Hatásmérséklési jelentés				➔
	Nyomonkövetési jelentés				➔
Alkalmazkodás	Alkalmazkodási eredménytábla	*	*	*	➔
	Kockázatok és sebezhetőségek	opcionális	*	*	➔
	Alkalmazkodási intézkedések	opcionális	opcionális	(min. 3 referenciaintézkedés)	➔
	Alkalmazkodási jelentés				➔
	Alkalmazkodási mutatók				➔

*kötelező kitölteni

Célkitűzések

- **AZONOSÍTSA ÉS ÉRTÉKELJE** a helyi éghajlatváltozási és energiagazdálkodási kihívásokat és prioritásokat
- **KÖVESSE NYOMON ÉS JELENTSE** a kötelezettségvállalások irányában tett előrehaladást
- **TÁJÉKOZTASSA ÉS TÁMOGASSA** a döntéshozókat
- **KÖZÖLJE** az eredményeket a nagyközönséggel
- **TEGYE LEHETŐVÉ** az önértékelést **ÉS KÖNNYÍTSE MEG** a tapasztalatok megosztását a társakkal
- **MUTASSA BE** a helyi eredményeket a politikai döntéshozóknak

Kidolgozta: a Polgármesterek Szövetsége és az „Alkalmazkodó polgármesterek” irodák, az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

Utolsó frissítés: 2016. július

Az e kiadvány tartalmával kapcsolatos kizárólagos felelősség a szerzőket terheli. Az nem szükségszerűen tükrözi az Európai Közösségek véleményét. Az Európai Bizottság nem felel a jelen kiadványban foglalt információk felhasználásáért.

Stratégia

1) A jövőkép

Pápa város az energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások hasznosítása, fenntarthatósági és megelőzési elvek gyakorlati érvényesítésének köszönhetően 2030-ra sikeresen alkalmazkodik a klímaváltozás helyi hatásaihoz és lehetőségeihez képest csökkenti a város ÜHG kibocsátását, megalapozva a város fenntartható fejlődését.

370 chars left

2) Kötelezettségvállalások

Mérésklés					
C ₀ -kibocsátás-csökkentési	Egység	Célév	Bázisév	Csökkentés típusa	Célévi népesség becsült száma
	%	2020	[legördölő]	[legördölő]	
40%	%	2030	2015	abszolút	
		[legördölő]	[legördölő]	[legördölő]	

Alkalmazkodás			
Cél	Egység (% vagy egyéb)	Célév	Bázisév
		[legördölő]	[legördölő]

❏ Szükség szerint további sorok hozzáadásával bővítendő.

3) Létrehozott/kijelölt koordinációs és szervezeti struktúrák

Veszprém Megyei Éghajlatváltozási Platform

658 chars left

4) Hozzárendelt személyzeti kapacitás

Típus	Terv elkészítése		Terv végrehajtása
		Állás(ok) teljes munkaidős egyenértékben	
Helyi önkormányzat	x	1	[Válassza: x]
Covenant koordinátor	x	1	[Válassza: x]
Covenant támogató	[Válassza: x]		[Válassza: x]
Külső tanácsadó	[Válassza: x]		[Válassza: x]
Egyéb	[Válassza: x]		[Válassza: x]
Összesen		2	

❏ X-szel jelölje az alkalmazandó elemeket.

700 chars left

5) Az érdekelt felek és a polgárok bevonása

Típus		Bevont érdekelt felek	Bevonás foka
Helyi önkormányzat személyzete	x	polgármester, jegyző, önkormányzat munkatársai	Közepes
Külső érdekelt felek helyi szinten	x	Veszprém Megyei Éghajlatváltozási Platform tagjai, Tömegközlekedési vállalatok, ÉMI Nonprofit Kft.	Közepes
Érdekelt felek a kormányzás más szintjein	x	Vízügyi Igazgatóság, Katasztrófavédelem, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	Alacsony

❏ X-szel jelölje az alkalmazandó elemeket.

700 chars left

6) Átfogó végrehajtási költségvetés és finanszírozási források

Forrás	A terv végrehajtására előirányzott költségvetés (€)					
	Mérésklés			Alkalmazkodás		
		Beruházás (€)	Nem beruházási jellegű (€)		Beruházás (€)	Nem beruházási jellegű (€)
Helyi önkormányzat saját erőforrásai	x	244222,2		x	1770063,85	
A többi szereplő:	x	5617229,8	0	x	15930574,65	0
- Nemzeti alapok és programok	x	3064988		[Válassza: x]		
- Uniós alapok és programok	x	1383925,8		x	15930574,65	
- Magán	x	1168316		[Válassza: x]		
Összesen		5861452	0		17700638,5	0

❏ X-szel jelölje az alkalmazandó elemeket.

Időszak 2015 2030 16 év

700 chars left

Forrás	A terv végrehajtására már felhasznált költségvetés (€)					
	Mérésklés			Alkalmazkodás		
		Beruházás (€)	Nem beruházási jellegű (€)		Beruházás (€)	Nem beruházási jellegű (€)
Helyi önkormányzat saját erőforrásai	[Válassza: x]			[Válassza: x]		
A többi szereplő:	[Válassza: x]	0	0	[Válassza: x]	0	0
- Nemzeti alapok és programok	[Válassza: x]			[Válassza: x]		
- Uniós alapok és programok	[Válassza: x]			[Válassza: x]		
- Magán	[Válassza: x]			[Válassza: x]		
Összesen		0	0		0	0

❏ X-szel jelölje az alkalmazandó elemeket.

Időszak 2014 2030 17 év

7) A nyomkövetési eljárás

2021, 2025, 2029-ben végrehajtási jenetés 2023, 2027, 2031-ben teljes körű jelentés készül.

608 chars left

Kérjük, minősítse (kismértékű/megfelelő/erős/nem alkalmazandó) az Ön akciótervének végrehajtása során összességében, illetve ágazatonként jelentkező fő problémákat.

ELLENŐRZÉS

	Valamennyi ágazat	Önkormányzati	Szolgáltatási	Lakossági	Közlekedés	Alkalmazkodás
Korlátozott pénzügyi erőforrások						
Szabályozási keret hiánya / gyengesége						
Műszaki szakértelem hiánya						
Érdekelt felek általi támogatás hiánya						
A politikai támogatás hiánya más igazgatási szinteken						
A helyi politikai prioritások változása						
A nemzeti politikai irányvonalakkal való összeegyeztethetőség hiánya						
Kiforratlan vagy túl költséges technológiák						

8) Az alkalmazkodási lehetőségek értékelése

Az alkalmazkodási lehetőségek felmérése és tervezése az elmúlt időszakok adatai, információi és gyakorlata, a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATéR, <http://nater.mbfisz.gov.hu>) térképei alapján, továbbá a szakirodalomból megismert jó gyakorlatok helyi viszonyokra való átültetéséve került meghatározásra.

380 chars left

9) Szélsőséges időjárási események esetén követendő stratégia

A katasztrófhelyzetek gyakorisága növekedhet a klímaváltozás hatására, így nagyon fontos ezek koordinált kezelése, melyben a legnagyobb szerep a térségben a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságé. A katasztrófhelyzetek kezelésében a különböző szereplők a Magyarországra érvényes 2011. évi CXXVIII. törvény rendelkezései szerint meghatározott rendben járnak el. Eszerint a települések polgármestereinek és a helyi védelmi bizottságoknak is számos feladata van a katasztrófhelyzetekre való felkészülésben és védekezésben.

169 chars left

Kiindulási kibocsátásleltár

1) Leltározási év

2015

2) Lakosok száma a leltározási évben

31190

3) Kibocsátási tényezők

☒ IPCC

☐ LCA (életciklus-elemzés)

4) Kibocsátásijelentési egység

☒ tonna szén-dioxid

☐ tonna szén-dioxid-egyenérték

5) Módszertani megjegyzések

1000 chars left

A. Végső energiafogyasztás

Felhívjuk figyelmét, hogy a tizedesek elválasztására pontot [.] használjon. Az ezresek nem szabad elválasztani egymástól.

Ágazat	VÉGSŐ ENERGIAFOGYASZTÁS (MWh)															Összesen
	Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok								Megújuló energiaforrások					
			Földgáz	Cseppfolyó s gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelő- anyagok	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia	
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények		439,4		86,84												526,24
Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények		2 505,26		81,6												2586,89016
Lakóépületek		23928		119080					2145				5005			150158,4
Közüvilágítás		961,00														961
Ipar	Nem ETS-ágazat	15106,95		336,3												15443,2174
	ETS_(nem javasolt)															0
Részösszeg		42940,608	0	119584,7396	0	0	0	0	2145,12	0	0	0	5005,28	0	0	169675,748
KÖZLEKEDÉS																
Önkormányzati flotta							149,7									149,662359
Tömegközlekedés							2376									2376
Magáncélú és kereskedelmi szállítás							47819	43488								91307
Részösszeg		0	0	0	0	0	50344,66	43488	0	0	0	0	0	0	0	93832,6624
EGYÉB																
1																
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat																0
ÖSSZESEN		42940,608	0	119584,7396	0	0	50344,66	43488	0	2145,12	0	0	0	5005,28	0	263508,41

Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

B. Energiaellátás

① Rejtse el a megfelelő pontokat vagy sorokat a kibocsátásleltárának megfelelően.

B1. Az önkormányzat által vásárolt hitelesített zöldáram

Az önkormányzat által vásárolt hitelesített zöldáram	Vásárolt megújuló villamos energia [MWh]	Kibocsátási tényező, széndioxid / széndioxid-egyenérték [t/MWh]
<u>Vásárolt hitelesített zöldáram</u>		

B2. Helyi/elosztott villamosenergia-termelés (kizárólag megújuló energia)

Helyi megújuló villamosenergia-termelő erőművek (ETS és nagyméretű erőművek > 20 MWe nem javasolt)	Termelt megújuló villamos energia [MWh]	Kibocsátási tényező [termelt t/MWh]	Szén-dioxid / szén-dioxid-egyenérték [t]
Szélergia			0
Vízenergia			0
Fotovoltaikus berendezések			0
Geotermikus energia			0
ÖSSZESEN	0		0

B3. Helyi/elosztott villamosenergia-termelés

[illegible]

B4. Fűtés/hűtés helyi biztosítása

[illegible]

C. Szén-dioxid-kibocsátás

C1. Kérjük, adja meg az elfogadott szén-dioxid-kibocsátási tényezőket [t/MWh]:

Kattintson ide a tüzelőanyaghoz kapcsolódó kibocsátási tényezők megtekintéséhez

Villamos energia		Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok								Megújuló energiaforrások				
Nemzeti	Helvi		Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia
0,360	0,360		0,202			0,267	0,249		0,377				0,403		

C2. Kérjük, töltsé ki, ha nem energiához kapcsolódó ágazatokat is tartalmaz:

Nem energiához kapcsolódó ágazatok	Kibocsátás, szén-dioxid-egyenérték [t]
Hulladékgazdálkodás	
Szennyvízgazdálkodás	
Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok	

Kibocsátásleltár

Ágazat		Szén-dioxid-kibocsátás [t] / kibocsátás szén-dioxid-egyenértékben [t]															
		Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok								Megújuló energiaforrások					Összesen
				Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelő-anyagok	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia	
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																	
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények		158	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	176
Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények		902	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	918
Lakóépületek		8614	0	24054	0	0	0	0	0	809	0	0	0	2017	0	0	35494
Közvilágítás		346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	346
Ipar	Nem ETS-ágazat	5439	0	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5506
	ETS (nem javasolt)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg		15459	0	24156	0	0	0	0	0	809	0	0	0	2017	0	0	42441
KÖZLEKEDÉS																	
Önkormányzati flotta		0	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
Tömegközlekedés		0	0	0	0	0	634	0	0	0	0	0	0	0	0	0	634
Magáncélú és kereskedelmi szállítás		0	0	0	0	0	12768	10829	0	0	0	0	0	0	0	0	23596
Részösszeg		0	0	0	0	0	13442	10829	0	0	0	0	0	0	0	0	24271
EGYÉB																	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MÁS, ENERGIAFOGYASZTÁSHOZ NEM KAPCSOLÓDÓ ÁGAZATOK																	
Hulladékgazdálkodás																	0
Szennyvízgazdálkodás																	0
Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok																	0
ÖSSZESEN		15459	0	24156	0	0	13442	10829	0	809	0	0	0	2017	0	0	66711

Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

További megjegyzések

500 chars left

Kibocsátásleltár

HOME

Nyomonkövetési kibocsátásleltár

1) Leltározási év

[legördülő]

2) Lakosok száma a leltározási évben

3) Kibocsátási tényezők

☐ IPCC

☐ LCA (életciklus-elemzés)

4) Kibocsátásijelentési egység

☐ tonna szén-dioxid

☐ tonna szén-dioxid-egyenérték

5) Módszertani megjegyzések

0

999 chars left

A. Végső energiafogyasztás

Felhívjuk figyelmét, hogy a tizedesek elválasztására pontot [.] használjon. Az ezreseket nem szabad elválasztani egymástól.

Ágazat	VÉGSŐ ENERGIAFOGYASZTÁS (MWh)																
	Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok							Megújuló energiaforrások					Összesen		
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																	
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények																	0
Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények																	0
Lakóépületek																	0
Közüilágítás																	0
Ipar	Nem ETS-ágazat																0
	ETS (nem javasolt)																0
Részösszeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KÖZLEKEDÉS																	
Önkormányzati flotta																	0
Tömegközlekedés																	0
Magáncélú és kereskedelmi szállítás																	0
Részösszeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EGYÉB																	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat																	0
ÖSSZESEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

B. Energiaellátás

① Rejtse el a megfelelő pontokat vagy sorokat a kibocsátásleltárának megfelelően.

B1. Az önkormányzat által vásárolt hitelesített zöldáram

Az önkormányzat által vásárolt hitelesített zöldáram	Vásárolt megújuló villamos energia [MWh]	Kibocsátási tényező, széndioxid / széndioxid-egyenérték [t/MWh]
<u>Vásárolt hitelesített zöldáram</u>		

B2. Helyi/elosztott villamosenergia-termelés (kizárólag megújuló energia)

Helyi megújuló villamosenergia-termelő erőművek (ETS és nagyméretű erőművek > 20 MWe nem javasolt)	Termelt megújuló villamos energia [MWh]	Kibocsátási tényező [termelt t/MWh]	Kibocsátás, szén-dioxid / szén-dioxid-egyenérték- [t]
Szélergia			0
Vízenergia			0
Fotovoltaikus berendezések			0
Geotermikus energia			0
ÖSSZESEN	0		0

B3. Helyi/elosztott villamosenergia-termelés

[illegible]

B4. Fűtés/hűtés helyi biztosítása

[illegible]

C. Szén-dioxid-kibocsátás

C1. Kérjük, adja meg az elfogadott szén-dioxid-kibocsátási tényezőket [t/MWh]:

Kattintson ide a tüzelőanyaghoz kapcsolódó kibocsátási tényezők megtekintéséhez

Villamos energia		Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok									Megújuló energiaforrások				
<u>Nemzeti</u>	<u>Helvi</u>		Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia	
BEI	0,360	0,360	0,000	0,202	0,000	0,000	0,267	0,249	0,000	0,377	0,000	0,000	0,000	0,403	0,000	0,000
MEI																

C2. Kérjük, tölts ki, ha nem energiához kapcsolódó ágazatokat is tartalmaz:

Nem energiához kapcsolódó ágazatok	Kibocsátás, szén-dioxid-egyenérték [t]
Hulladékgazdálkodás	
Szennyvízgazdálkodás	
Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok	

Kibocsátásleltár

Ágazat		Szén-dioxid-kibocsátás [t] / kibocsátás szén-dioxid-egyenértékben [t]														
		Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok							Megújuló energiaforrások					Összesen
				Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelő-anyagok	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lakóépületek		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Közvilágítás		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ipar	Nem ETS-ágazat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ETS (nem javasolt)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KÖZLEKEDÉS																
Önkormányzati flotta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tömegközlekedés		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Magáncélú és kereskedelmi szállítás		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EGYÉB																
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MÁS, ENERGIAFOGYASZTÁSHOZ NEM KAPCSOLÓDÓ ÁGAZATOK																
Hulladékgazdálkodás																0
Szennyvízgazdálkodás																0
Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok																0
ÖSSZESEN		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

További megjegyzések

0

499 chars left

Kibocsátásleltár

HOME

Nyomonkövetési kibocsátásleltár

1) Leltározási év

[legördülő]

2) Lakosok száma a leltározási évben

3) Kibocsátási tényezők

☐ IPCC

☐ LCA (életciklus-elemzés)

4) Kibocsátási jelentési egység

☐ tonna szén-dioxid

☐ tonna szén-dioxid-egyenérték

5) Módszertani megjegyzések

0

999 chars left

A. Végső energiafogyasztás

Felhívjuk figyelmét, hogy a tizedesek elválasztására pontot [.] használjon. Az ezreseket nem szabad elválasztani egymástól.

Ágazat	VÉGSŐ ENERGIAFOGYASZTÁS (MWh)															Összesen	
	Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok								Megújuló energiaforrások						
			Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelő-anyagok	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassa	Naphő-energia	Geotermikus energia		
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																	
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények																0	
Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények																0	
Lakóépületek																0	
Közüilágítás																0	
Ipar	Nem ETS-ágazat															0	
	ETS (nem javasolt)															0	
Részösszeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
KÖZLEKEDÉS																	
Önkormányzati flotta																0	
Tömegközlekedés																0	
Magáncélú és kereskedelmi szállítás																0	
Részösszeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EGYÉB																	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat									1							0	
ÖSSZESEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

[illegible]

C. Szén-dioxid-kibocsátás

C1. Kérjük, adja meg az elfogadott szén-dioxid--kibocsátási tényezőket [t/MWh]:

Kattintson ide a tüzelőanyaghoz kapcsolódó kibocsátási tényezők megtekintéséhez

	Villamos energia		Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok								Megújuló energiaforrások				
	Nemzeti	Helyi		Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia
BEI	0,360	0,360	0,000	0,202	0,000	0,000	0,267	0,249	0,000	0,377	0,000	0,000	0,000	0,403	0,000	0,000
MEI																

C2. Kérjük, töltsé ki, ha nem energiához kapcsolódó ágazatokat is tartalmaz:

Nem energiához kapcsolódó ágazatok	Kibocsátás, szén-dioxid-egyenérték [t]
Hulladékgyaldálkodás	
Szennyvízgyaldálkodás	
Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok	

Kibocsátásleltár

Ágazat		Szén-dioxid-kibocsátás [t] / kibocsátás szén-dioxid-egyenértékben [t]														
		Villamos energia	Fűtés/hűtés	Fosszilis tüzelőanyagok							Megújuló energiaforrások					Összesen
				Földgáz	Csepp-folyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelőanyagok	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Naphő-energia	Geotermikus energia
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																
 <u>Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
 <u>Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/létesítmények</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
 <u>Lakóépületek</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
 <u>Közüilágítás</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Ipar</u>	<u>Nem ETS-ágazat</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	<u>ETS</u> (nem javasolt)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KÖZLEKEDÉS																
 <u>Önkormányzati flotta</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Tömegközlekedés</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Magáncélú és kereskedelmi szállítás</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EGYÉB																
<u>Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat</u>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MÁS, ENERGIAFOGYASZTÁSHOZ NEM KAPCSOLÓDÓ ÁGAZATOK																
<u>Hulladékgyaldálkodás</u>																0
<u>Szennyvízgyaldálkodás</u>																0
<u>Más, energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó ágazatok</u>																0
ÖSSZESEN		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

 Kulcsfontosságú Covenant-ágazatok

További megjegyzések

0

499 chars left

Jó gyakorlatok ürlapja

① Szükség szerinti mennyiségben másolja le a „Jó gyakorlat” oldalakat a kulcsfontosságú intézkedések céljára.

Kulcsfontosságú intézkedés	
----------------------------	--

A jó gyakorlat megnevezése	
----------------------------	--

Nyelv	
-------	--

Agazat	
--------	--

Célterület	
------------	--

Szakpolitikai eszközök	
------------------------	--

Felelős szerv	
---------------	--

Leírás

900 chars left

Végrehajtási időkeret		
-----------------------	--	--

Finanszírozási források	Helyi önkormányzat saját erőforrásai Nemzeti alapok és programok Uniók alapok és programok Magánfinanszírozású partnerek Egyéb Köz- és magánfinanszírozás közötti partnerek	[válassza: x] [válassza: x] [válassza: x] [válassza: x] [válassza: x] [válassza: x]
-------------------------	--	--

x-szel jelölje az alkalmazandó elemeket

Weboldal

Videólink	
-----------	--

Fő energiagazdálkodási és pénzügyi adatok

CO₂-kibocsátás csökkentése [t/a]

Energiamegtakarítás [MWh/a]	
-----------------------------	--

Fennelt megújuló energia [MWh]	
Működési költsége [€]	

Létrehozott munkahelyek [szám]	
--------------------------------	--

Más adatok	Kérjük, részletezze		Egység
------------	---------------------	--	--------

① Az alábbi táblázat eredményének megjelenítése és az intézkedésenként elért/előírányzott eredmények pénzügyi értékelése érdekében ki kell töltenie az összes releváns fehér cellát, amely a beruházás évéhez kapcsolódik

[illegible]

Pénzügyi megtakarítások jelenértéke	€ 0		
Beruházások nettó jelenértéke	€ 0		
Diszkontált megtérülési idő	not reached	év	0
Beruházások megtérülése	#####		hónap

Bevonnak energetikai szolgáltató vállalkozást? [válassza: x]

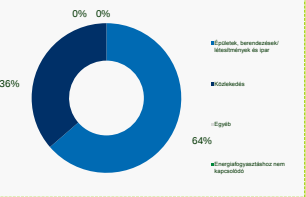
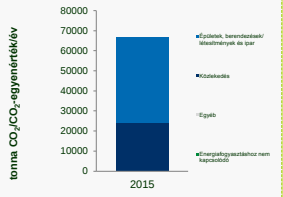
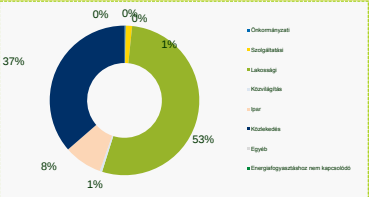
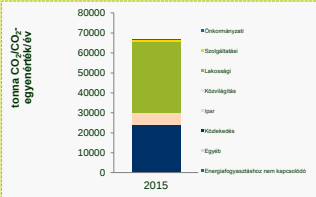
A kiindulási kibocsátástólár legfontosabb eredményei

Kiindulási év: 2015

1) Üvegházhatásúgáz-kibocsátás és egy főre jutó végső energiat fogyasztás

Kibocsátási tényező	t CO ₂ (egyenérték) /fő	MWh/fő
	2,1	8,4

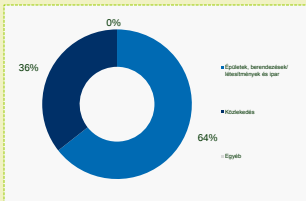
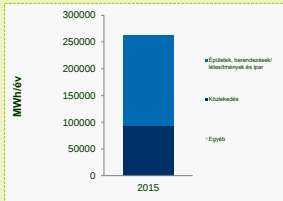
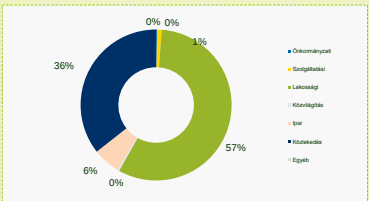
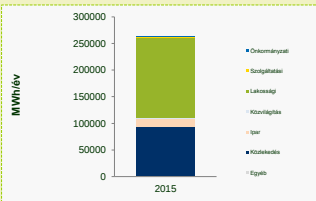
2) Ágazatonkénti üvegházhatásúgáz-kibocsátás

Önkormányzati	176
Szolgáltatási	918
Lakossági	35494
Közigazgatás	346
Ipar	5506
Közlekedés	24271
Egyéb	0
Eneriafogyasztáshoz nem kapcsolódó	0

Épületek, berendezések/ létesítmények és ipar	42441
Közlekedés	24271
Egyéb	0
Eneriafogyasztáshoz nem kapcsolódó	0

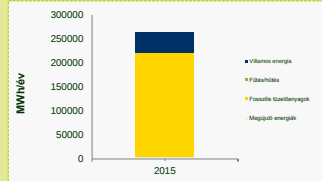
3) Ágazatonkénti végső energiat fogyasztás

Önkormányzati	526
Szolgáltatási	2587
Lakossági	150158
Közigazgatás	991
Ipar	15443
Közlekedés	93833
Egyéb	0

Épületek, berendezések/ létesítmények és ipar	169676
Közlekedés	93833
Egyéb	0

4) Enerialahordozónkénti végső energiat fogyasztás

Villamos energia	42941
Fűtés/hűtés	0
Fosszilis tüzelőanyagok	215563
Megújuló energiák	5005

*Megújuló energiaforrások – nem villamos energiával összefüggő felhasználásra.
**A fűtés/hűtés energiamixe és a villamos energia nincs azonosítva.

5) Helyi energiatermelés

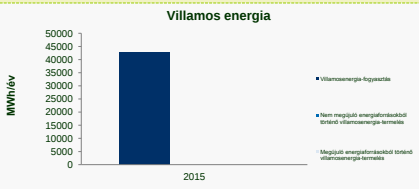
A helyi energiatermelés aránya a teljes végső energiat fogyasztásban
2%

Villamosenergia-fogyasztás	42941
Nem megújuló energiaforrásokból történő	0
Megújuló energiaforrásokból történő vi	0

Fűtés/hűtés fogyasztása	0
Fűtés/hűtés biztosítása megújuló forrás	0
Fűtés/hűtés biztosítása nem megújuló	0

Más megújuló erőforrások	5005
--------------------------	------

Végső energiat fogyasztás	263508
---------------------------	--------

6) Üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó csökkentési cél

Időintervallum	Csökkentési célkitűzés	tonna CO ₂ (egyenérték), amelyet csökkenteni kell
2020	0%	0
2030	40%	26684
[legördülő]	0%	0

7) Üvegházhatásúgáz-kibocsátás ágazatonkénti becsült csökkentése 2020-ban

Üvegházhatásúgáz-kibocsátás ágazatonkénti becsült csökkentése 2030-ban

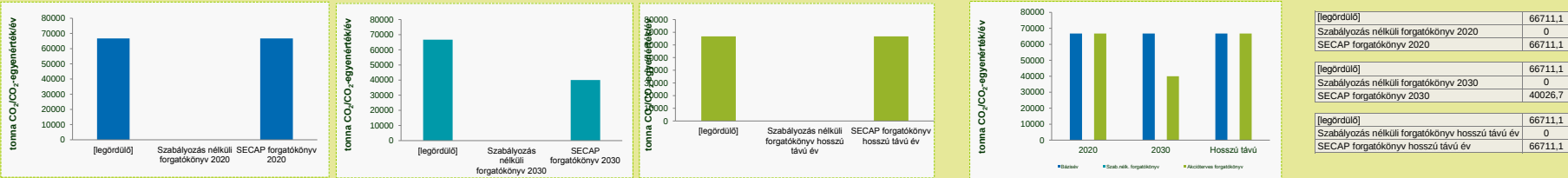

Üvegházhatásúgáz-kibocsátás ágazatonkénti becsült csökkentése a hosszú távú célkitűzés évében

	2020	2030	[legördülő]
Önkormányzati	0	1184.7	0
Szolgáltatási	0	2160	0
Lakossági	0	15805	0
Közelekedés	0	175.32	0
Közelekítés	0	3470.08	0
Ipar	0	3500	0
Helyi villamosenergia-termelés	0	592.9	0
Fűtés/hűtés helyi biztosítása	0	0	0
Egyéb	0	0	0

8) Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének várható alakulása

Megjegyzések:

2000 chars left

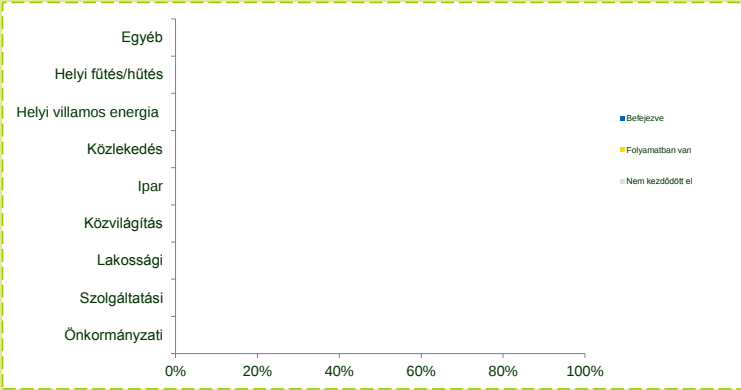
Hatásmérséklési célú nyomonkövetési jelentés

| HOME

Az Ön végrehajtási előrehaladása

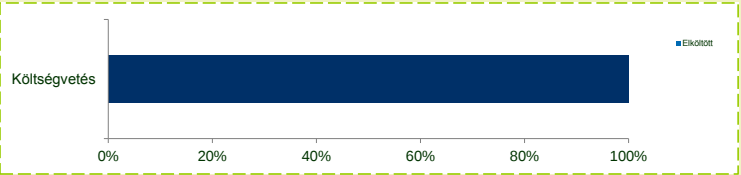
📌 Ez a jelentés a SECAP hatásmérséklési részének nyomon követésére vonatkozik.

1) Az intézkedések végrehajtásának állapota

	Önkormányzati	Szolgáltatási	Lakossági	Közvilágítás	Ipar	Közlekedés	Helyi villamos energia	Helyi fűtés/hűtés	Egyéb
Befejezve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Folyamatban van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem kezdődött el	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elhalasztva	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2) Teljes elköltött költségvetés

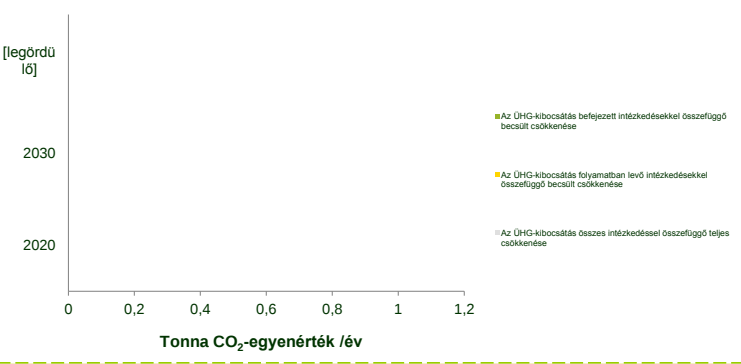
Költségvetés	€
Elkölthött	0
Megmaradt	23562091

3) Ágazatonként elköltött pénz

	€
Önkormányzati	0
Szolgáltatási	0
Lakossági	0
Közvilágítás	0
Ipar	0
Közlekedés	0
Helyi villamosenergia-termelés	0
Fűtés/hűtés helyi biztosítása	0
Egyéb	0

4) Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás becsült csökkenése az intézkedések végrehajtásának állapota szerint

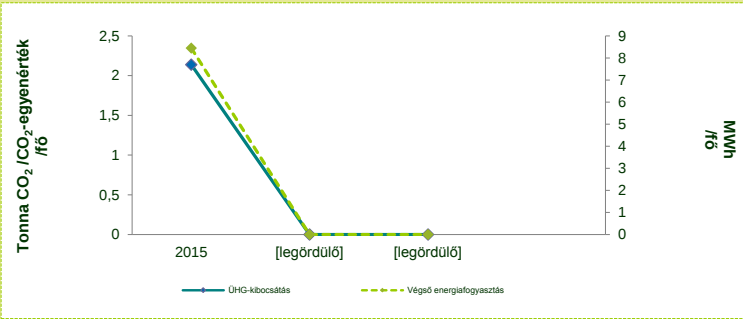

	2020	2030	[legördülő]
Az ÜHG-kibocsátás befejezett intézkedésekkel összefüggő becsült csökkenése			
Az ÜHG-kibocsátás folyamatban lévő intézkedésekkel összefüggő becsült csökkenése			
Az ÜHG-kibocsátás még meg nem kezdett intézkedésekkel összefüggő becsült csökkenése			
Az ÜHG-kibocsátás összes intézkedéssel összefüggő teljes csökkenése	0	26888	0

📌 Adja meg az értékeket az intézkedései végrehajtásának állapota szerint.

Az Ön teljesítménye az energiaellátás fenntarthatóságát és az éghajlatváltozás hatásainak mérséklését illetően

5) Üvegházhatásúgáz-kibocsátás és egy főre jutó végső energiafogyasztás

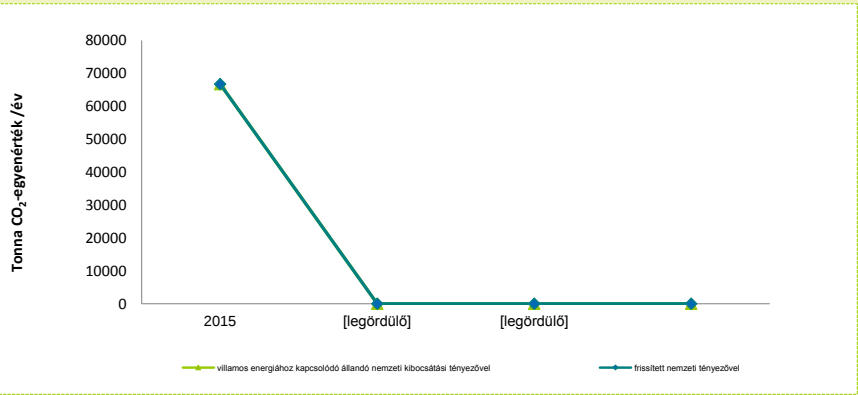

Adja meg az értékeket az érintett MEI-k száma szerint.

év	tonna/fő
2015	2,138862174
[legördülő]	#####
[legördülő]	#####

év	MWh/fő
2015	8,45
[legördülő]	#####
[legördülő]	#####

6) Üvegházhatásúgáz-kibocsátás (a villamos energiához kapcsolódó nemzeti kibocsátási tényezőre gyakorolt hatás)

év	Villamos energiához kapcsolódó nemzeti kibocsátási tényező bevétele	Állandó kibocsátási tényező	Évente frissített kibocsátási tényező	ÜHG-kibocsátások állandó nemzeti kibocsátási tényezővel	ÜHG-kibocsátások frissített nemzeti kibocsátási tényezővel
2015	0,36	0,36	-	66711	66711
[legördülő]	0	#####	#ZÉRÓOSZTÓ!	#####	#####
[legördülő]	0	#####	#ZÉRÓOSZTÓ!	#####	#####

*A villamos energiához kapcsolódó állandó nemzeti kibocsátási tényezőt teljes ÜHG-kibocsátás annak bemutatása érdekében került kiszámításra, hogy milyen hatást gyakorol az országos villamosenergia-hálózati mix megváltoztatása, és nem kapcsolódik közvetlenül az akciótervben szereplő intézkedésekhez..

7) Ágazatonkénti üvegházhatásúgáz-kibocsátás

	2015	[legördülő]	[legördülő]	
Önkormányzati	176	0	0	
Szolgáltatási	918	0	0	
Lakossági	35494	0	0	
Közvilágítás	346	0	0	
Ipar	5506	0	0	
Közlekedés	24271	0	0	
Egyéb	0	0	0	
Energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó	0	0	0	

gépelték, berendezéseivelésítmények és ipar
Közlekedés
Egyéb

Energiafogyasztáshoz nem kapcsolódó

8) Ágazatonkénti végső energiafogyasztás

	2015	[legördülő]	[legördülő]	
Önkormányzati	526	0	0	
Szolgáltatási	2587	0	0	
Lakossági	150158	0	0	
Közvilágítás	961	0	0	
Ipar	15443	0	0	
Közeledés	93833	0	0	
Egyéb	0	0	0	

9) Energiahordozónkénti végső energiafogyasztás

	2015	[legördülő]	[legördülő]	
Megújuló energiák	5005	0	0	
Fosszilis tüzelőanyagok	215563	0	0	
Fűtés/hűtés	0	0	0	
Villamos energia	42941	0	0	

*Megújuló energiaforrások nem villamos energiával összefüggő felhasználásra.
**A fűtés/hűtés energiamixe és a villamos energia nincs azonosítva.

10) Helyi energiatermelés

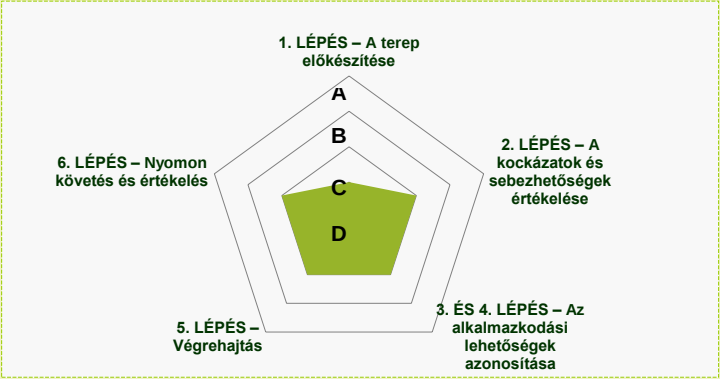
	2015	[legördülő]	[legördülő]	
Megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés	0	0	0	
Nem megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés	0	0	0	
Fűtés/hűtés biztosítása megújuló forrásból	0	0	0	
Fűtés/hűtés biztosítása nem megújuló forrásból	0	0	0	
Villamosenergia-fogyasztás	42940,608	0	0	
Fűtés/hűtés fogyasztása	0	0	0	

Megjegyzések:

2000 chars left

📄 Kérjük, töltsse ki a következő önellenőrző listát az F oszlopban (kötelező) az (alábbiakban bemutatott) A-B-C-D skálarendszer használatával. Azonosítsa a következő lépéseket/lehetséges fejlesztések területeit az I. oszlopban feltüntetett észrevételek révén (választható). Az egyes lépésekben az átlagos státuszt az alábbi (automatikusan kiszámított) pókgrafikonon, valamint az „Összefoglaló jelentés” oldalon jeleníti meg.

Allapoti skála	Allapot	Indikatív készültségi szint
D	Meg nem kezdett vagy most kezdett	0–25 %
C	További lépések	25–50 %
B	Előretörés	50–75 %
A	Vezetés átvétele	75–100 %

Alkalmazkodási ciklus lépései	Intézkedések	Az állapot önellenőrzése	Megjegyzések
1. LÉPÉS – A terep előkészítése az alkalmazkodáshoz ➡ STRATÉGIA	<u>Az alkalmazkodási kötelezettségvállalások meghatározása /beépítése a helyi éghajlat-változási politikába</u>	D	
	Humán, műszaki és pénzügyi erőforrások azonosítása	D	
	Alkalmazkodási csoport (tisztviselő) kijelölése az önkormányzati igazgatásban és egyértelmű feladatok hozzárendelése	D	
	Horizontális (azaz ágazati szintű osztályokon keresztül történő) koordinációt szolgáló mechanizmusok kiépítése	D	
	Vertikális (azaz kormányzati szinteken keresztül történő) koordinációt szolgáló mechanizmusok kiépítése	D	
	Egyeztetési és részvételi mechanizmusok felállítása, amelyek több érdekelt fél részvételét támogatják az alkalmazkodási folyamatban	D	
	Folyamatos kommunikációs folyamat megvalósítása (különböző célközönségek bevonása érdekében)	D	
2. LÉPÉS – Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelése ➡ KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK	A lehetséges módszerek és adatforrások feltérképezése a <u>Kockázatokra és sebezhetőségekre vonatkozó értékelés</u> elvégzése érdekében	C	
	Az éghajlattal kapcsolatos kockázatok és sebezhetőségek értékelésének (értékeléseinek) elvégzése	C	
	Az intézkedések lehetséges ágazatainak azonosítása és rangsorolása	C	
	A rendelkezésre álló ismeretek rendszeres időközönkénti felülvizsgálata és az új megállapítások beépítése	D	
3. ÉS 4. LÉPÉS – Az alkalmazkodási lehetőségek azonosítása, értékelése és kiválasztása ➡ INTÉZKEDÉSEK	Az alkalmazkodási lehetőségek teljes állományának összegyűjtése, dokumentálása és értékelése	C	
	Az <u>alkalmazkodás</u> meglévő politikákba és tervekbe történő <u>beépítése</u> lehetőségeinek értékelése, a lehetséges szinergiák és konfliktusok (pl. a hatásmérséklő intézkedésekkel) azonosítása	C	
	<u>Alkalmazkodási intézkedések</u> kidolgozása és elfogadása (a SECAP és/vagy más tervezési dokumentumok részeként)	D	
5. LÉPÉS – Végrehajtás ➡ INTÉZKEDÉSEK	Végrehajtási keret meghatározása egyértelmű mérföldkövekkel	C	
	<u>Alkalmazkodási intézkedések</u> végrehajtása és beépítése (amennyiben releváns) az elfogadott SECAP és/vagy más tervezési dokumentumokban meghatározottak szerint	C	
	Megtörtént az éghajlatváltozás-mérséklő és az alkalmazkodási célú intézkedések összehangolása	C	
6. LÉPÉS – Nyomon követés és értékelés ➡ MUTATÓK	Az alkalmazkodási intézkedésekre vonatkozó nyomonkövetési keret kialakítása	C	
	Megfelelő nyomonkövetési és értékelési mutatók azonosítása	B	
	Az előrehaladás rendszeres nyomon követése és jelentése a releváns döntéshozók számára	D	
	<u>Alkalmazkodási stratégia</u> és/vagy <u>Akcióterv</u> frissítése, felülvizsgálata és kiigazítása a nyomonkövetési és értékelési eljárás megállapításainak megfelelően	D	

500 chars left

500 chars left

500 chars left

500 chars left

500 chars left

1) Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokra és sebezhetőségekre vonatkozó értékelés(ek)

Cím	Szerző(k)	Év	Leírás	Korlát	Módszer és forrás(ok)	Közzétéve?
2. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2)	Nemzet Fejlesztési Minisztérium	2017	Magyarország felkészülési terve a globális felmelegedésre, klímaváltozásra.	Országos	szakmai dokumentumok, éghajlat modellek	✓
Globális megatrendek hatásai Magyarországon, Beszámoló az Európa jövőjének feltérképezése: a globális megatrendek nemzeti szintű hatásainak megértése	Földművelésügyi Minisztérium	2017	A globális megatrendek környezeti hatásainak bemutatása Magyarországra vonatkozólag	Országos	szakmai dokumentumok, adatbázisok, szakértői csoport ülések	✓
4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015-2020	Földművelésügyi Minisztérium	2015	A Program feladata, hogy az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési	Országos	szakmai dokumentumok, adatbázisok, elemzések	✓
Jelentés Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelési módszertanáról és annak eredményeiről	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	2014	Ár-és belvíz, súlyos viharok, szélsőséges hőmérséklet, erdőtűz valamint aszály kockázat értékelése	Országos	szakmai dokumentumok, adatbázisok, elemzések	✓
Veszprém Megye Klímastratégiája	Vibrocomp Kft	2018	Fő célja a lakosság, a közintézményi- és vállalkozói kör érzékenyítése az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokra, valamint a szükséges intézkedések, beavatkozási irányok meghatározása.	Megye	NATÉR adatok és információk, szakmai dokumentumok, ágazati szereplőkkel, civil szervezetekkel és települési önkormányzatokkal történt enveztetések . ágazati és	✓

❗ Szükség szerint további sorok hozzáadásával bővíthető

❗ Kattintson ide, hogy a Kockázat- és sebezhetőségi elemzést a helpdesk@mavors-adapt.eu címre megküldje – a Polgármesterek Szövetsége weboldalán lévő aláírói profiljában érheti el.

2) Az Ön helyi önkormányzata vagy régiója szempontjából különösen releváns, [éghajlattal kapcsolatos veszélyek](#) kockázata

<< Jelenlegi kockázatok >>		<< Várható kockázatok >>				
Éghajlattal kapcsolatos veszély típusa	Aktuális veszélyforrásból eredő kockázat foka	Intenzitás várható változása	Gyakoriság várható változása	Időkeret	Kockázathoz kapcsolódó mutatók	
Szélsőséges hő	Magas	Növekedés	Növekedés	Jelenlegi	hőségriadók száma (db), kánikulák gyakorisága - hossza (nap)	
Szélsőséges hideg	Mérsékelt	Nincs változás	Csökkenés	Jelenlegi	hideg napok száma, fagyos napok száma, havas napok száma (nap)	
Szélsőséges csapadék	Magas	Növekedés	Növekedés	Jelenlegi	csapadékváltozás, csapadékintenzitás (mm), (csapadékhullás eloszlás)	
Árvíz	Alacsony	Nincs változás	Nincs változás	Jelenlegi	csapadékváltozás (mm)	
Aszályok	Mérsékelt	Növekedés	Növekedés	Rövid lejáratú	csapadékváltozás (mm), csapadékeloszlás, érintett terület (m2)	
Viharok	Mérsékelt	Növekedés	Növekedés	Rövid lejáratú	viharok típusainak gyakoriság változása	
Erdőtűzek	Mérsékelt	Növekedés	Nincs változás	Jelenlegi	érintett területek nagysága (km2),	
Egyéb	Belvíz	Magas	Növekedés	Növekedés	Jelenlegi	belvízzel érintett területek nagysága (m2)
	Földhasználat változás	Alacsony	Növekedés	Növekedés	Rövid lejáratú	földhasznosítás változással érintett területek nagysága (m2)

❗ Rejtse el azokat a sorokat, amelyek nem vonatkoznak az Ön helyi önkormányzatára

❗ Csak azokra az éghajlattal kapcsolatos veszélyekre vonatkozóan kell kitölteni, amelyek érintik az Ön helyi önkormányzatát.

❗ A kockázattal kapcsolatos mutatókra vonatkozó példák megtekintéséhez kattintson ide

3) Az Ön helyi önkormányzatának vagy régiójának sebezhetőségei

Sebezhetőség típusa	Sebezhetőség leírása	Sebezhetőséghez kapcsolódó mutatók
Társadalmi-gazdasági:	Kedvezőtlen demográfiai folyamatok, öregedő helyi társadalom, alacsony vitalitási index, alacsony születésszám, növekvő természetes fogyás, negatív vándorlási egyenleg tapasztalható a népsségre vonatkozóan. Növekvő agglomeráció, mely számos területen hat (pl. növekvő közúti forgalom). A lakásállomány öregedett, ill. korszerűtlen, közepes szintű az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, mely magas energiafogyasztást eredményez az érintett épületek/településrészek esetében. A mezőgazdaság területén a belvízzel sújtott területek nagyságának növekedése várható, mely a terméshozamokra gyakorolhat kedvezőtlen hatást	lakónépesség száma és %-os megoszlása, munkanélküliek aránya az aktív korúakon belül, lakásállomány száma, lakott lakások száma, alacsony komfortfokozatú lakások aránya
Fizikai és környezeti:	A település földrajzi földrajzi elhelyzkedéséből adódóan a változékony éghajlat kedvez a szélsőséges időjárási viszonyok, veszélyhelyzetek kialakulásának.A Kisalföld felé való nyitottság teret ad Kárpát-medencébe Nyugatról és Északról betörő (akár extrém időjárási körülményeket okozó) légtömegeknek. A térséget környezeti-fizikai szempontokból mérsékelt sérülékenységgel jellemzi a területhasznosításból fakadóan így alacsony kockázattal kell számolni az erdőtűzek, míg mérsékelt és magas szinten az aszályok, viharok kockázatával elsősorban. A város, kiterjedésének és beépítettségének/struktúrájának köszönhetően városi hőszigetek jelennek meg.	átlagos éves/havi csapadékmennyiség %-os változása, átlagos éves/havi hőmérséklet %-os változása, zöldterületek nagysága, erdőszültségi fok, talaj degradációval érintett területek nagysága, besugárzás mértékének %-os változása

❗ A sebezhetőséggel kapcsolatos mutatókra vonatkozó példák megtekintéséhez kattintson ide

4) Az Ön helyi önkormányzatában vagy régiójában várható hatások

Érintett szakpolitikai ágazat		Várható hatás(ok)	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás várható foka	Időkeret	Hatáshoz kapcsolódó mutatók
Épületek		A hőhullámos napok számának és inteztítás növekedésének köszönhetően valószínűsíthetőleg növekszik a hűtés technikai berendezések iránti kereslet. A viharos napok számának és inteztítás növekedésének következtében növekszik az épület állomány károsodásának mértéke. Növekvő igény a hatékony fűtésre, hűtésre, szigetelésre.	Lehetséges	Mérsékelt	Rövid lejáratú	felújítandó épületek száma
Közlekedés		Vonalas infrastruktúra (áram vezetékek, utak, vasutak) károsodásának növekedése a viharos napok miatt. Közúti és vasúti közlekedés fennakadása (pl: felsővezeték szakadás vasút esetében, közút esetében kidőlt fa- áramvezeték) Gépjármű állomány növekedés, mely a légszennyezettség mértékét növeli.	Lehetséges	Mérsékelt	Rövid lejáratú	károsodott közlekedési infrastruktúra, gépjármű állomány mennyiségének- korának változása,
Energia		Heves viharok miatt áram vezetékek szakadás, megnövekedett energia igény Forró napok számának emelkedése nagyobb energiaigény/fogyasztás a légjavító berendezések használata miatt	Lehetséges	Mérsékelt	Rövid lejáratú	elfogyasztott energia mennyiség (kWh, GJ)
Vízgazdálkodás		Aszály miatt talaj potenciális vízraktározó képességének csökkenése (talaj nedvesség tartalmának csökkenése), megnövekedett vízszükséglet	Lehetséges	Magas	Rövid lejáratú	elfogyasztott vízmennyiség (l)
A földhasználat tervezése		talajerrózió	Lehetséges	Mérsékelt	Rövid lejáratú	érintett területek nagysága (ha)
Mezőgazdaság és erdészet		Belvíz terület elöntése miatt termés kiesés. Aszály miatt terméshozam csökkenés, Nem megfelelő mezőgazdasági művelés esetén talajerrózió mértékének növekedése, mely termés csökkenést idéz elő. Erdő és természetes vegetáció tüzesetek számának növekedése. Mezőgazdasági növények alacsony alkalmazkodóképessége miatt termés csökkenés várható. Erdők sérülékenységeinek növekedése, invazív fajok megjelenése a faunában	Lehetséges	Magas	Rövid lejáratú	talajdegradációval érintett területek nagysága (ha), terméshozam változás (t) megjelenő invazív fajok erdőtüz esetek száma
Környezetvédelem és biológiai sokféleség		Invazív fajok elterjedésének növekedése	Valószínűleg igen	Mérsékelt	Rövid lejáratú	invazív ill. allergén növények, növényfajok által érintett terület nagysága invazív fajok száma
Egészségügy		Többlethalalozás mértékének növekedése a hőhullámok miatt. Megbetegedések növekedése a megjelenő új fajok, kórokozók miatt.	Valószínűleg igen	Mérsékelt	Jelenlegi	extrém időjárási körülményekhez köthető ellátásra szoruló emberek száma
Polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése		Klimaváltozással összefüggő katasztrófahelyzetek gyakoriságának növekedése	Lehetséges	Alacsony	Középtávú célok	riasztások száma veszélyhelyzetek száma
Egyéb	Lakossági klímaváltozási attitűdök	Magán személyek érdektelensége valamint információ hiánya a klímaváltozással kapcsolatban	Lehetséges	Alacsony	Jelenlegi	

🔍 Rejtse el azokat a sorokat, amelyek nem vonatkoznak az Ön helyi önkormányzatára

📍 Csak azokra az ágazatokra vonatkozóan kell kitölteni, amelyek érintik az Ön helyi önkormányzatát.

📌 A hatással és ágazattal kapcsolatos mutatókra vonatkozó példák megtekintéséhez kattintson ide

1) Alkalmazkodási akcióterv(ek)

Cím	Rövid leírás	Elfogadás dátuma (ha van ilyen)	Nyelv	Közzétéve?
Veszprém megye Klímastratégiája	Fő célja a lakosság, a köztisztviselői- és vállalkozói kör érzékenyítése az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokra, valamint a szükséges intézkedések, beavatkozási irányok meghatározása.	2018	Nemzeti nyelv	✓
Nemzeti energiastratégia 2030	Célja a hazai energiaellátás hosszú távú fenntarthatóságának, biztonságának és gazdasági versenyképességének biztosítása.	2011.10.14	Nemzeti nyelv	✓
Nemzeti Épületenergetikai Stratégia	A Nemzeti Épületenergetikai Stratégia célja, hogy az épületek energiafogyasztása a lehető legnagyobb mértékben csökkenjen a rendelkezésre álló források felhasználásával a következő években és ezáltal csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása.	2015.03.15	Nemzeti nyelv	✓
Magyarország Nemzeti Energia- és Klímastratégia (tervezet)	Magyarország 2030-as megújuló energia részarányának növelését, energiahatékonyság növelését valamint az ÜHG kibocsátás csökkentését célzó terv.	2016	Nemzeti nyelv	✓
Magyarország Megújuló Energia Hasznosítása Cselekvési Terve 2010-2020	A megújuló cselekvési terv legfontosabb feladata azoknak az alapelveknek, cselekvési irányoknak és intézkedéseknek a kijelölése, amelyekkel teljesíthető az Európai Unió által Magyarország számára előírt – megújuló energiaforrások felhasználására vonatkozó 2020-ra érvényes – 13 százalékos célérték. A cselekvési terv felvázolja azokat a szabályozási ösztönzőket és adminisztratív eszközöket, amelyekkel előremozdítható az alternatív energiaforrások felhasználásának terjedése és meghatározza azokat az egyéb intézkedéseket (oktatás, szemléletformálás), amelyek az ambiciózus célérték eléréséhez szükséges társadalmi szemléletalakítást szolgálják.	2010.12.02	Nemzeti nyelv	✓
Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) Közlekedési Energhatékonság-javítási Cselekvési Terv	A Stratégia célkitűzései alapján a versenyképesség növelésével egyenértékű feladat a természeti és humán értékek, illetve erőforrások megőrzésének, a fenntartható növekedés feltételeinek biztosítása, továbbá az esetenként egymással is konfliktusban lévő környezeti és gazdasági, nemzeti és uniós célkitűzések összehangolása.	2013.10.14	Nemzeti nyelv	✓
Nemzeti Erdőstratégia	A stratégia kiterjed az állami és magán erdők hasznosítására, a közjóléti, gazdasági és védelmi célokra egyaránt.	2016.10.13	Nemzeti nyelv	✓
Energia-és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Terv	A Cselekvési Terv célja az energia- és klímatudatosság elterjesztése. A Cselekvési Terv intézkedéseinek hosszú távú célja, hogy a fogyasztók egyéni érdeküként kezeljék a fenntartható fejlődést szolgáló energiafogyasztás kialakítását, továbbé hogy a költségalapú szempontokon túl a környezetorientált és közösségi érdekek is jelentős súlyt képviseljenek fogyasztói döntéseik meghozatalakor.	2015.09.08	Nemzeti nyelv	✓
IV. Nemzeti Energhatékonsági Cselekvési Terv	A Nemzeti Energhatékonsági Cselekvési Terv az ország energiahatékonyságának javítását szolgáló, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket, azok elért és várható eredményeit, valamint az intézkedések megvalósításának feltételeit összefoglaló dokumentum.	2017.11.01	Nemzeti nyelv	✓

- Szükség szerint további sorok hozzáadásával bővíthető
- Küldje meg az Ön helyi alkalmazkodási akciótervét és más tervezési dokumentumait (ha van ilyen a helpdesk@mayors-adapt.eu címre.

Az alkalmazkodás beépítése más politikai területeken:

500 characters left

2) Alkalmazkodási intézkedések

- Sorolja fel az alkalmazkodási intézkedéseit az alábbi táblázatban. Az intézkedések átfogóak vagy reprezentatívak lehetnek, azokat a fenti pontban a helyi önkormányzat által hivatkozott egy vagy több dokumentumból kell közvetlenül átvenni.

							<< További kötelező mezők kizárólag a „Kulcsfontosságú intézkedésekre” >>						
Ágazat	Cím (max. 120 kar.)	Rövid leírás (max. 300 kar.)	Felelős szerv/osztály	Végrehajtási időkeret		Végrehajtási állapot	A hatásmérséklést is érintő intézkedés?	Kiválasztás kulcsfontosságú intézkedésként (🔑)	Bevont érdekelt felek	Kezelt kockázat és/vagy sebezhetőség	Elért eredmények (min. 1)	Költségek (€)	
				Kezdés	Befejezés							Beruházás	Nem beruházási jellegű
Egyéb	GINOP-1.2.2-15 - Mikro-kis és közép vállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása	Az ÖKOSYS Zrt. lebomló evőeszközzgyártás technológiájának kialakítása.	vállalkozás	2016	2017	Befejezve						100000	
Mezőgazdaság és erdészet	VP-4-11.1.-11.2.-15. - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása	Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása	magánszemély/KKV	2016	2018	Befejezve						100000	
Mezőgazdaság és erdészet	VP4-10.2.1.1.-15 - A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése	A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése	magánszemély/KKV	2016	2018	Befejezve						181250	
Közlekedés	TOP-3.1.1-15-VE1 - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	1. Pápa – Bázisrepülőtér kerékpáros útvonal kialakítása 2. Téglagyári út / Szent István út körforgalmi csomópont és környezete 3. Gyalogos átkelők létesítése 4. Településkapuk létesítése 5. Lámpás forgalomirányítás Somlai / Bocsor kereszteződésben	önkormányzat	2017	2019	Folyamatban van						1562500	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	TOP-2.1.3-15-VE1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Pápa város észak-nyugati részének csapadékvíz elvezetése és a Tapolcaíi Vízbázis védelme	önkormányzat	2017	2020	Folyamatban van						1250000	
Egyéb	TOP-2.1.2-15-VE1 - Zöld város kialakítása	TÖRTÉNELMI ANGOLPARK FUNKCIÓBŐVÍTŐ MEGÚJÍTÁSA AZ ESTERHÁZY-KASTÉLY KÖRNYEZETÉBEN	önkormányzat	2017	2020	Folyamatban van						3125000	

Egészségügy	TOP-4.1.1-15-VE1 - Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Korszerű intézményi környezet kialakítása a Huszár lakótelepen, az egészségügyi alapellátás számára	önkormányzat	2017	2018	Befejezve						187500	
A földhasználat tervezése	TOP-2.1.1-15-VE1 - Barnamezős területek rehabilitációja	Felhagyott ipari-szolgáltató peremterület környezeti rehabilitációja	önkormányzat	2017	2020	Folyamatban van						5493750	
Mezőgazdaság és erdészet	VP5-8.6.2-16 - Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek	Erdői termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek (gépek beszerzése, üzemanyagtámogatás)	magánszemélyek/KKV	2017	2019	Befejezve						15000	
Egyéb	TOP-2.1.2-16-VE1 - Zöld város kialakítása	városi rehabilitáció II. ütem	önkormányzat	2018	2020	Folyamatban van						1794686	
Mezőgazdaság és erdészet	VP5-8.1.1-16 - Erdősítés támogatása	Erdősítés támogatása, eszköz beszerzés, facsemete támogatás	magánszemély	2018	2019	Befejezve						23437,5	
Mezőgazdaság és erdészet	VP2-6.1.1-16 - A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	magánszemély	2018	2020	Folyamatban van						52562,5	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	VP4-4.4.1-16 - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások	Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások	vállalkozás	2018	2020	Folyamatban van						131550	
Mezőgazdaság és erdészet	GINOP-1.2.1-16 - Mikro-, kis- és közép vállalkozások termelési kapacitásainak bővítése Pápa "Talajerőgazdálkodási" Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság Kapacitásbővítés a Talajerőgazdálkodási Kft-nél	A meglévő technológia alapján nem változik, csupán kapacitásbővítés valósul meg, illetve az automatizálási fok javul, amely növeli a hatékonyságot	vállalkozás	2018	2019	Befejezve						210937,5	
Közlekedés	TOP-3.1.1-16-VE1 - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	1. Várkert út – Vajda lakótelep kerékpáros útvonal kialakítása 2. Igal lakótelepre vezető kerékpáros útvonal felújítása 3. Acsádi – Táncsics – Szabó Dezső utak kereszteződésében körforgalom kialakítása és Vak Bottyán utca új nyomvonalának kialakítása a körforgalomtól kezdődően	önkormányzat	2018	2020	Folyamatban van						1282138	
Energia	KEHOP-5.2.3-16 - Egyházak épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosításának lehetőségével	Dunántúli Református Egyházkerület zanzorciuma épületeinek energetikai felújítása	Dunántúli Református Egyházkerület	2017	2019	Befejezve						781250	
Energia	KEHOP-5.2.3-16 - Egyházak épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosításának lehetőségével Pápa	A Veszprémi Főegyházmegye oktatási intézmények épületenergetikai korszerűsítése	Veszprémi Főegyházmegye	2017	2017	Befejezve						498595	
Energia	KEHOP-5.2.11-16 - Fotovoltaikus rendszerek kialakítása központi költségvetési szervek részére	A Pápai Szakképzési Centrum tagintézményein fotovoltaikus rendszerek kialakítása	Pápai Szakképzési Centrum	2017	2018	Befejezve						382316	
Energia	KEHOP-5.2.10-16 - Költségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	A Batthyány Lajos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium épületének energetikai korszerűsítése	Batthyány Lajos Szakgimnázium és Szakközépiskola Kollégium	2018	2018	Befejezve						288315	
Energia	KEHOP-5.2.10-16 - Költségvetési szervek pályázatos épületenergetikai fejlesztései	Türr István Kollégium energetikai felújítása	Pápai Tankerületi Központ	2019	2020	Folyamatban van						239851	
Egyéb	Klíma változással kapcsolatos (védekezés és alkalmazkodást segítő) szemléletformáló rendezvények különböző célcsoportok részére	Klíma változás elleni védekezés, adaptáció, ismeretterjesztése (hőhullám elleni védekezés, csapadékvíz hasznosítás, aszály elleni védekezés stb.)	Önkormányzatok és civil szervezetek	2019	2030	Nem kezdődött el						17700638,5	
Hulladékgazdálkodás	Szennyvízhálózat kiépítése/fejlesztése	A településen lévő háztartások által kibocsátott szennyvíz megfelelő kezelésének biztosítása	Önkormányzat	2019	2030	Nem kezdődött el							
Mezőgazdaság és erdészet	Erdősítés, erdőműveltség arányának növelése	Az erdő területek arányának növelése, mely, javítja adott terület vízháztartását, levegőminőségét, mikroklimát illetve szén-dioxid megkötést is eredményez.		2019	2030	Nem kezdődött el							
Vízgazdálkodás	Bel- és csapadék vízvédelmi rendszer építése	Elsődleges célja a bel-és csapadékvizek belterületről való biztonságos elvezetésének érdekében a vízkárokkal veszélyeztetett területeken a csapadékvíz elvezető, belvízelvezető infrastruktúra fejlesztése, a csapadékvíz okozta károk enyhítése, illetve megszüntetése.	Önkormányzat	2019	2030	Nem kezdődött el							
Vízgazdálkodás	Bel-és csapadékvíz összegyűjtése és felhasználása	Az összegyűjtött bel és csapadékvíz, összegyűjtése tárolókba, hogy a csapadékszegény időszakban mezőgazdasági öntözésre lehessen felhasználni.	Önkormányzatok	2019	2030	Nem kezdődött el							
Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági területeken öntöző rendszerek fejlesztése, bővítése	Célja aszályos időszakoknál a természet növények víz utánpótlásának biztosítása	önkormányzat	2019	2030	Nem kezdődött el							
Egyéb	Települési hőszigetek felmérése, hatásainak mérséklése, megszüntetése	Települési hőszigetek felmérése, hatásainak mérséklése, megszüntetése	önkormányzat	2019	2030	Nem kezdődött el							
Épületek	Zöldhomlokzatok, függőleges zöldfelületek tervezésének beépítése a helyi építészetbe	Célja javítani a települések levegőminőségét	önkormányzat	2019	2030	Nem kezdődött el							

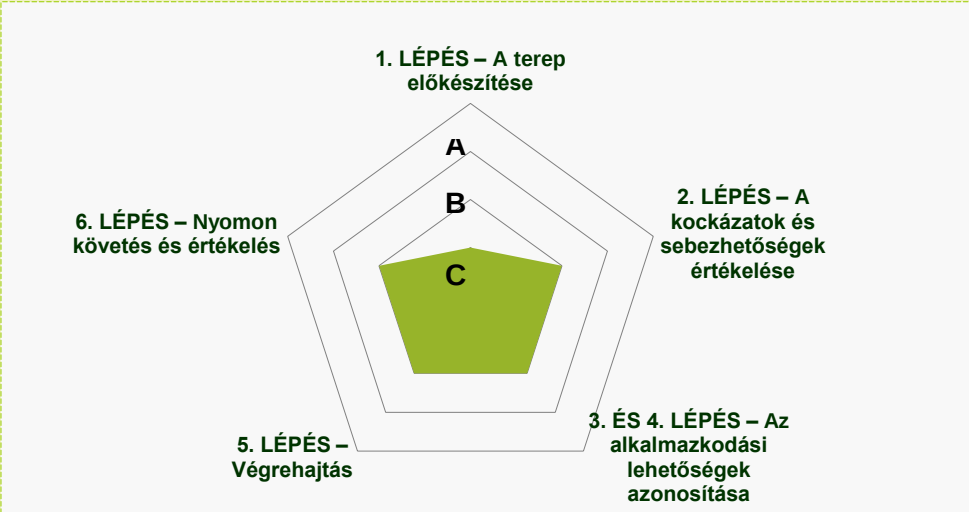
① Szükség szerint adjon hozzá/rejtsen el további sorokat.

① A kezelt kockázat/sebezhetőség és/vagy az elért eredmény mennyiségi meghatározásához kattintson a mutatókra vonatkozó példák megtekintéséhez.

❗ Az alábbi táblázatokat és grafikonokat automatikusan hozza létre a rendszer az előző lapokon jelentett adatok alapján.

1) Aláírói státusz az alkalmazkodási ciklusban

[Forrás: „Alkalmazkodási eredménytábla” lap]

D: Meg nem kezdett vagy most kezdett
C: További lépések
B: Előretörés
A: Vezetés átvétele

2) Kockázatminősítési mátrix

[Forrás: „Kockázat- és sebezhetőségi értékelés” lap]

Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó veszély típusa		Kockázati szint	Intenzitás várható változása	Gyakoriság várható változása	Időkeret
Szélsőséges hő		!!!	↑	↑	
Szélsőséges hideg		!!	↔	↓	
Szélsőséges csapadék		!!!	↑	↑	
Árvíz		!	↔	↔	
Tengerszint megemelkedése					
Aszályok		!!	↑	↑	▶
Viharok		!!	↑	↑	▶
Földcsuszamlások					
Erdőtüzek		!!	↑	↔	
Egyéb	Belvíz	!!!	↑	↑	
Egyéb	Földhasználat változás	!	↑	↑	▶

!: Alacsony ↑: Növekedés |: Jelenlegi
!!: Mérsékelt ↓: Csökkenés |▶: Rövid lejáratú
!!!: Magas ↔: Nincs változás |▶▶: Középtávú célok
[?]: Nem ismert [?]: Nem ismert |▶▶▶: Hosszú távú
[?]: Nem ismert

3) Hatásminősítési mátrix

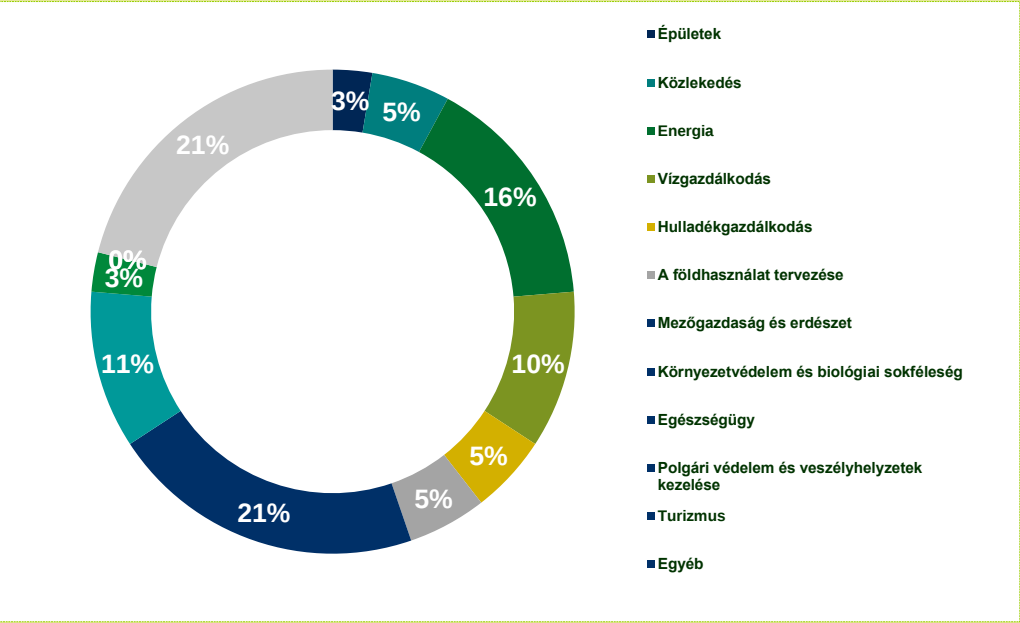
[Forrás: „Kockázat- és sebezhetőségi értékelés” lap]

Érintett szakpolitikai ágazat	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás várható foka	Időkeret
Épületek	Lehetséges	!!	▶
Közlekedés	Lehetséges	!!	▶▶
Energia	Lehetséges	!!	▶▶▶
Vízgazdálkodás	Lehetséges	!!!	▶▶▶
Hulladékgazdálkodás			
A földhasználat tervezése	Lehetséges	!!	▶▶
Mezőgazdaság és erdészet	Lehetséges	!!!	▶▶▶
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Valószínűleg igen	!!	▶▶▶
Egészségügy	Valószínűleg igen	!!	▶▶▶
Polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése	Lehetséges	!	▶▶▶▶
Turizmus			
Lakossági			
Egyéb klímaváltozási attitűdök	Lehetséges	!	▶

!: harmadlagos	!: Jelenlegi
!!: Mérsékelt	▶!: Rövid lejáratú
!!!: Magas	▶▶!: Középtávú célok
[?]: Nem ismert	▶▶▶!: Hosszú távú
	[?]: Nem ismert

4) (Jelentett) alkalmazkodási intézkedések ágazatonként

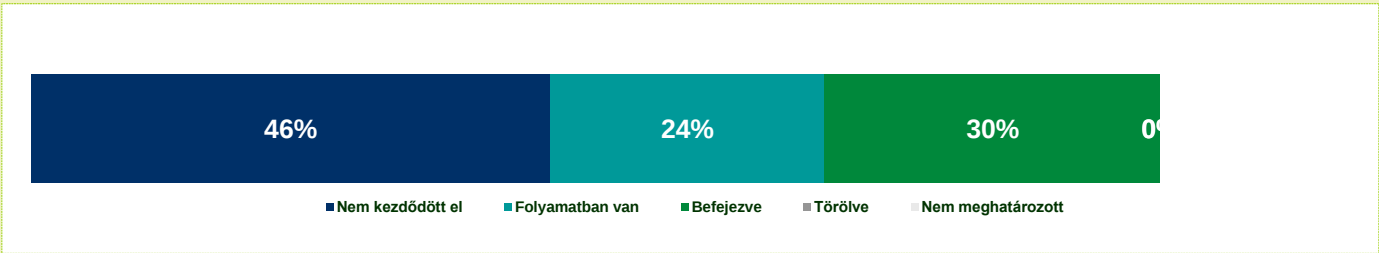
[Forrás: „Alkalmazkodási intézkedések” lap]

Ágazat	A jelentett intézkedések száma
Épületek	1
Közlekedés	2
Energia	6
Vízgazdálkodás	4
Hulladékgazdálkodás	2
A földhasználat tervezése	2
Mezőgazdaság és erdészet	8
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	4
Egészségügy	1
Polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése	0
Turizmus	0
Egyéb	8

4) (Jelentett) alkalmazkodási intézkedések állapota

[Forrás: „Alkalmazkodási intézkedések” lap]

Intézkedés állapota	A jelentett intézkedések száma	
Nem kezdődött el	17	46%
Folyamatban van	9	24%
Befejezve	11	30%
Törölve	0	0%
Nem meghatározott	0	0%
Összesen:	37	

5) Megjegyzések

❗ E melléklet kizárólag ihletforrásként szolgál. Egyik mutató sem kötelező, hanem inkább illusztrációs példaként szolgálnak. Kizárólag a folyamat alapú mutatók (az „Alkalmazkodási eredménytáblán” javasolt A-B-C-D skálarendszer) kötelező jellegűek.

→ Tartalomjegyzék

A mutatók típusa	Meghatározás	Minimális jelentéstételi követelmények	Eredmény	Kapcsolat
<u>Folyamatalapú mutatók</u>	nyomon követik, hogy a helyi önkormányzat hol tart az alkalmazkodási folyamatban (önértékelési kérdések és az A-B-C-D skálarendszer révén).	Kötelező (az „Alkalmazkodási eredménytáblában”)	Pókgrafikon (az Excel állítja elő)	 (Alkalmazkodási eredménytábla)
<u>Sebezhetőségi mutatók</u>	információt nyújtanak a helyi önkormányzat éghajlatváltozással kapcsolatos hatásokkal szembeni sebezhetőségének szintjét illetően,	Opcionális (azonban erősen ajánlott a „Kockázatok és sebezhetőségek” lapon jelentett fő sebezhetőségeket illetően)	**	
<u>Hatásmutatók</u>	útmutatást adnak a helyi önkormányzat által a területén mért hatásokról (pl. a környezetre, társadalomra és gazdaságra gyakorolt hatás).	Opcionális (azonban erősen ajánlott a „Kockázatok és sebezhetőségek” lapon jelentett fő hatásokat illetően)	Kockázat és hatás minősítési mátrix (Excellel előállítva)	
<u>Eredménymutatók</u>	mennyiségileg meghatározzák az alkalmazkodási intézkedések teljesítésében elért előrehaladást és eredményt (pl. csökkentett sebezhetőség / fokozott ellenálló képesség) a különböző ágazatokban.	Opcionális (de legalábbis az 1-es erősen javasolt az „Intézkedés” lapon jelentett „Kulcsfontosságú intézkedésenként”)	Kulcsfontosságú tények és számadatok a Szövetségről (a Szövetség weboldalának meglátogatásához)	

→ Mutatók

❗ Az alábbiakban a mutatókra vonatkozó példák felsorolását találja (nem kimerítő jellegű); kérjük, válassza ki helyi önkormányzata által az előrehaladás mérésére használt bármely mutatót és egészítse ki a felsorolást a saját mutatóival - egyszerűen adjon hozzá / rejtse el sorokat szükség szerint. Felhívjuk figyelmét, hogy a mutatók a jelen sablon korábbi oldalain található különböző ágazatok és kategóriák alapján vannak besorolva.

Sebezhetőség típusa	Sebezhetőséghez kapcsolódó mutatók	Egység	Bázisév	Várható változás	Időkeret
Éghajlati	Szélsőséges hőmérséklettel érintett napok/éjszakák száma (a nappali/éjszakai éves/szezonális referencia-hőmérsékletekhez viszonyítva)	Napok/éjszakák száma		[Legördülő]	[Legördülő]
Éghajlati	Kánikulák/hideghullámok gyakorisága	Havi/éves átlag		[Legördülő]	[Legördülő]
Éghajlati	Szélsőséges csapadékkal érintett napok/éjszakák száma (az egyes évszakok nappali/éjszakai éves/szezonális referencia-csapadékmennyiségéhez viszonyítva)	Napok/éjszakák száma		[Legördülő]	[Legördülő]
Éghajlati	Esőzés nélküli egymást követő napok/éjszakák száma	Napok/éjszakák száma		[Legördülő]	[Legördülő]
Társadalmi-gazdasági	Jelenlegi lakosság száma a 2020-as/2030-as/2050-es várakozásokhoz viszonyítva	Lakosok száma		[Legördülő]	[Legördülő]
Társadalmi-gazdasági	Népsűrűség (X. évben az X. országban/régióban jellemző országos/regionális átlaghoz viszonyítva)	Emberek száma km ² -enként		[Legördülő]	[Legördülő]
Társadalmi-gazdasági	Az érzékeny népességcsoportok %-os hányada (pl. idősek (65+)/fiatalok (25-), egyedülálló nyugdíjas háztartások, alacsony jövedelmű/munkanélküli háztartások) – az X. évben az X. országban az országos átlaghoz viszonyítva	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Társadalmi-gazdasági	Veszélyeztetett (pl. árvíz/aszály/kánikula/erdőtűz vagy természeti tűz) területeken élő lakosság %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Társadalmi-gazdasági	A sürgősségi/tűzoltó szolgálatok számára hozzáférhetetlen területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Az átlagos éves/havi hőmérséklet %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Az átlagos éves/havi csapadékmennyiség %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Veszélyeztetett (pl. árvíz/aszály/kánikula/erdőtűz vagy természeti tűz) területeken lévő közlekedési hálózat hossza (pl. közúti/vasúti)	Km		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Szélsőséges időjárási körülményekkel / talajerózióval érintett partvonal / folyó(k) hossza (alkalmazkodás nélkül)	Km		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Alacsonyan vagy magasan fekvő területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Parti vagy folyó menti területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Védett (ökológiaailag és/vagy kulturálisan érzékeny) területek %-a / erdővel borított területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Veszélyeztetett (pl. árvíz/aszály/kánikula/erdőtűz vagy természeti tűz) (pl. lakossági/kereskedelmi/mezőgazdasági/ipari/idegenforgalmi) területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Jelenlegi egy főre jutó energiafogyasztás a 2020-as/2030-as/2050-es előrejelzésekkel összevetve	MWh		[Legördülő]	[Legördülő]
Fizikai és környezeti	Jelenlegi egy főre jutó vízfogyasztás a 2020-as/2030-as/2050-es előrejelzésekkel összevetve	m ³		[Legördülő]	[Legördülő]
Egyéb [kérjük, részletezze]	Egyéb [kérjük, részletezze]	[kérjük, részletezze]		[Legördülő]	[Legördülő]
› KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK					

MELLÉKLET - Alkalmazkodási mutatók						 HOME
Érintett ágazat(ok)	Hatáshoz kapcsolódó mutatók	Egység	Bázisév	Várható változás	Időkeret	
Épületek	Szélsőséges időjárási viszonyok/körülmények következtében károsodott (köz célú/lakáscélú/szolgáltató) épületek száma vagy %-a	(évente / egy bizonyos időszakban)		[Legördülő]	[Legördülő]	
Közlekedés, energia-, víz-, hulladékgazdálkodás, IKT	Szélsőséges időjárási viszonyok/körülmények következtében károsodott közlekedési/energia-/víz-/hulladékgazdálkodási/IKT infrastruktúra mennyisége vagy %-a	(évente / egy bizonyos időszakban)		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Szélsőséges időjárási viszonyok/körülmények által érintett szürke/kék/zöld területek %-a (pl. hőszigetelés, árvíz, kőomlás és/vagy földcsuszamlás, erdőtüz/természeti tűz)	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Közlekedés, energia-, víz-, hulladékgazdálkodás, polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése	Közzolgáltatás megszakadása napjainak száma (pl. energia-/vízellátás, egészségügy/polgári védelem/sürgősségi szolgáltatások, hulladékgazdálkodás)			[Legördülő]	[Legördülő]	
Közlekedés, energia-, víz-, hulladékgazdálkodás, polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése	Közzolgáltatások (pl. energia-/vízellátás, tömegközlekedési forgalom, egészségügy/polgári védelem/sürgősségi szolgáltatások) megszakadásának átlagos (órákban kifejezett) hossza	óra		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egészségügy	Szélsőséges időjárási viszonyok/körülmények (pl. kánikula vagy hideghullám) miatt megsérült/kitelepített/átköltöztetett személyek száma	(évente / egy bizonyos időszakban)		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egészségügy	Szélsőséges időjárási viszonyokhoz/körülményekhez (pl. kánikula vagy hideghullám) kapcsolódó halálesetek száma	(évente / egy bizonyos időszakban)		[Legördülő]	[Legördülő]	
Polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése	Szélsőséges időjárási körülmények esetén a rendőrségi/tűzoltó/sürgősségi szolgálatok átlagos válaszideje (percekben kifejezve)	perc		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egészségügy	Kiadott vízminőségi figyelmeztetések száma	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egészségügy	Kiadott levegőminőségi figyelmeztetések száma			[Legördülő]	[Legördülő]	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Talajerózióval /talajminőség romlásával érintett területek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Szélsőséges időjárási esemény(ek)ből eredő élőhelyvesztések %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Őshonos fajok változásának %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Környezetvédelem és biológiai sokféleség	Szélsőséges időjárási viszonyokhoz/körülményekhez kapcsolódó megbetegedésekkel érintett őshonos (növény/állat) fajok %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Szélsőséges időjárási viszonyokból/körülményekből (pl. aszály/vízhiány, talajerózió) következő mezőgazdasági veszteségek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Szélsőséges időjárási esemény(ek)ből eredő állatállomány-veszteségek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Terméshozam / éves legelőtermelékenység alakulásának %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Kártevők/kórokozók által előidézett állatállomány-veszteségek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Kártevők/kórokozók által előidézett faanyagveszteségek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Erdőösszetétel változásának %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Vízkivétel változásának %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Turizmus	Turistaforgalom / turisztikai tevékenységek %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	A szélsőséges időjárási körülményekből eredő éves közvetlen gazdasági veszteségek euróban (pl. a kereskedelmi/mezőgazdasági/ipari/idegenforgalmi ágazatokban)	EUR/év		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Kapott kártalanítás éves összege euróban (pl. biztosítás)	EUR/év		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Egyéb [kérjük, részletezze]			[Legördülő]	[Legördülő]	
						› KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK

MELLÉKLET - Alkalmazkodási mutatók						 HOME
Érintett ágazat(ok)	Eredményhez kapcsolódó mutatók	Egység	Bázisév	Várható változás	Időkeret	
Épületek	Adaptív ellenálló képesség létrehozása céljából felújított (közcélú, lakó-/szolgáltató) épületek %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Közlekedés, energia-, víz-, hulladékgazdálkodás, IKT	Adaptív ellenálló képesség létrehozása céljából felújított közlekedési/energiaellátási/vízellátási/hulladékgazdálkodási/IKT infrastruktúra %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Zöld és kék infrastruktúra/területek (felszín) %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Kapcsolódó zöld- és kék területek %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Zárt felszínek / talajnedvességi szint %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Túlzott esővíz lefolyás %-os változása (talajba beszivárgás változása miatt)			[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Árnyékolás %-os változása (és ehhez kapcsolódó városi hőszigetethatás)	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
A földhasználat tervezése	Irányított kiigazítást szolgáló partvonal %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Vízgazdálkodás	Vízvesztesség %-os változása (pl. a vízelosztó rendszerben felmerülő szivárgás miatt)			[Legördülő]	[Legördülő]	
Vízgazdálkodás	Esővíz (újrafelhasználási célú) tárolásának %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Hulladékgazdálkodás	Összegyűjtött / újrahasznosított / ártalmatlanított / elégetett szilárd hulladék %-os változása			[Legördülő]	[Legördülő]	
Környezet és diverzitás	Helyreállított élőhelyek %-a / Védett fajok %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Az alkalmazkodási intézkedésekből eredő terméshozam %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági/öntözési célú vízfogyasztás %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Mezőgazdaság és erdészet	Helyreállított erdő %-a	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Turizmus	Turistaforgalom %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Turizmus	Turisztikai tevékenységek %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Szélsőséges időjárási körülményekkel összefüggő helyreállítási és újjáépítési költségek %-os változása	%		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	alkalmazkodási kutatási beruházás euróban (pl. talajvédelem, víz-/energiahatékonyság...) a város / más érdekelt felek által	€		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	város általi beruházás az oktatásba / egészségügyi és sürgősségi rendszerekbe euróban	€		[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Polgároknak és helyi érdekelt feleknek szóló figyelemfelkeltő események száma			[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Személyzetnek szóló képzések száma			[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Az alkalmazkodási folyamat mérföldköveire vonatkozó döntéshozatalban közösségi részvételi tevékenységek révén bevont közvetlen kedvezményezettek száma			[Legördülő]	[Legördülő]	
Egyéb	Egyéb [kérjük, részletezze]			[Legördülő]	[Legördülő]	
						 ALKALMAZKODÁSI INTÉZKEDÉSEK

→ **Releváns erőforrások**

[EUROSTAT Urban Audit – Database](#)

[EEA Urban Vulnerability Map book – Tool](#)

[EEA Urban Vulnerability Map book – Factsheets](#)

[Urban Vulnerability Indicators – Technical Report \(ETC-CCA & ETC-SIA, 2012\)](#)

["World Council on City Data" – Open Data Portal](#)

[ISO 37120 Fenntartható közösségek kialakítása: A városi szolgáltatások és az életminőség mutatói \(ISO 2014. május\)](#) - *Megjegyzés: a szabványokra vonatkozás csak tájékoztató jellegű előadások érhetők el..*

[Planning for Adaptation to Climate Change – Guidance Document \(ACT Life project, 2013\)](#)

Tüzelőanyag-kibocsátási tényezők adatbázisa

		Fosszilis tüzelőanyagok											Megújuló energiaforrások														
A Szövetség sablonja szerinti energiahordozók		Földgáz	Cseppfolyós gáz		Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén			Egyéb fosszilis tüzelőanyagok		Növényi olaj	Bioüzemanyag (1)		Bioüzemanyag (2)		Egyéb biomassa (1)	Egyéb biomassa (2)	Egyéb biomassa (3)		Egyéb biomassa (4)	Egyéb biomassa (5)	Naphőenergia	Geotermikus energia	
IPCC Energiahordozók		Földgáz	PB-gáz	Földgázból származó folyadékok	Gázolaj/dízelolaj	Gázolaj/dízelolaj	Motorbenzin	Lignit	Antracit	Egyéb bitumenes kőszén	Gyenge bitumenes szén	Települési hulladék (nembiomassza-hányad)	Tőzeg	Egyéb folyékony bioüzemanyagok	Biobenzin	Biodízelek	Biogáz	Települési hulladék (biomasszahányad)	Faanyag	Fahulladék	Egyéb elsődleges szilárd biomassa						
Fenntarthatósági kritériumok ^(A)														(s)	(ns)	(s)	(ns)	(s)	(ns)	(s)	(ns)	(s)	(ns)	-	-	-	
IPCC	t CO ₂ /MWh	0,202	0,227	0,231	0,267	0,267	0,249	0,364	0,354	0,341	0,346	0,330	0,382	0,000	0,287	0,000	0,255	0,000	0,255	0,197	0,000	0,000	0,403	0,403	0,360	-	-
	t CO ₂ -egyenérték/MWh	0,202	0,227	0,232	0,268	0,268 ^(B)	0,250 ^(B)	0,365	0,356	0,342	0,348	0,337	0,383	0,001	0,302	0,001	0,256	0,001	0,256	0,197	0,007	0,007	0,410	0,410	0,367	-	-
LCA	t CO ₂ /MWh	0,221	n.a.	n.a.	0,292	0,292	0,299	0,368	0,379	0,366	0,371	0,181	0,386	0,171	0,194	0,147	n.a.	0,107	0,006	0,409	0,193	n.a.	n.a.	n.a.	n.a. ^(B)	n.a. ^(B)	
	t CO ₂ -egyenérték/MWh	0,237	n.a.	n.a.	0,305	0,305	0,307	0,375	0,393	0,380	0,385	0,174	0,392	0,182 ^(B)	0,206 ^(B)	0,156 ^(B)	n.a.	0,106	0,013	0,416 ^(B)	0,184	n.a.	n.a.	n.a.	n.a. ^(B)	n.a. ^(B)	

^(b) ha a termelés során teljesítik a fenntarthatósági kritériumokat

^(ns) ha a termelés során nem teljesítik a fenntarthatósági kritériumokat

- a. az IPCC kibocsátási tényezőit nullára kell jelenteni, ha a bioüzemanyagok/biomassa teljesítik a fenntarthatósági kritériumokat; a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó kibocsátási tényezőket kell használnia, ha a bioüzemanyagok nem fenntarthatók. (s) fenntarthatók, (ns) nem fenntarthatók
- b. Figyelembe véve a helyhez rögzített forrásokból származó égetésekből eredő CH4 N2O kibocsátásokat is
- c. Amennyiben úgy dönt, hogy szén-dioxid-egyenértékben jelent, kérjük, vegye figyelembe, hogy a közlekedési ágazat kibocsátási tényezői 8%-kal magasabbak az itt megadott értékeknél, amelyek a helyhez rögzített forrásokra jellemzőek.
- d. Konzervatív számadat a pálmaolajból származó tiszta növényi olajjal kapcsolatban. Felhívjuk figyelmét, hogy a számadat a legrosszabb etanol növényolaj útvonalat és nem szükségszerűen a jellemző útvonalat mutatja. Ez a számadat nem tartalmazza a közvetlen és közvetett földhasználat változásának hatásait. Ezek figyelembevételre kerülnek az alapértelmezett érték 9 t CO2-egyenérték/MWh-nek is megfelelően, amennyiben az erdőterületet a trópusokon átalakítanánk
- e. Konzervatív számadat a búzából származó etanolról. Felhívjuk figyelmét, hogy a számadat a legrosszabb etanol útvonalat és nem szükségszerűen a jellemző útvonalat mutatja. Ez a számadat nem tartalmazza a közvetlen és közvetett földhasználat változásának hatásait. Ezek figyelembevételre kerülnek az alapértelmezett érték 9 t CO2-egyenérték/MWh-nek is megfelelően, amennyiben az erdőterületet a trópusokon átalakítanánk
- f. Konzervatív számadat a pálmaolajból származó biodízelrel kapcsolatban. Felhívjuk figyelmét, hogy a számadat a legrosszabb biodízel útvonalat és nem szükségszerűen a jellemző útvonalat mutatja. Ez a számadat nem tartalmazza a közvetlen és közvetett földhasználat változásának hatásait. Ezek figyelembevételre kerülnek az alapértelmezett érték 9 t CO2-egyenérték/MWh-nek is megfelelően, amennyiben az erdőterületet a trópusokon átalakítanánk
- g. A számadat tükrözi a termelést és a helyi/regionális faszállítást Németországra nézve, a következő feltételezésekkel: kérges lucfenyőtuskó; újraerdősített kezelt erdő; termelésimix-bevitel a fűrésztelepre, az üzembe; és 44%-os víztartalom. Szén-dioxid-hozzáadás figyelembevételre kerül. Az e kibocsátási tényezőzt használó helyi önkormányzatnak javasoljuk annak ellenőrzését, hogy az a helyi körülményeket tükrözi-e és, hogy alakítsa ki a saját kibocsátási tényezőjét, amennyiben a körülmények eltérőek. Ezt csupán egy referenciaérték-készlet és egy másik LCA esettanulmányt lehetne elvégezni egy variációs terjedelmen átvéltó szétágazás meghatározásához. Ezt a jelen útmutató következő frissítéséig meg fogják valósítani.
- h. Az adatok nem állnak rendelkezésre, azonban a kibocsátások feltételezhetően alacsonyak (mindazonáltal a hőszivattyúk villamosenergia-fogyasztásából eredő kibocsátásokat a villamos energiára vonatkozó kibocsátási tényezők felhasználásával becsülje meg). Az e technológiákat használó helyi önkormányzatokat bátorítjuk arra, hogy próbálják megszerezni ezeket az adatokat.

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

120.

Tisztelt Képviselőtestület!

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete ez év folyamán döntött több, a Pápai Ipari Park területén található ingatlan értékesítéséről. Nyilvános pályázaton az ingatlanok tulajdonjogát a CHI FU Central Europe Kft. nyerte el. A Pápai Hús Kft-t is üzemeltető cégcsoport érdekeltségi körébe tartozó befektetők célja a Kisfaludy utcai telephelyen működő húszüzem kiváltása, korszerű technológia megoldásokkal új feldolgozó üzem és beszállítói vállalkozások letelepítése az Ipari Parkban.

A településrendezési eszközök átfogó felülvizsgálata a Képviselőtestület döntésével szeptemberben lezárul, az új helyi építési szabályzat november 1 -jén lép hatályba. Az új településrendezési eszközök általános gazdasági területfelhasználás és szabályozás alá sorolták az értékesített ingatlanokat. A befektetők által megvalósítandó húszüzem és kiszolgáló létesítményei - a jelenlegi üzemhez hasonlóan - a környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységet tartalmaznak, így a gazdasági besorolást felül kell vizsgálni. Emellett a társaság egyes egységeit elválasztó ingatlanhatárokat is pontosítani szükséges, amellyel a szabályozást összhangba kell hozni. Az Ipari Parkon belüli úthálózatot a kiépített és a kiépítendő infrastruktúra hálózathoz kell igazítani, és célszerű összefüggő, egy övezetbe tartozó tömbök kiszabályozása az érintett területek környezetében. A cégcsoport által készített munkaközi területfelhasználási vázlat az előterjesztés mellékletét képezi.

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 47/2018. (V.10.) határozatában kiemelt fejlesztési területté nyilvánította a Pápai Ipari Park területét, ezen belül különösen a közlekedési infrastruktúra hálózat teljessé tétele érdekében a Kopja utcának a 83. sz. országos főút városst elkerülő szakaszára történő kikötését.

A cégcsoport által - a Pápai Ipari Park területén belül a 83. sz. országos főút - Juhar utca - Nagysallói utca közötti területeken - megvalósítani kívánt beruházás gazdasági jelentőségére tekintettel javasolt megerősíteni a Pápai Ipari Park területének kiemelt fejlesztési területté nyilvánítását. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 32. § (6) bekezdésének c) pontja értelmében a településrendezési eszköz egyeztetése tárgyalásos eljárás szerint történik, amennyiben a településfejlesztési eszköz készítése vagy módosítása a Képviselőtestület döntésével kiemelt fejlesztési területté nyilvánított területen, beruházás megvalósítása miatt indokolt.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (1. 11.) Korm. rendelet szerinti környezeti vizsgálat lefolytatása, és környezeti értékelés készítése a módosítási igény vonatkozásában az összetett környezeti hatások miatt indokolt.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az előterjesztés határozati javaslatát elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Mezei László főépítész

Pápa, 2019. szeptember 16.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete Pápa Város Településfejlesztési Konceptiójában és Pápa Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott célokkal összhangban megerősíti a Pápai Ipari Park területének kiemelt fejlesztési területté nyilvánítását.
2. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete támogatja Pápa településrendezési eszközeinek, ezen belül a településszerkezeti tervnek és a 2019. november 1 -jén hatályba lépő Pápa Helyi Építési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendeletnek tárgyalásos eljárásban történő módosítását a Pápai Ipari Park területén belül a 83. sz. országos főút - Juhar utca - Nagysallói utca közötti területek vonatkozásában.
3. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerinti környezeti vizsgálat lefolytatását, és környezeti értékelés készítését a megvalósításhoz indokoltnak tartja a Pápai Ipari Park területén belül a 83. sz. országos főút - Juhar utca - Nagysallói utca közötti területek vonatkozásában.

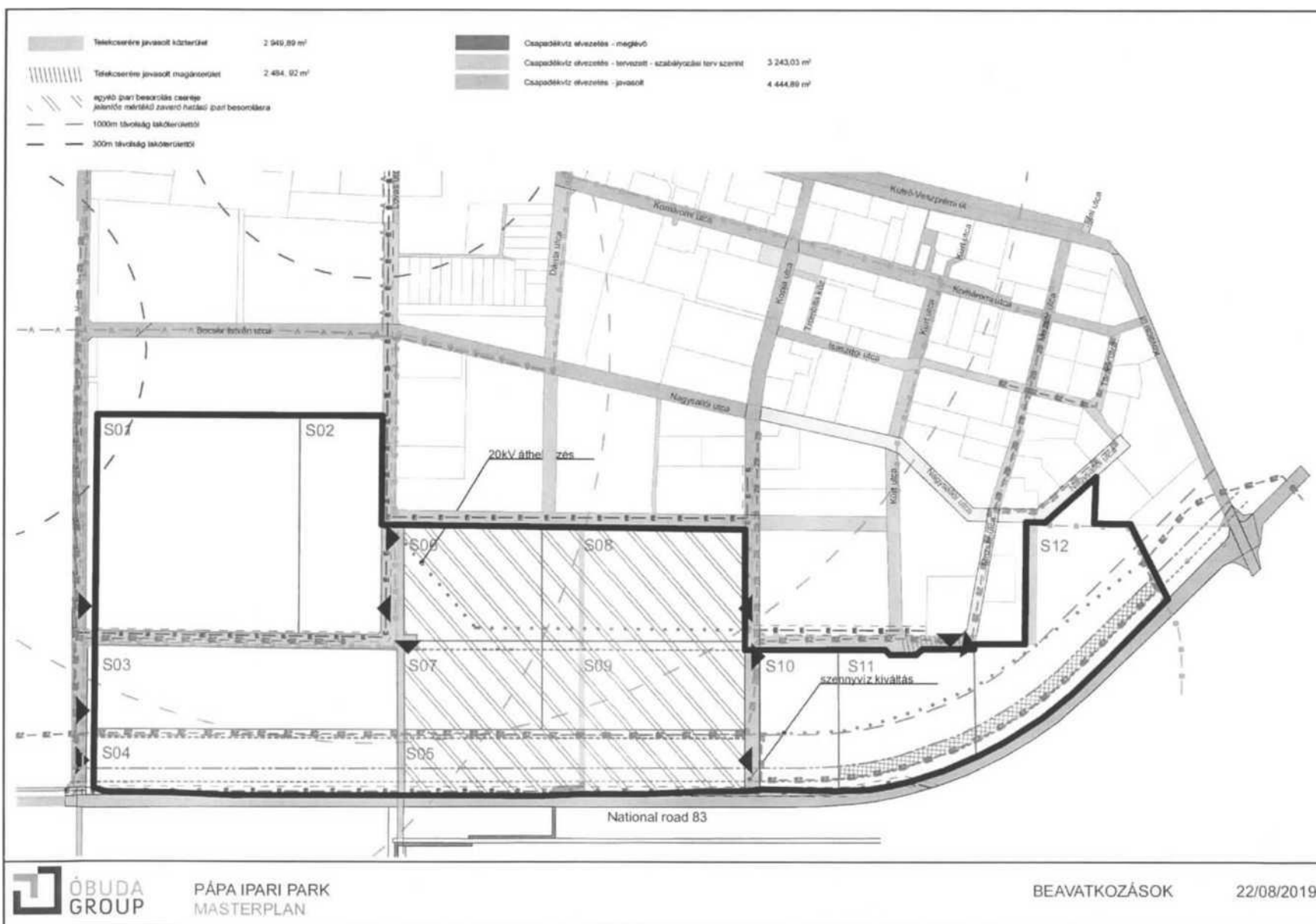
A Képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert a határozat végrehajtásával kapcsolatos intézkedések és jognyilatkozatok megtételére.

Határidő: azonnal, illetve folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester

Molnár István városfejlesztési osztályvezető

Mezei László városi főépítész

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

121.

Tisztelt Képviselőtestület!

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdés c) pontja értelmében állami vagyon tulajdonjoga ingyenesen átruházható a helyi önkormányzat javára törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feladatai elősegítése érdekében.

Az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet 50. §-a alapján a tulajdonba adásra vonatkozó kérelmet a Nemzeti Földügyi Központhoz kell benyújtani, melynek tartalmaznia kell:

- a tulajdonba adásra vonatkozó igényt, megjelölve a felhasználási célt, valamint a segítő feladatot és az azt előíró jogszabályi rendelkezést,
- a kezdeményező nyilatkozatát arról, hogy vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek - ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét - megtérítését,
- helyi önkormányzat kezdeményezése esetén a képviselőtestület határozatát, amely az állami vagyon igényléséről hozott döntést tartalmazza.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdése sorolja fel a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat.

Javaslom, hogy az Önkormányzat kezdeményezze a pápai 0826/17 hrsz-ú, 9072 m² területű, szántó és kivett út ingatlan-nyilvántartási megnevezésű, a Magyar Állam tulajdonában álló ingatlan térítés nélküli tulajdonba adását az Mötv. 13. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti településfejlesztés, településrendezés közfeladat ellátásának céljára. Az ingatlan a Pápai Ipari Parkban egy dinamikusan fejlődő területrészen található, továbbá egy forgalmas közlekedési csomópont (83-as sz. főút - Kovácsi út kereszteződése) mellett helyezkedik el.

Az igényelt ingatlan értékét a Nemzeti Földügyi Központ határozza meg.

Az igényelt ingatlan nem áll örökségvédelmi / természetvédelmi / helyi / Natura 2000 védetség alatt.

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének az önkormányzat vagyonáról szóló 7/2013. (III.28.) önkormányzati rendelete 3. § (1) bekezdése szerint vagyontárgy megszerzése esetén a tulajdonba vétellel egyidejűleg dönteni kell a vagyontárgy 2. § szerinti besorolásáról.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjenek.

Összeállította: Tarczi Roland köztisztviselő

Pápa, 2019. szeptember 17.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint - figyelemmel a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 1. pontjában a települési önkormányzatok feladataként meghatározott településfejlesztési, településrendezési közfeladat biztosítása érdekében - kezdeményezi a Magyar Állam tulajdonában álló pápai 0826/17 hrsz-ú, védettség alatt nem álló, 9072 m² nagyságú, szántó és kivett út megnevezésű ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adását. A térítésmentes önkormányzati tulajdonba adást követően az ingatlant a Képviselőtestület a forgalomképes üzleti vagyonba sorolja.

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek megtérítését.

A Képviselőtestület felhatalmazza a Polgármestert, hogy a jogügylettel kapcsolatban szükséges jognyilatkozatokat megtegye, szerződést aláírja.

Határidő: igénylés benyújtására azonnal; azt követően folyamatos

Felelős: Dr. Áldozó Tamás polgármester
Szalai Krisztina gazdasági osztályvezető

Pápai Járási Hivatal
Pápa 8500 Kisliget 9.

Oldal: 1/2

Nem hiteles tulajdoni lap - Szemle másolat

Megrendelés szám:30005/25854/2019

2019.09.03

PÁPA

Szektor : 16

Ülterület 0826/17 helyrajzi szám

I. RÉSZ

1. Az ingatlan adatai:

alrészlet adatok	terület	kat.t.jöv.	alosztály	adatok
művelési ág/kivett megnevezés/	ha m2	k.fill.	ter.	kat.jöv.
	min.o		ha m2	k.fill.
a szántó	5	8535	17.84	
b Kivett út	0	537	0.00	
A földrészlet összes területe:		9072	17.84	

1. bejegyző határozat: 33775/2005.04.30

Alrészlet és területváltozás digitális térképátalakítás folytán.

II. RÉSZ

4. tulajdoni hányad: 1/1

bejegyző határozat, érkezési idő: 32614/2013/2012.12.14

eredeti határozat: 30868/2002.01.24

jogcím: eredeti felvétel

jogállás: tulajdonos

név: MAGYAR ÁLLAM

cím: -

A tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket az agrárpolitikáért felelős miniszter a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet útján gyakorolja.

5. hányad: 1/1

bejegyző határozat, érkezési idő: 33892/2/2017.05.25

jogcím: vagyonkezelésbe adás

jogállás: vagyonkezelő

név: BAKONYERDŐ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RT.

cím: 8500 PÁPA Jókai utca 46

törzsszám: 11345161

2037. május 12-ig terjedő időre

III. RÉSZ

1. bejegyző határozat, érkezési idő: 30868/2002.01.24

eredeti határozat: 39692/1998.07.14

Vízvezetési szolgalmi jog

Védősávi korlátozás a vezetékek szélétől a felszínen mindkét irányban 2 - 2 m szélességben.

Utószám: 30117/1999.

jogosult:

név: PÁPA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA törzsszám: 15734178

cím : 8500 PÁPA Fő utca 5

2. bejegyző határozat, érkezési idő: 30868/2002.01.24

Önálló szöveges bejegyzés a 0826/3 hrsz megosztásából keletkezett.

Folytatás a következő lapon

Pápai Járási Hivatal

Pápa 8500 Kisliget 9.

Oldal: 2/2

Nem hiteles tulajdoni lap - Szemle másolat

Megrendelés szám:30005/25854/2019

2019.09.03

Szektor : 16

PÁPA

Külterület 0826/17 helyrajzi szám

Folytatás az előző lapról
III. RÉSZ

3. bejegyző határozat, érkezési idő: 39349/2002.11.19

Önálló szöveges bejegyzés -.

Ez a tulajdoni lap közigazgatási hatósági eljárás céljából került kiadásra. Másra nem használható.

TULAJDONI LAP VÉGE

Tájékoztató az elmúlt időszak fontosabb eseményeiről

Augusztus 21-én dr. Áldozó Tamás polgármester helyszíni sajtótájékoztatón arról adott tájékoztatást, hogy a Fenntartható Közlekedésfejlesztés Pápán című európai uniós beruházás keretében a kivitelezők megkezdték a Szent István-Győri- Vár kert-Téglagyári úti csomópontban kialakítandó körforgalom előkészítő munkálatait. A leendő körforgalom kialakításával a Téglagyári út szerepe felértékelődik, hiszen valószínű, hogy a városnak a Győr felőli új bevezető szakasza ez az út lesz. A meglévő és várható járműforgalom figyelembevételével a lehető legnagyobb átmérőjű körforgalmat építik itt meg, ehhez az ÉDÁSZ telep területének egy részét megvásárolta a város. Molnár István városfejlesztési osztályvezető ismertette, hogy a körforgalomnak vélhetően sebességcsökkentő hatása is lesz. Rádi Róbert, a projektet koordináló Pápai Városfejlesztési Társaság Kft. ügyvezetője elmondta, hogy a Győri út környékén zajló kivitelezés csak egy eleme a projektnek, hiszen a beruházás további beavatkozásokat is tartalmaz városszerte. Hat helyszínen gyalogos-átkelőhelyek épültek a múlt év végén, ezeket már birtokba vették a közlekedők. Ezen túl lámpás kereszteződést alakítanak ki a Somlai-Bocsor-Erkel utca kereszteződésében, kerékpáros nyomvonal és új kerékpárút épül a Téglagyári úttól a Bázisrepülőtérig és két településkaput létesítenek - egyiket a Somlai út elejére, másikat Borsosgyőr Celldömölk felőli bevezető szakaszára. Ezeknek a munkáknak azonban még nincs kivitelezője. Az új közbeszerzési felhívások várhatóan szeptemberben jelennek meg, legkorábban november végén köthet szerződést az önkormányzat a kivitelezővel és kezdődhet a munka a többi helyszínen. Dr. Áldozó Tamás polgármester arra is emlékeztetett, ez a terület több projektben is érintett: a Zöld Város programok, a barnamezős beruházás is érinti ezt a környéket, most pedig a közlekedésfejlesztési projekt itteni elemeinek megvalósítása kezdődött el. A városvezető kiemelte, ez a projekt nem csak a gépjármű-közlekedés biztonságának növelését célozza, hanem a kerékpárosokra és a gyalogosokra is gondol, a gyalogos-átkelők létesítése, a kerékpárutak javítása és újak építése jól mutatja ezt. A körforgalom kialakítása és a kerékpárút felújítása 265 millió Ft-ba kerül, a projekt megvalósítására 500 millió Ft-ot nyert el a város. Amennyiben a további projektelemek megvalósítása meghaladja a támogatási összegből megmaradó forrást, a város a rendelkezésére álló hitelkeretből biztosítja a fedezetet a munkálatokhoz.

Ezen a napon befejeződtek a területrendezési munkák a Mézeskalács utca elején, a Fáy lakótelepi Tagóvoda kerítése mellett, ahol a kialakított murvás területet gépjárművel való parkolásra használhatják az erre közlekedők. BocsKay László, a városrész önkormányzati képviselője a helyszínen a sajtó képviselőinek elmondta, hogy a Mézeskalács utcai járdaépítés során a munkagépek és az építőanyagok megrongálták a kerítés mellett lévő füves területet, a helyreállítás kapcsán pedig felmerült annak az ötlete, hogy egy murvás felületet alakítsanak ki, melyen akár járművel is lehet parkolni. Ezzel egy régi igényét teljesítette a város az itt lakóknak, hiszen az óvodához kapcsolódó rendkívüli gépkocsiforgalom szinte lehetetlenné tette a Szövetkezet utcai közlekedést, balesetveszélyes volt és szabálytalan is az ott parkolás, hiszen tiltja a tábla. így most, néhány lépéssel távolabb az óvoda bejáratától, de szabályosan és veszélyhelyzet okozása nélkül állhatnak meg a járművek a Mézeskalács utcában. A murvás terület kialakítását Pápa Város Önkormányzatának Városgondnoksága és Közterület-felügyelete végezte, a területet körbevették szegéllyel, kialakították a stabil ágyazatot,

feltöltötték murvával, rendezték a csapadékvíz leömlőt és megépítették az úttesthez való csatlakozását a területnek. A murvás terület 45 x 5,5 méter méretű, közel 20 gépkocsi befogadására alkalmas. A munkálatok közel 2 millió Ft-ba kerültek. Dr. Áldozó Tamás polgármester reményét fejezte ki, hogy az óvoda, a közeli Tankerületi Központ és a sportpálya működését is szolgálni tudja a kialakított parkoló felület.

Augusztus 23-tól egyedülálló tárlatnak ad otthont az Esterházy-kastély. A magyar-kínai diplomáciai kapcsolatfelvétel 70. évfordulója alkalmából *Az új tengeri selyemút - Magyarország kínai festőművészek szemével* című kiállítás Frank Liu, a Pápai Hús Kft-t is tulajdonló Chi Fu csoport alapítójának és elnökének kezdeményezésére jött létre 24 kínai festőművész olajfestményeiből. Az alkotók néhány hete érkeztek Magyar országra, hogy hazánk szép tájait, településeit felkeresve saját művészi látásmódjukkal mutassák be az országot. Budapest és a Balaton mellett három napot városunkban is alkottak. Az elkészült festményekből több, mint ötvenet mutattak be a kastélyban. A kiállítás megnyitón részt vett Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Duan Jielong, a Kínai Népköztársaság magyarországi nagykövete, Frank Liu, a Chi Fu Group alapítója és elnöke, dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő és több festőművész is jelen volt családjával a rendezvényen. A megjelenteket dr. Áldozó Tamás polgármester köszöntötte. Elmondta, a Chi Fu a város fontos partnere, amely nemcsak munkahelyeket teremt Pápán, de a magyarkínai kulturális kapcsolatok megerősítésén is dolgozik és külön öröm, hogy ennek egyik helyszíne Pápa városa. Kövér László, az Országgyűlés elnöke beszédében kiemelte, hogy a kiállítás egyedi és rendhagyó a magyar-kínai kulturális kapcsolatok történetében, majd kitért a két ország közötti kapcsolatra is. A Házelnök azt kívánta, hogy a városvezetés a következő években tegye Pápát a magyar-kínai együttműködés és barátság egyik európai mintavárosává. Elismeréssel szólt Frank Liuról is, aki kezdeményezője volt a kiállításnak és sokat tesz a magyar-kínai kapcsolatok erősítéséért gazdasági és kulturális vonalon is. Ugyancsak a kínai-magyar kapcsolatok erősödéséről és szélesedéséről szólt köszöntőjében Duan Jielong, a Kínai Népköztársaság magyarországi nagykövete is. Beszéde végén megköszönte mindenki munkáját, sikert kívánt a kiállításnak és reményét fejezte ki, hogy a két ország művészei még szorosabbra fűzik kapcsolatukat. Frank Liu, a Chi Fu csoport alapítója és elnöke beszédében bemutatta cégét, mely Kínában, Hongkongban, Európában és Amerikában befektetésekkel foglalkozik. Kiemelte, két nappal ezelőtt Budapesten jelentették be Az új tengeri selyemút - Kulturális és Művészeti Csereközpont európai székhelyének létrehozását. Ennek a központnak a meghívására érkeztek a kínai művészek Magyarországra, és egy aktív alkotói időszakot töltöttek itt. A kastélyudvarban tartott kiállítás megnyitón az alkotók közül négyen szóltak az összegyűlt érdeklődőkhöz. Az ünnepi köszöntőket követően a megjelentek megtekintették a kastély nyugati szárnyának emeletén kialakított tárlatot. A képeken Magyar ország, főként Budapest emblematisztikus épületei, építményei, de balatoni festmények is láthatók voltak az alkotások között. A Pápán készített képekből a művészek többek között a Kossuth utcát, a Fő utcát, a Református templomot és a Korvin utcát örökítették meg háromnapos itt tartózkodásuk alatt. A programon jelen volt Unger Tamás alpolgármester és dr. Nagy Krisztina jegyző is.

Augusztus 27-én hatodik alkalommal osztottak bébiételt ebben az évben Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézménye Család- és Gyermekjóléti Központjának munkatársai. A németországi Teuton Lovagrend nemrégiben érkezett 64 raklapnyi értékes adományát a Fiumei utcai Spartacus pályán adták át a város

lakosságának. A pápai lakcímmel rendelkező kisgyermekes családok ezúttal is értékes, sok új terméket is tartalmazó csomagot vehettek át. Salamon Judit, a Család-és Gyermejköltségi Központ vezetője elmondta, nem kizárólag a rászoruló családok számára osztanak bébiételt, hanem minden kisgyermekes család igénybe veheti, aki felkeresi őket. A családoknak kiosztott adomány értéke 7 hónapos korig körülbelül 17.000 Ft, a 3 éves korig összeállítottá pedig 25.000 Ft. Az adományból Pápakovácsi, Pápateszér Ganna is részesült. Ez alkalommal nagy mennyiségben érkezett szondatápszer is. Ezt a NASA által kifejlesztett különleges élelmiszert daganatos betegek részére hozták először. Pápán, Győrben és Veszprémben onkológiai központokat kerestek fel, így számukra biztosították ezeket. Az osztásra dr. Áldozó Tamás polgármester, a magyarországi rendtartomány vezetője is ellátogatott.

Ezen a napon Unger Tamás alpolgármester sajtótájékoztatót ismertette a 2019. augusztus 31-én, az Aegon-j átsző téren és környékén megrendezésre kerülő Nyárbúcsúztató Játsszóterei Nap programjait.

Augusztus 28-án helyszíni bejáráson ismertette a sajtó képviselőivel Vörös László, a Boroszlán Zrt. vezérigazgatója, hogy a Korvin utcai körforgalmi csomópont kialakítása során az elmúlt hetekben elkészültek a szegélyek, a külső ívhez tartozó futó szegélyek, megépültek a terelőszigetek, kialakították a víznyelőket, szintre emelték az aknafedlapokat, kihelyezték a közlekedési táblák oszlopait, befejezték a körforgalom körüli járdák építését és rendezték a zöldfelületek helyét. A munkálatok folytatásában ezen a napon kezdték meg az útpálya aszfaltozását. Az úttestre két réteg aszfaltot húznak be, az alsó, kötőréteg után kopóréteggel is ellátják a felületet. Az aszfaltozás befejezése után ideiglenes útburkolati jelekkel látják el az útpályát és felfestik a gyalogos-átkelőhelyek csíkjaikat is. A körforgalmat a tervek szerint augusztus 31-én nyitják meg a közlekedők előtt. A körforgalom közlekedési rendjéről Molnár István városfejlesztési osztályvezető adott tájékoztatást. Az aszfaltozási munkálatokat a helyszínen dr. Áldozó Tamás polgármester is megtekintette.

Ezen a napon dr. Kovács Zoltán társaságában tett látogatást az épülő piacon dr. Áldozó Tamás polgármester. A kivitelezőktől az építkezés előrehaladásáról, a folyamatban lévő munkákról tájékoztak. Ifjabb Nagy Szabolcs projektvezető ismertette, hogy mostanra befejeződtek a dísztegla burkolási munkák az összes homlokzaton, elkészültek az üzlethelyiségek szigetelésével, kész az ipari padló az árusító csarnokban. Jelenleg az árusító pultok festését végzik, folyik a csarnokszerkezet építése, az épületen kívül pedig a térkőburkolat szegélyeit készítik. Az árusítócsarnokban 88 pultot helyeznek el hét sorban, ezek mozgathatók lesznek, így egy-egy rendezvény idejére akár szabaddá is tehetik a csarnok egészét vagy egyes részeit. A következő héten megkezdik a nyílászárók beépítését, a vizesblokk burkolását és tovább folytatják az épület körüli járőrfelület építését. A munkaterület bejáráson dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő elismeréssel nyilatkozott az eddig elvégzett munkáról. Dr. Áldozó Tamás polgármester a létesítmény bemutatásának módjáról és időpontjáról beszélt, hiszen még az átadás előtt tervezik megmutatni a leendő piacot az érdeklődőknek, úgy a leendő árusoknak, mint a konzorciumi partnereknek, azoknak a polgármestereknek, szövetkezeteknek, akik már a pályázat benyújtásában is részt vettek, valamint a pápai lakosoknak is.

Augusztus 29-én megtartotta alakuló ülését és első munkaértekezletét a Helyi Választási Bizottság, amelynek tagjai - dr. Böröczky Zoltán Gábor, dr. Édes Ágnes, dr. Somogyi Natália tagok, dr. Kiss Beáta Tímea és Köntös László póttagok - dr. Áldozó

Tamás polgármester előtt letették az esküt és átvették esküokmányaikat. Az alakuló ülésen a tagok elnököt és elnökhelyettest választottak maguk közül, előbbi dr. Édes Ágnes, utóbbi dr. Böröczky Zoltán Gábor lett. Az ülés napirendjén szerepelt a Fidesz-KDNP közös polgármesterjelöltjének és 10 egyéni választókerületi képviselőjelöltjének nyilvántartásba vétele, valamint három roma és német nemzetiségi önkormányzati képviselőjelölt nyilvántartásba vétele.

Augusztus 30-án díjátadó ünnepséget tartottak a Tesco Áruházban. Az áruházlánc idén tavasszal immár hatodik alkalommal hirdette meg jótékony célú helyi szintű kezdeményezéseket támogató *Őn választ, mi segítünk* pályázati programját. A programra május elejéig adhatták be a jelentkezésüket a pályázók. Ez idő alatt összesen közel 400 pályázat érkezett, amelyből az Effekteam Egyesület (korábbi nevén: Magyar Adományozói Fórum) által felkért szakértők választották ki a továbbjutókat. A továbbjutó szervezetek közül pedig a vásárlók szavazással dönthettek el, hogy a saját településükön melyik pályázó mekkora összegű támogatást nyerjen el a Tesco-tól. Országsszerte 61 körzetben 181, az áruházak környékén élő közösségek életét jobba tevő, lakókörnyezetét megszépítő vagy oktató, fejlesztő programra adhatták le voksukat a vásárlók. A legtöbb vásárlói szavazatot gyűjtőt 400.000,-Ft-tal, a második helyezettet 200.000,-Ft-tal, a harmadik helyezettet pedig 100.000,-Ft-tal jutalmazták. Országosan összesen több mint 42 millió Ft-tal támogatták a helyi kezdeményezések megvalósulását. A vásárlók országsszerte összesen közel 3 millió szavazatot adtak le a nekik kedves kezdeményezésekre. A legtöbb szavazatot a Pápai Városi Óvodák Fáy András lakótelepi Tagóvodája szerezte meg, így az ő *Sófal a tornateremben* pályázatuk nyerte el a Tesco 400.000,-Ft-os támogatását. Az intézmény sikeréhez Vörös Gábor, a pápai Tesco Áruház vezetője levélben gratulált dr. Áldozó Tamás polgármesternek. A hivatalos díjátadó ünnepségen Unger Tamás alpolgármester vett részt.

Augusztus 31-én rendezték meg az Aegon-játszótéren és környékén a Nyárbücsüztató Játszótéri Napot. A program a hagyományos főzőversennyel vette kezdetét, melyen 12 csapat mérte össze gasztronómiai tudását. A versenyben Pápa Város Önkormányzata is képviseltette magát Unger Tamás alpolgármester és néhány önkormányzati képviselő közreműködésével. Az eredményhirdetésen a harmadik helyezettnek járó díjat a Napsugár Bölcsőde csapata vehette át, a második helyen a Pápai Weöres Sándor Általános Iskola csapata végzett, győztesnek pedig a Pápai Tankerületi Központ csapatának főztjét hirdették ki. Az elkészített ételekért több, mint 200.000,-Ft adományt adtak össze a rendezvényre kilátogatók, ezt az idén a Szivárvány Óvodának ajánlották fel a szervezők. A délelőttöt foci kupa, családi vetélkedő és streetball is gazdagította. A délután folyamán felléptek a helyi óvodások, majd Horváthné Szabó Andrea gyermekműsora szórakoztatta a legkisebbeket. A Pápai Vadvirág Művészeti Egyesület és a JMSZK Gyémántvirág Mazsorett Csoportjának bemutatóját követően Mészáros Adrián énekes adott műsort. A színpadi produkciókon kívül volt kézműves foglalkozás a Napsugár Bölcsőde pedagógusainak segítségével, de rendőr- és tűzoltóautó bemutató és portrérajzolás is Mező Lászlóné közreműködésével. A sátorban megjelenteket dr. Áldozó Tamás polgármester köszöntötte, aki köszönetét fejezte ki a főzőversenyen befolyt adományért. Dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő beszédében felidézte a Játszótéri Nap történetét. A lakótelepiek Karda Beáta koncertje után a Rocklife Cover Bánd buliján szórakozhattak késő estig.

Ezen a napon befejeződött az aszfaltozás a Korvin-Korona utcai csomópontban, az útburkolati jeleket is felfestették a kivitelezők, így megindulhatott a közlekedés.

Molnár István városfejlesztési osztályvezető a sajtónak elmondta, hogy a csomópontban, annak ellenére, hogy nincs kiemelt közepe a körforgalomnak, a körforgalmakra érvényes szabályok szerint kell közlekedni, a belső körre csak azok a nagyméretű járművek hajthatnak rá, melyek másként nem tudnák követni az ívet. A 30 km/h-s sebességkorlátozás betartása, valamint a négy gyalogos-átkelőhelyre vonatkozó szabályok figyelembevétele szintén elengedhetetlen a balesetmentes közlekedéshez. Dr. Áldozó Tamás polgármester is a közlekedési szabályok betartását kérte a közlekedőktől.

Szeptember 2-án tartotta a 2019/2020. évi tanévnyitó rendezvényét a Pápai Petőfi Sándor Gimnázium, ahol dr. Áldozó Tamás polgármester köszöntötte a megjelenteket és mondott beszédet.

Ezen a napon tartottak sajtótájékoztatót a szervezők - Boros Katalin, a Pápai Platán Nonprofit Kft. ügyvezetője és Szabadkai Verita, a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ igazgatója - a szeptember 4-8. között megrendezésre kerülő Pápai Csülök, Cicege és Borfesztyál programjairól az Esterházy-kastély udvarán. Szabadkai Verita igazgató ismertette, hogy a Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ támogatási kérelmet nyújtott be a Pápa Város Kulturális Fejlesztéséért Helyi Közösség (továbbiakban: HACS) által kiírt TOP-7.1.1-16-H-069-3 azonosító számú, *Helyi összefogáson alapuló közösségfejlesztő nagy rendezvények és kisrendezvények támogatása* című helyi felhívásra. Pályázatuk címe: 29. és 30. Pápai Játékfesztivál, valamint a Pápai Csülök, Cicege és Borfesztyál 2019-ben és 2020-ban. A benyújtott támogatási kérelmüket a HACS által létrehozott Helyi Bíráló Bizottság támogatásáról biztosította. A négy rendezvény megvalósítására 73,9 millió Ft támogatási összegre nyújtottak be pályázatot. A forrást az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosította. A pályázatnak köszönhetően egy rendezvénysátrat is sikerült beszerezniük, amely a nagyszínpad mögött, öltözősátoroként funkcionált a rendezvény ideje alatt. A mérete 10 X 20 méter és 3 méter magas, 10 darab ablakkal ellátva. A 200 m²-es sátor 10 millió Ft-ba került, különlegessége, hogy kemény padlózattal rendelkezik. A város több pontján is fel lehet állítani, akár kisebb rendezvények helyszínéül vagy gasztrosátoroként is használható. Dr. Áldozó Tamás polgármester kiemelte, az Agrárminisztérium több, mint 10 millió Ft összegű támogatást írt ki olyan rendezvények támogatására, ahol a vidék politikájának az eredményét tudják bemutatni. A felhívásnak a borfesztivál megfelelt, hiszen a borok magyar termékek és az itt forgalmazott pálinka is az, illetve mindig vannak olyan ételek is, amelyek szintén a magyar gasztronómiai hagyományt mutatják meg. A minisztériumhoz benyújtott pályázatról döntés még nem érkezett, de reményét fejezte ki, hogy a pályázat pozitív elbírálásban részesül, és a két támogatási forrás együttesen fedezi a rendezvény összes költségét.

Ugyancsak ezen a napon dr. Áldozó Tamás polgármester volt a vendége a Gyurátz Ferenc Gondolkodó Kör összejövételének. A polgármestert nem először hívta meg előadónak a kör, évente legalább egyszer maguk közé várják, hogy beszélgessenek a város ügyeiről. Ezúttal az EFOP projekt keretében megrendezett beszélgetéssorozat soron következő alkalmára hívták előadónak. A vendéget és a megjelenteket Polgárdi Sándor evangélikus esperes köszöntötte a látogatói központban, majd dr. Áldozó Tamás polgármester *Városunk a jövőben* címmel tartotta meg előadását.

Szeptember 4-8. között rendezték meg a Pápai Csülök, Cicege és Borfesztyált

az Esterházy-kastély udvarán. A szervezők az idei évben is változatos és színes szórakoztató programokról gondoskodtak. Borszerdán fellépett a Honvéd Bajtársi Klub Vidám Nagyik kórusa, a Megafon Zenei Egyesület, majd őket az S.K. Társulat követte. Az est zárásaként egy kovásznál heavy metál zenekar, a Background lépett színpadra. A fesztivál ideje alatt finom ételekkel is várták az érdeklődőket. A finom étkekhez jó borok társultak. Idén 12 faházban, 13 borászat kínálta ízletes nedűit, de a jóféle pálinkák kedvelői sem maradtak szomjasan. Borcsütörtökön főként környékbeli népdalkörök szórakoztatták a látogatókat az Esterházy-kastély udvarán. Színpadra lépett a Pápai Nyugdíjas Egyesület énekkara, a Magyargencsi Dalkör, a Vaszari Asszonykórus és Dalárda, a Bakonyjákói Nefelejcs Vegyeskar és a Rocklife Cover Bánd. Péntek délután először a Pápai Vadvirág Művészeti Egyesület táncosai léptek a színpadra. Az ünnepélyes megnyitón a Somlói Borrend és a Somlói Borút Egyesület tagjai vettek részt. A programon köszöntötték dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselőt, René Pöltt, Schwetzingen főpolgármesterét, dr. Áldozó Tamás polgármestert, Unger Tamás alpolgármestert, a Somlói Borrend nagymesterét, valamint Simon Jánost, a Somlói Borút Egyesület elnökét. Dr. Áldozó Tamás polgármester jó szórakozást kívánt mindenkinek, arra kérte a vendégeket, hogy vigyék jó hírét a rendezvénynek. Unger Tamás alpolgármester, a Somlói Borrend nagymestere elmondta, hogy a megnyitón két, a Somlóhoz kötődő borrend vesz részt, hisz szeretnék a figyelmet ráirányítani a Pápához közeli borvidékre, annak boraira. Ezután jó szórakozást kívánt a jelenlévőknek. Ezután Simon János, a Somlói Borút Egyesület elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. A köszöntőket követően a Brezza di Barocco kórus énekelt, majd a Budapest Bár lépett színpadra. Az est során fellépett még Koós Réka is. A borszombati programok sora Pápa Város Fúvószenekarának műsorával vette kezdetét, majd a Gráciák léptek színpadra. A borfalu közönsége az esti nagykoncert előtt harmonikamuzsika mellett fogyaszthatta a faházakban kínált ízletes borokat és pálinkákat, emellett a csülökételeknek, a cicegének, a finom réteseknek és a kürtöskalácsnak is nagy sikere volt. A nap folyamán ismét megnyitotta kapuit az Esterházy-kastély foglalkoztató termében Marcsi néni kézműves műhelye. Este a Balkan Fanatik adott nagysikerű koncertet. A program a fesztiválsátorban Batánovics Lili és a True Smile Jam Bánd műsorával folytatódott. A borfalu késői látogatói a Pápai Huszár Egyesület Zenekarával mulathattak együtt, akik hajnalig húzták a talpalávalót. Borvasárnap színpadra lépett a Pápai Musical Stúdió, ismét volt harmonikamuzsika, este pedig a Boban Marković Orkestar adott nagysikerű koncertet.

Szeptember 5-én testületi ülést tartott a Borsosgyőri és a Kéttornyúlaki Városrész Önkormányzatának testülete a Városháza I. emeleti tárgyalójában, mivel a 2019. évi költségvetési előirányzat felhasználásáról kellett döntenük. Az összevont ülésen kiderült, a művelődési házak őszi, téli rendezvényeit 600-600.000 Ft-tal támogatja a részönkormányzat, míg a sportkört 100-100.000 Ft-tal. Máté István elnök elmondta, maradványpénzük összesen 700-700.000 Ft volt. Az idei évben még számos programot szeretne megvalósítani a részönkormányzat, többek között a Mikulás és karácsonyi ünnepséget. A sportegyesületek pótköltségvetésben kértek 100-100.000 Ft-ot. Vegyes ügyek keretében szó esett járda felújításról. Borsosgyőrön a Mandula utcában található a sportpálya, ahol egy járdát és murvás parkolót szeretnének kialakítani. Az ülésen Unger Tamás alpolgármester elmondta, a kéttornyúlaki több száz méter hosszú járdaszakaszt szeptemberben felújítják, és részleges lámpacserét is végeznek a helyszínen.

Ezen a napon a Türr István Gimnázium és Kollégium kollégiumi épületének

újabb fejlesztéséről adott hírt a Pápai Tankerületi Központ igazgatója, Egyházi Andrea és Németh Zsolt, a gimnázium igazgatója. A tankerület, mely fenntartója az iskolának, tavaly nyújtott be pályázatot a KEHOP-5.2.10 pályázati konstrukcióban az épület energetikai korszerűsítésére, akkor a pályázat tartalék listára került, s most kapott zöld utat a fejlesztés. Az elnyert támogatási összeg 76 752 467 Ft, a projekt augusztus 1-jén kezdődött és várhatóan jövő év nyarán ér véget. A kollégium körülbelül negyven éve épült, vasbeton szerkezetű, az energetikai célú pályázat azt a célt szolgálja, hogy a mai kornak megfelelővé tegyék energetikailag és külső megjelenésében. A tankerület a múlt évben saját forrásaiból már elvégezte a szobákban a nyílászárócseréket, a sikeres pályázat segítségével most folytatják a felújítást. A projekt lehetőséget ad napelemek elhelyezésére a tetőszerkezeten, a homlokzat és tető szigetelésére, valamint azoknak a nyílászáróknak a cseréjére, melyeket korábban nem tudtak kicserélni. Az újabb fejlesztés a köznevelési rendszert szolgálja, az épület működtetésében pedig jelentős megtakarítást tudnak majd realizálni. Dr. Áldozó Tamás polgármester a sajtó tájékoztatón arra emlékeztetett, a város tulajdonosként érintett a beruházásban, hiszen az épület a városé, melyet vagyonkezelésbe adtak át a tankerületnek. A mostani beruházással nemcsak energetikailag, hanem esztétikailag is megújul az épület, amely 21. századi külsőt kap. A polgármester gratulált a sikeres pályázathoz. Németh Zsolt, a gimnázium igazgatója is örömét fejezte ki a sikeres pályázattal kapcsolatban. Fontosnak tartotta, hogy a kollégista diákok megfelelő körülmények között tudjanak lakni. Az elmúlt évek fejlesztései közül a múlt évi ablakcserét emelte ki, mely egyenletesebb hőmérsékletet, komfortosabb körülményeket biztosított a tanulók számára. Az újabb fejlesztés további eredményeket hoz energetikai szempontból. A projekt augusztus 1-jén kezdődött, jelenleg a kivitelező kiválasztásának közbeszerzési eljárása folyik és a tervek szerint az őszi szünetben már megkezdődhet a munka.

Szintén e napon dr. Áldozó Tamás polgármester arról adott tájékoztatást, hogy Pápa Város Önkormányzata szolgáltatási szerződést kötött egy új szolgáltatóval, aki a legmodernebb Wi-Fi rendszert telepítette a Fő térre, amely nagy kapacitású és sáv szélességű, s egy időben sok felhasználót tud kiszolgálni. A jelszó nélküli Wi-Fi az egész Fő teret lefedi, s minden mobileszközről használható. Minden közösségi média elérhető róla, böngészésre alkalmas. A polgármester elmondta, élő kép is működik a Fő térről, ami szintén új szolgáltatás és a világ bármely pontjáról elérhető.

Szeptember 6-án dr. Áldozó Tamás polgármester és dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő délelőtt a Városházán fogadta azt a nagy létszámú, nem hivatalos schwetzingeni delegációt és dr. René Pörtl főpolgármestert, akik a Pápai Csülök-, Cicege- és Borfesztyálra érkeztek városunkba. A vendégek ezután megtekintették a város nevezetességeit és részt vettek a borfesztyál programjain. Schwetzingen főpolgármestere, polgármester helyettese és a város szociális irodájának munkatársa dr. Áldozó Tamás polgármesterrel a város több intézményében tettek látogatást, az oktatás-nevelési intézmények munkájáról és a szociális ellátás működéséről tájékozódtak. Jártak a Tarczy Lajos Általános Iskolában, a Nátuskerti Óvodában, megtekintették a kórházban folyó energetikai korszerűsítés munkálatait és ellátogattak a Szent Anna Házba. A schwetzingeni vendégeken kívül Kovásznáról, Gorlicéből, Losoncról, Ógyalláról is érkezett hivatalos delegáció Pápára a rendezvénysorozat idejére. Mgr. Peter Zavodskyt, Ógyalla polgármesterét és munkatársait, valamint Csűsz Pétert, a losonci magyar iskola igazgatóját délután köszöntötte a Városházán dr. Áldozó Tamás polgármester. Az ógyallai városvezetés látogatása fontos esemény volt a két település kapcsolata szempontjából, hiszen ott

tavaly ősszel voltak az önkormányzati választások és új polgármester került a város élére. Mgr. Peter Zavodsky polgármester nem először járt városunkban, hiszen korábban is tagja volt a képviselő-testületnek. December óta tölti be a polgármesteri tisztséget, és vezetőként a két város közötti kapcsolatot szeretné megőrizni, erősíteni. Az ógyallai delegáció a dr. Áldozó Tamás polgármesterrel folytatott hivatalos egyeztetés után megtekintette az Esterházy- kastélyt és a Pannónia Reformata Múzeumot, majd részt vett a borfesztivál ünnepélyes megnyitóján.

Ezen a napon érkezett meg a Belügyminisztériumtól az az értesítést, amely szerint Pápa Város Önkormányzata sikeresen pályázott a Gróf út páratlan oldali járdájának megújítására. Eszerint a több mint 29 millió Ft összegű támogatást 16 millió Ft saját forrással kiegészítve, összesen 45 millió Ft-ból épülhet újjá a járda a Bakonyér hídtól a Tizenegyedik utcáig, több mint 1 km hosszan. Erről dr. Áldozó Tamás polgármester adott tájékoztatást a sajtó képviselőinek. Elmondta, hogy ez a rossz járófelületű utca egy városi gyűjtőút, a Tökert zárása, mely összeköti a számozott utcákat a Szabadság utcáig, és gyalogosforgalom szempontjából is jelentős a szerepe. A részleteket Rádi Róbert, a kivitelező Pápai Városfejlesztő Társaság Kft. ügyvezetője ismertette, hogy a beruházás során 1150 m hosszú, 1484 m² felületű járdát építenek újjá. A tervek szerint a felújítás 12 hetet vesz igénybe.

Szeptember 9-én dr. Áldozó Tamás polgármester és munkatársai tekintették meg azt a három új körforgalmat, amelyek a közlekedés biztonságát növelik városunkban: a Korvin-Korona utcai már elkészült, a Szent István-Győri-Várkert-Téglagyári úti csomópontban folynak a munkák, a Juhar-Bocsor-Nagysallói út kereszteződésében pedig a közbeszerzési eljárás lefolytatása után indulhat meg a kivitelezés.

Szeptember 12-én 90. születésnapja alkalmából köszöntötte dr. Áldozó Tamás polgármester Döbrönte Istvánnét az Egyesített Szociális Intézmény Barát utcai gondozóházában. Rózsi néni egy csokor virágot és Orbán Viktor miniszterelnök gratuláló oklevelét vehette át a városvezetőtől, aki jó egészséget kívánt a szépkorú ünnepeknek. Az idős nénit Szalainé Tihanyi Andrea intézményvezető, Kissné Marton Bernadett vezető ápoló mellett a családtagok, rokonok, barátok is köszöntötték. A születésnapról a hatalmas torta sem hiányozhatott, amit együtt fogyasztottak el a megjelentek.

Ezen a napon Venczel Csaba önkormányzati képviselő adott tájékoztatást a sajtó képviselőinek a 2019. szeptember 14-én megrendezésre kerülő Erzsébetvárosi Nap programjairól.

Szeptember 13-án két okospadot helyeztek el a Pápai Petőfi Sándor Gimnázium előtt. Az okospadokon lehet internetezni és telefont tölteni. Erről dr. Áldozó Tamás polgármester tájékoztatta a helyszínen a sajtó képviselőit. Ismertette, hogy ebből az eszközből mindössze 80 darab van az országban, s abból kettő Pápán található. Bognár Anita, intézményvezetői feladatokkal megbízott intézményvezetőhelyettes köszönetét fejezte ki a padokért, s elmondta, biztos abban, hogy a diákok is örömmel fogják birtokukba venni az új okos eszközöket. A padokat a Pápai Platán Nonprofit Kft. forrásaiból vásárolták, az értékük nettó 1,1 millió Ft. További padok is fognak érkezni, olyanok is, amelyeken monitor is lesz, és amelyek alkalmasak lesznek hirdetések elhelyezésére. A padokat a hirdetési felületek értékesítéséből beérkező bevételekből

tudják fenntartani, hiszen a Wi-Fi szolgáltatásért fizetniük kell.

Szeptember 14-én tartották meg az Erzsébetvárosi Napot. Mivel idén 120 éves az Erzsébetváros és így az Erzsébet liget is, ezért úgy döntöttek a szervezők, hogy idén új helyszínen, az Erzsébet ligetben rendezik meg a városrészi napot. A program a hagyományos játékonysági főzőversennyel indult, melyre tizenegy csapat nevezett. Pápa Város Önkormányzatának csapata is fakanalat ragadott dr. Áldozó Tamás polgármester vezetésével. A hattagú zsűrinek nem volt könnyű dolga. A zsűri elnöke James Sparrow ezredes és felesége, Sarah Sparrow voltak. A zsűri döntése alapján a képzeletbeli dobogó felső fokára az Egyesített Szociális Intézmény csapata állhatott, második a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi-Érdekképviselői Egyesülete, míg harmadik a KDNP Pápai Szervezetének csapata lett. A díjakat dr. Áldozó Tamás polgármester és dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő adták át. Ezt követően Képviselő Úr, dr. Áldozó Tamás polgármester és Venczel Csaba önkormányzati képviselő a színházépület mellett egy hársfát ültetett el, Erzsébetváros és a liget névfelvételének 120. évfordulója emlékére. Délután trambulín, légvárcsúszda, kézműves foglalkozás, rendőr- és tűzoltóautó bemutató várta a gyerekeket a ligetben. Nagy népszerűségnek örvendett az az amerikai játék, amelyet James Sparrow ezredes ajánlott fel a rendezvényre. A nemzeti játék a Cornwall nevet viseli, ami egy kukorica zsákdobáló játékot jelent. A színpadon a Holle Anyó Színház gyermekműsorát láthatták az érdeklődők, ezután az erzsébetvárosi ovisok adták elő zenés-táncos összeállításukat, majd az Erzsébetváros Kis Hercegnője felvonulás következett a városrész ovisainak részvételével, korabeli hangulatot megidéző ruhákban. Az Erzsébetváros és a liget 120 éves évfordulója alkalmából a gyerekeket egy születésnapi tortával lepték meg a szervezők. A sátorban megjelenteket dr. Áldozó Tamás polgármester köszöntötte, aki ismertette, hogy a játékonysági főzőversenyen több mint 220 ezer Ft adomány gyűlt össze, melyet az Erzsébetvárosi Tagóvoda részére ajánlottak fel a szervezők. Az összeget Venczel Csaba önkormányzati képviselő adta át Petri Lászlóné tagóvoda vezetőnek. A bevételből trambulint szeretnének vásárolni a gyerekeknek. A színpadi műsorban fellépett még a népszerű Black Bunny Rock and Roll Club és a Balance Dance Team is, valamint látványos műsorral mutatkozott be a Pápai Légtánc Csoport is. A késő estig tartó Erzsébetvárosi napon Délhúsa Gjon volt a sztárvendég, majd DJ. Béci bulijával zárult a program.

Ezen a napon este főként kisgyermekes családok gyűltek össze a Külső-Várkertben a leendő látványtő körül azon az élőhely-bemutatón, ahol Mészáros József denevérkutató és Mészáros Ádám rovarász a Zöld Város 2. projekthez kapcsolódva a terület éjszakai repülő élőlényeivel kívánta megismertetni az érdeklődőket. A résztvevők láthatták, hogy a kutatók milyen eszközökkel dolgoznak, és azokat hogyan készítik elő az adott élőhely állományának monitoringozására. A rovarász fehér lepedőt állított fel függőlegesen, azt pedig egy erős fényű lámpával világította meg, így csalogatva oda a bogarakat, lepkéket, a denevérkutató pedig a tő sekély víztükre fölé húzott ki sűrű hálót, az „itatóhoz” érkező denevérek megfogásához. Az esti bemutatón egy fehérszélű törpedenevért, rőt korai denevért és vízi denevért sikerült befogni. Az érdeklődők csak rövid időre láthatták és simogathatták meg az állatokat, melyek adataik rögzítése után szabadon repülhettek tovább. Mészáros József elmondta, ezek a denevérek városlakók, ezért a tervezett rekreációs és szabadidősport park nem nagyon befolyásolja életüket, békében megférnek majd az itt pihenőkkel. Ennek támogatására néhány ötletet már adtak is a városvezetésnek, miként lehet megőrizni az élőhelyüket. A programra dr. Áldozó Tamás polgármester is ellátogatott. Elmondta,

hogy a két kutató közreműködése segíti megalapozni a projekt társadalmi elfogadottságát. Észrevételeiket, javaslataikat figyelembe fogják venni, hiszen azok az élőhelyek megőrzését és gazdagodását teszik lehetővé, ez pedig semmilyen ellentmondásban nincs a tervezett projekttel. A másik bemutatón Mészáros Ádám az éjszaka rovarait mutatta be a látogatóknak. A rovarász a környezettudatos szemlélet jegyében sok jó tanáccsal is ellátta az összegyűlteket.

Szeptember 14-15-én két napos kulturális programot szervezett a Pápa és Környéke Zsidó Kulturális Hagyományőrző Egyesület a Zsinagóga falai közt *Zsidó Kulturális Napok* elnevezéssel, a holokauszt pápai áldozatainak emlékére jegyében. A rendezvény célja az volt, hogy megmutassa a zsidó kultúra sokszínűségét, ismereteket közvetítsen, élményt adjon, biztosítsa a találkozások lehetőségét. Szombat délután a megjelenteket Schmidt Orsolya, az Egyesület elnöke köszöntötte. Elsőként Fodor Bernadett operaénekes hívta zenés-verses lelki utazásra az érdeklődőket *Sem emlék, sem varázslat* címmel. A művésznő hat ismert filmzene dallamára fűzte fel műsorát, többek közt Webber, Michel Legrand és Presser Gábor egy-egy dalára. Ezeket magyar írók, költők, például Radnóti, Heltai Jenő versei, prózái kötötték össze, kiegészítve Fodor Bernadett mély, filozofikus gondolataival. Ezután a Zsidó Kulturális Napokat dr. Áldozó Tamás polgármester nyitotta meg. Szombat este második felében Szabó Szilárdé volt a színpad, aki az izraeli író, Dávid Grossmann *Egy ló besétál a bárba* című művét adta elő. Vasárnap délből egy küldöttség érkezett Pápára. Gunter Demnig német képzőművész szeptember 12-16. között közel száz botlatókövet helyezett el az országban. Pápán ebből 20 darabot fektettek le ezen a napon. A 10x10 cm-es bronztablára véssett nevekkal azoknak a zsidóknak állítanak emléket, akik áldozatul estek az antiszemitizmusnak. A macskakövekre rögzített emlékjeleket maga a művész helyezte el. Az első a Rákóczi utcán rakta le, az Auschwitzban elhunyt Guttmann Miksánéra emlékezve, egykori lakóháza előtt. A holokauszt-áldozat unokája is részt vett ezen az alkalmon. A művészt Unger Tamás alpolgármester is köszöntötte, hangsúlyozva, hogy a város fontosnak tartja az emlékezést, ezért is jelölték ki az idei esztendő emlékévé. Délután a Zsinagógában Gunter Demnig átvehette a Radnóti-díjat a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének elnökétől, Hanti Vilmostól. Az ünnepélyes átadáson jelen volt Róna Judit, korábbi Radnóti-díjas, Kirscher Péter, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnöke és Nagyváradi Szűcs Mihály költő is. A Zsinagógában az érdeklődőket ökumenikus kerekasztal-beszélgetés is várta. A beszélgetés moderátora Németh Tamás, a Pápai Református Teológiai Akadémia rektora volt, ő kérdezte Szikács Gergely református, Polgárdi Sándor evangélikus, Boncz Zoltán baptista lelkészt, Ortutay Gábort, a Hit Gyülekezete lelkészét és Salgó Ferenc atyát katolikus részről. Mivel a pápai zsidóság már nem tud rabbit felmutatni, így a budapesti Hunyady körzet rabbija, Fináli Gábor érkezett Pápára, erre az alkalomra. Szó esett többek közt arról, hogy mennyire ismerik a keresztény felekezetek hívei az Ószövetséget, de beszélgettek arról is, hogy a közöny mennyire mérgező, s a vallási türelmetlenségre mi lehet a megoldás. A beszélgetés után Fináli Gábor rabbi a résztvevők által feltett kérdésekre válaszolt. A program sorozat zárásaként a rabbi zenekarát, az Ábrahám fiai-t hallhatta a közönség.

Szeptember 16-án dr. Áldozó Tamás polgármester köszöntötte fel 90. születésnapja alkalmából Batka Istvánnét otthonában. A családi körben tartott összejövetelen a szépkorú ünnepelt Orbán Viktor miniszterelnök kézjeggyével ellátott emléklapot és egy csokor virágot vehetett át a városvezetőtől.

Szeptember 17-én a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) kibővített elnökségi ülést tartott Budapesten a TÖOSZ Titkárságán. Az ülésen az alábbi

napirendi pontokat tárgyalták meg:

1. Intelligens közvilágítási rendszerek kiépítése kistelepüléseken
2. Települési applikáció - Smart Település
3. 2019. évi Köllner Ferenc Emlékdíj
4. A 2019-2020. évi küldöttválasztó megyei tagozati ülések előkészítése
5. Alapellátási orvosi ügyelet helyzete
6. Egyebek

Az ülésen dr. Áldozó Tamás polgármester, a TÖOSZ társelnöke vett részt.

Szeptember 18-án felkészítő értekezletet tartottak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. évi választásával kapcsolatban az OEVI vezetők és jogi, pénzügyi és informatikai helyettesei számára Veszprémben a Megyeházán. A választási értekezleten dr. Nagy Krisztina jegyző, az OEVI vezetője és dr. Benkő Krisztina titkársági osztályvezető, az OEVI vezetőjének jogi helyettese volt jelen.

Ezen a napon ünnepélyes keretek között adták át a Pápai Városi Óvoda Nátuskerti Tagóvoda Ovi-Sport Pályáját, amely Pápa Város Önkormányzata, a támogatást felajánló vállalkozás, valamint az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány összefogásából a társasági adótörvény által lehetővé tett sporttámogatásoknak köszönhetően jött létre. Az átadó ünnepségen dr. Áldozó Tamás polgármester és dr. Molnár Andrea, az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány elnöke mondott beszédet.

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 12.

Tel: 89/515-018

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

Tisztelt Képviselőtestület!

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 225/C. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a 17/2019. (II.14.) határozatával hagyta jóvá a 2019. évi szabadságom ütemezését.

A hivatkozott bekezdés alapján a szabadságom igénybevételeéről a Képviselőtestületet a következő ülésen tájékoztatnom kell.

Fenti rendelkezés alapján tájékoztatom a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az ülést megelőző időszakban a jóváhagyott szabadság ütemezésben foglaltaktól eltérően, 2019. augusztus 27-én voltam szabadságon.

Pápa, 2019. szeptember 12.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

TÁJÉKOZTATÓ

a Képviselőtestület előző ülése óta megjelent fontosabb jogszabályokról és közjogi szervezetszabályozó eszközökről

183/2019. számú NVB határozat	A Nemzeti Választási Bizottság határozata (Magyar Közlöny 139. szám)
202/2019. (VIII. 23.) Korm. rendelet	A nyugellátásokban és egyes más ellátásokban részesülő személyek részére juttatandó rezsitalványról (Magyar Közlöny 144. szám)
209/2019. (VIII. 27.) Korm. rendelet	Az oktatás ágazati irányításának módosításával kapcsolatban egyes kormányrendeletek módosításáról (Magyar Közlöny 146. szám)
210/2019. (VIII. 27.) Korm. rendelet	A Nemzeti Eszközkezelő Programban részt vevő természetes személyek otthonteremtésének biztosításával kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról (Magyar Közlöny 146. szám)
219/2019. (IX. 10.) Korm. rendelet	A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 151. szám)

A jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök a www.magyar kozlony.hu oldalon megtekinthetők.